

MISSION PELLiot EN ASIE CENTRALE

FORMULAIRE SANSKRIT-TIBÉTAIN

MISSION PELLiot EN ASIE CENTRALE

SÉRIE PETIT IN-OCTAVO, TOME II

FORMULAIRE
SANSKRIT-TIBÉTAIn
DU X^E SIÈCLE

ÉDITÉ ET TRADUIT

PAR

JOSEPH HACKIN

CONSERVATEUR DU MUSÉE GUIMET

LIBRAIRIE ORIENTALISTE PAUL GEUTHNER

PARIS — 13, RUE JACOB (VIe) — 1924

Imprimerie Adolphe Holzhausen, Vienne

I

INTRODUCTION

Le manuscrit « Dons 4502, Collection Pelliot N° 3531 » de la Bibliothèque Nationale figurait parmi les nombreux documents tibétains découverts dans la cachette du Ts'ien-fo-tong de Touen-houang par M. Paul Pelliot; il se compose d'une suite de sept feuillets ($0^m 44 \times 0^m 30$), numérotés au verso et soigneusement collés bout à bout; l'ensemble affecte la forme d'un rouleau de $3^m 08$ de longueur. Le papier, d'une teinte jaunâtre, est extrêmement résistant et présente une grande ressemblance avec le papier chinois connu sous le nom de *sang-p'i-tche* 桑皮紙.

Le rouleau manuscrit est désigné en Chine sous le nom de *kiuan* 卷; ce terme a pris en outre le sens dérivé de chapitre, chaque rouleau comprenant primitivement un chapitre. Au Tibet, l'emploi du rouleau, généralisé du VIIe au Xe siècle, se prolongea jusqu'au XIVe siècle.¹

Le texte est généralement disposé sur deux lignes : la première est réservée au sanscrit, la seconde à la version tibétaine. Quelques passages : la liste des *bcan-po*, le colophon, etc. sont entièrement rédigés en tibétain. La version tibétaine présente des particularités orthographiques qui permettent des comparaisons intéressantes avec le texte des édits de Lha-sa.²

¹ B. Laufer, *Der Roman einer tibetischen Königin*, Leipzig, 1911, p. 7.

² L. A. Waddell, *Ancient historical edicts at Lha-sa* (*J. R. A. S.*, 1909, p. 923 ss.; 1910, p. 1247 ss.; 1911, p. 394 ss.). P. Pelliot, *Quelques transcriptions chinoises de noms tibétains* (*T'oung Pao*, vol. XVI, p. 2, rem. 1).

Parmi les particularités communes aux deux textes, signalons la mouillure caractéristique de la nasale labiale précédant la voyelle ou la diphtongue palatale. La partie tibétaine du texte présente en outre de nombreuses déficiences orthographiques; ces rédactions fautives, d'une abondance anormale, semblent confirmer l'hypothèse, émise par Sir Aurel Stein,¹ d'une rédaction locale des manuscrits tibétains découverts dans la cachette du Ts'ien-fo-tong. L'influence politique et religieuse du Tibet sur cette région y avait fait essaimer de véritables colonies, chez lesquelles l'emploi de la langue tibétaine se maintint durant des siècles.

La partie sanscrite du texte atteste très nettement l'influence de faits particuliers à la phonétique tibétaine; on retrouve la mouillure caractéristique de la nasale labiale précédant *i* ou *e* et la mutation des sourdes finales en sonores. Les transformations d'ordre prācritique sont nombreuses : changement de *r* en *i*, de *ai* et *au* en *e* et *o*, de *kṣ* en *kk*, de *c* en *j*, de *y* en *j*, de *ṇḍ* en *n*, insertions vocaliques pour résoudre les groupes consonantiques, métathèse, etc. Ces transformations n'ont d'ailleurs rien d'absolu : un mot *vajra*, par exemple, peut se présenter tout d'abord sous une forme prācite *ba-ja-ra*, et se représenter dans le corps du texte sous un aspect très voisin du mot sanscrit (*ba-jra*). Si nous sommes, dans bien des cas, assez loin du sanscrit, nous devons tout au moins nous efforcer de le faire apparaître en étudiant les altérations qui le masquent : la restitution sanscrite qui a été adoptée rectifie simplement les formes bâtardes du texte, sans entrer toutefois dans le détail d'une reconstitution grammaticale.

¹ M. Aurel Stein, *Ruins of desert Cathay*, vol. II, p. 184.

La première partie du texte comprend une sorte d'index portant sur des catégories numériques et présentant, sous un aspect plus fragmentaire et moins méthodique, des analogies avec le *Dharmasaṃgraha* et la *Mahāvīyutpatti*¹; j'ai adopté, pour faciliter d'opportunes comparaisons avec ces deux derniers ouvrages, une classification par rubriques qui s'applique à l'ensemble du texte.

La précarité de notre information en matière d'histoire tibétaine me faisait un devoir de tirer parti des indications d'ordre historique qui figurent dans la seconde partie du texte. Aussi dois-je une particulière reconnaissance à M. Paul Pelliot, membre de l'Institut, qui a bien voulu, en me signalant certaines lacunes de mon étude, insister sur l'importance que présenteraient des recherches historiques plus précises. Des documents inédits de la mission Pelliot, amicalement commentés par M. Jacques Bacot, des estampages des édits historiques de Lha-sa, communiqués par M. Lo Tchen-yu à M. Paul Pelliot, m'ont fourni quelques recoupements décisifs. Ainsi se trouvent précisés le rôle et la

¹ *Dharmasaṃgraha*, An ancient collection of Buddhist technical terms, prepared for publication by Kenjiu Kasawara and after his death edited by F. Max Müller and H. Wenzel (*Anecdota Oxoniensia, Aryan Series*, vol. I, part V), Oxford 1885.

Mahāvīyutpatti, édition Minaev-Mironov (*Bibliotheca Buddhica*, XIII), Petrograd 1910.

Sanskrit-Tibetan-English Vocabulary: being an edition and translation of the *Mahāvīyutpatti*, by Alexander Csoma de Körös, edited by E. Denison Ross and Mahāmahopadhyāya Satis Chandra Vidyābhūṣana (*Memoirs of the Asiatic Society of Bengal*, IV, p. 1 ss., p. 129 ss.).

Sakaki (Ryōsaburō) *Honyaku Meigi Daishū* (*Bonzōkanwa shiyaku taikō*). *Annales de la Faculté des Lettres de l'Université Impériale de Kyōto*, Tome III, Kyōto 1916.

situation dans le temps des dynastes tibétains Khri-lde-gcug-bcan, Khri-lde-sroñ-bcan et Khri-gcug-lde-bcan-ral-pa-čan. Le rédacteur ne se contente pas de passer sous silence le nom particulièrement exécré de gLañ-darma; il exclut également de sa liste 'Od-sruñ, fils posthume de l'apostat, et reprend son énumération avec les deux fils de lDe-dpal- 'khor-bcan, sKyid-lde-ñi-ma-mgon (le Khri-skyi-liñ de notre manuscrit) et bKra-sis-rcags-pa-dpal. Les derniers *bcan-po* mentionnés régnaient encore dans la 2e moitié du Xe siècle de notre ère; mais nous ne trouvons plus sur la liste les noms des moines-rois, descendants de lDe-bcun-mgon (le lDe-gcug-mgon du manuscrit), Ye-ses-'od qui régnaît au début du XIe siècle et Byañ-čhub-'od qui reçut le fameux pandit indien Atiśa (Dīpaṅkaraśrījñāna)¹ (980—1053), celui-là même qui devait attacher son nom à la réforme du bouddhisme tibétain. La liste royale close, viennent s'inscrire les moines, maîtres du Mahāyāna : Asaṅga, Vasubandhu, Sthiramati et deux grands sorciers (*mahāsiddha*), Indrabodhi et Kukurārāja, mais aucune mention n'est réservée au nécromant Padmasambhava; il n'y a pas lieu de s'étonner de cette omission, lorsqu'on évoque le ton haineux des chroniques historiques qui lui consacrent quelques lignes. La geste de Padmasambhava n'a jamais pu enfreindre les rigueurs de la censure officielle; hâtons-nous d'ajouter que cet ostracisme n'a nullement porté atteinte au prestige du grand saint des sectes rouges.²

¹ Sarat Chandra Das, *Indian Pandits in Tibet* (*Journal of the Buddhist Text Society of India*, vol. I, 1893, p. 7 ss.).

² A. Grünwedel, *Padmasambhava und Verwandtes*, dans *Baessler Archiv*, Band III, Heft 1, p. 2.

G. C. Toussaint, *Le Padma thañ yig* (*B. E. F. E.-O.*, XX).

Je ne saurais terminer cette brève notice sans prier MM. Louis Finot, Sylvain Lévi et Paul Pelliot de recevoir ici le témoignage de ma reconnaissance pour l'intérêt qu'ils ont porté à ce travail en me dispensant très amicalement leurs conseils. Qu'il me soit permis d'assurer de ma gratitude M. Jules Bloch, professeur à l'Ecole des Langues Orientales, et M. Jacques Bacot, chargé de cours à l'Ecole des Hautes Etudes, qui ont bien voulu compléter, en plus d'un point, l'aperçu phonétique et historique qui clôt cette étude.

Septembre 1922.

J. HACKIN.

II

TEXTE

I (1)

། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ ། ར་མོ་འབྲུ་ཐ་ཡུ་ ། ར་མོ་
སང་རྒྱས་ལ་འབྲུག་འཛལ་ལོ་ །

དང་མ་ཡུ་ ། ར་མོ་སང་ག་ཡུ་ ། ། ། ར་མོ་
ཆོས་ལ་ཐུག་འཛལ་ལོ་ ། དགེ་འདུན་ལ་ཐུག་འཛལ་ལོ་ །

དང་ན་ཏུ་ཡུ་⁽²⁾ ། ། དཀོན་ ། ར་མོ་སང་བ་ཨག་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཐུག་འཛལ་ལོ་ ། ཐམས་ཅད་

ཉ་ཡ་ ། ། འབྲུ་ཐ་ས་ཡམ་འབྲུ་ཐ་ ། ། སན་
མཁུན་པ་ལ་ཐུག་འཛལ་ལོ་ ། རང་བྱུང་སང་རྒྱས་དང་ །

ཅོ་འབྲུ་ཐའ་⁽³⁾ ། ཏད་ཐ་ཏུ་འབྲུ་ཐ་ །
རང་བཞིན་གྱི་སང་རྒྱས་ ། ཡི་ནས་སངས་རྒྱས་པ་དང་ །

། འདི་དཔ་ ། འབྲུ་དཔ་ ། འབྲུ་དེ་ ། འག་པ་ཏུ་ །
བྱང་རྒྱལ་སེམས་པ་དང་ ། གུ་བ་པའི་སང་རྒྱས་ ། རབ་བདུན་དང་ །

ཏ་ཐ་ག་ཏུ་འབྲུ་ཐ་ ། ། སུ་ག་ཏུ་འབྲུ་དཔ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སང་རྒྱས་དང་ ། བདེ་བར་གཤགས་པ་སངས་

། ཡུ་རན་ཏུ་འབྲུ་ཏ་⁽⁴⁾ ། ། འབྲི་ཏུ་ར་ག་འབྲུ་ཐ་
རྒྱས་ ། ། རང་སང་རྒྱས་དང་ །

' | ཨ་རྩུ་འབྲུ་ཐ་ ' | སྤ་བ་

 སྒྱ་བཅོམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་ | འཕགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་ | ཉན་
 ཀ་འབྲུ་ཏ་ ' | | བྲད་ཏི་ཀ་འ་འབྲུ་ཐ་

 ཐེས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་ | བཛོལ་མེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
 ' | ⁽⁶⁾སམ་བྱུག་སམ་འབྲུ་ཐ་

 དང་ | སྒྲ་ན་བྱེད་པའི་བྲང་རྩལ་གྱི་སངས་རྒྱས་
 ' || འབྲུ་ཐ་འབྲུ་ཐ་ཀྱ་ན་ ' || ཅད་བ་རི་སང་སྒྱི་

 དང་ | སང་རྒྱས་དང་སང་རྒྱས་ཀྱི་ཡན་ཏན་དང་ |
 ཏ་ ' | ⁽⁶⁾ཨ་ར་ཏྲ་བྱ་ཀ་རའ་ན་ ' | སྒོ་ར་ས་བྱ་

 'སྒྲ་རྩུ་བཞི་ཅམ་ | བྱ་ཀ་ར་ན་སྒྲི་བརྒྱད་དང་ | བ་

 ཀ་ར་ན་ ' | ཚ་ད་ར་ས་ན་ ' | ཚ་ཏ་ར་ཀ་

 ཀ་ར་ན་བཅུ་བྱུག་དང་ | ཚས་ཀྱི་སྒྲི་བྱུག་དང་ | གཏར་ཀ་
 ' | || ཅ་ཏྲ་ར་སྤྱི་ཏི་ | དར་མ་ |

 བྱུག་དང་ | ཚས་ཀྱི་སྒྲི་མ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྤྱི་དང་ |
⁽⁷⁾
 ན་བ་ཀྱ་མ་ ' | ཚ་ཏི་ཤ་ཟོ་ག་ཏན་ཏ་

 ཐེག་པ་རིམ་པ་དབྱ་དང་ | རྒྱུད་ཆེན་པོ་སྤྱུལ་ཅུ་ཙ་

་ ། ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་གང་ལ་བྱ་ཞིན་ ། ། མྱེ་འི་ཐེག་པ་དང་ །

དྲུག་དང་ །

⁽⁸⁾ མྱེ་འི་ཐེག་པ་དང་ ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ ། ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་

དང་ ། ། མདོ་སྤེའི་ཐེག་པ་དང་ ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་པའི་ཐེག་པ་དང་ ། ། མཛོ་

ག་དང་ ། ། ཀྱིར་ཡུ་དང་ ། ལྷ་པ་ཡ་དང་ ། ། དེ་རྣམས་ནི་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་

ལ་བྱ་⁽¹⁰⁾ ། ། འཛོ་ག་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་ ། ། འཛོ་ག་དང་ ། མ་ཉ་འཛོ་ག་དང་ ། ལ་

ཉུ་འཛོ་ག་དང་ ། ལ་ཉ་འཛོ་ག་དང་ ། ། བཞི་ ། ། ཀིར་ཡ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་ །

ཉན་ཐོས་ཀི་ཀིར་ཡ་དང་ ། ། ། ། ། རང་སངས་རྒྱས་ཀི་ཀིར་ཡ་དང་ ། ། ། ། མདོ་

སྤེ་འི་ཀིར་ཡ་དང་ ། ⁽¹²⁾ ། ། ། ། ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་པའི་ཀིར་ཡ་དང་ ། ། ། ། བཞི་ །

ལྷ་པ་ཡ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་ ། ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་དང་ ། ⁽¹³⁾ ། ། ། ། རང་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་དང་ ། ། ། ། བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་འབྲས་བྱ་

ཐོབ་པ་དང་ ། ། མདོ་སྤེའི་འབྲས་བྱ་དང་བཞི་ ⁽¹⁴⁾ ། ། ཚཏི་ཤ་ཚོ་ག་ཉན་ཉ་

གྱུད་

༡༡ ཏྲ་ཏྲ་མ་ཡ་འཛ་ལ་ ། ལྷི་

ཆེན་པོ་སྐུལ་ཅུ་ཙུག་གང་ལ་བྱ་། ཡུལ་སྐྱོད་ལྷན་ལ་དྲ་བ་དང་། དཔལ་

ལྷ་ཁྱེ་ཏྲ་ཏྲ་ ། བེ་རི་ཁྱེ་ན་མ་ཡ་ཁྱེ་ལ་ཏྲ་ཏྲ་

ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་གྲ་རྒྱུ་། ཉམ་པར་སྒྲུབ་མཁའ་ གྲ་གྲུ་འཕྲུལ་

(15)

དྲ་བ་དང་། འཇམ་དཔལ་ ཡེ་ཤེས་སེམས་པའི་གྲུ་རྒྱ

༡ ལོ་གི་ཤུ་ར་མ་ཡ་རྩ་ལ་ཏན་ཏ་

འཕྲུལ་རྒྱ་བྱེད་ ། རྒྱུ་རྒྱ་བྱེད་

༡ བརྟུ་ལྷ་མ་ཡརྟུ་ལ་

དབང་ཕྱག་གི་ཕྱོད་ལྷན་པ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་མེས་པའི་ཕྱོད་ལྷན་

ཏན་ཏྲ་ གྱི་བློ་མ་ཡོད་པ་ཏན་ཏྲ་ གྱི་གྲ་ལ་

འཕྲུལ་ཏེ་མ་ཏར་། ཨྱེ་ཤོ། ལྷོ་ལྷོ་འཕྲུལ་ཏེ་མ་ཏར་། ཨྱེ།

བ་ཁ་ཅིད་དྲན་ཏེ་ །ཁ་ཡ་དྲན་ཏེ་ས་བའ་ལྷུ་དྲ་ས་མ་ཇི་ག

གཞུག་ཕྱགས་གི་ཕྱོད་གཞུག་དང་། རྩེ་ལྗོད་པ་ཕྱགས་ཅན་སངས་ལྱས་

(17)

༥ ། བ་ག་ཏྟ་ཏྟ་ ༥ ། ར་ག་ཡ་ཏྟ་ལ་ཀ་ །

ཀེ་ནམ་ཐོར་གྱི་གུར་། བསྐྱང་གི་འབེལ་པ་། རྒྱ་བསྐྱང་ཐིག་ལེ་གུར་།

ཅིད་ཏ་ཏན་ཏ་། རྒྱ་རྩེ་ས་མ་ཇོ །།མུ་ལ་ཏན་ཏ། །

ཐུགས་ཀྱི་ ཐིགས་པ་གྲུད་གསང་པ་འདུས་པ་དང་། ཅ་བ་འི་གྲུད་དང་།

(18)

། ཨ་མོ་ག་པ་ས་ཏན་ཏྱ་ ། རྒྱ་ཕུ་ཀར་བ་ཏན་ཏྱ་

གྱུང་པ་ལས་ཀྱི་ཞལ་པ་ ། གྱུང་གསང་

༥ ། ། བརྗེ་ཅམ་འབྱི་དྲན་དྲ་ ། བརྗེ་

བའི་སྒྲིང་པོ། བརྟུང་ཙི་འི་གྱུར་ བམ་པོ་བགྱུར་པ་དང་། རོ་རྩི་

(19)
ཆུ་ཁྲི་མི་དག་ཏུ་ བར་། ཉེ་ཅུ་ཀ་ མ་སྤྲུལ་དག་ཏུ་ །

གདན་བཞིའི་གྲུང་དང་། ཉེ་ཅུ་ཀ་ཐོག་མཇུག་ཅན་འབྱུང་བའི་གྲུང་དང་།

མ་རི་ཆེ་ཀལ་པ་དན་ཏྲ་དང་

ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་འབྱུང་བའི་གྲུང་དང་།

ལག་བྱི་མི་གཏུག་ཏུ་འདྲེང་། བཀའ་ཁྲིམས་

ཡང་དག་གྲུབ་པའི་གྱུར་དང་།

II (20)

ཏཱ་ལྷི་ཅ་ར་ཉ་ཏྲ་ཏྲ་

། འཕྱ་ཏྲ་ཉ་མ་

ཕུང་པོ་ལྔ་འཁོར་གྱི་པའི་དམ་ཏུ་དང་།

ར་ཏྲ་ཏྲ་ གླ་བ་ད་ར་ཏྲ་ཏྲ་ ། དང་ །

འབྲུང་པོ་འབྲུང་བའི་གྲུང་དང་།

དང་པོ་སང་ཀ་ཉན་ཏྲ་དང་། འཛོ་གོ་ལོ་ཏྲ་ཉན་ཏྲ་ ॥ རྩོ་གོ་ཉི་རོ་ཉན་ཏྲ་།

རྩོ་གོ་ཉི་ཉན་ཏྲ་། ། ཞོ་ལི་པད་ཏི་ཉན་ཏྲ་། ཡང་ཏྲ་ཡིན་ཏི་ཉན་ཏྲ་དང་།

(22) ཤ་མ་ཡ་སིད་ཏི་ཉན་ཏྲ་དང་། ། ལང་ཀ་ཡ་པ་ད་ར་ཉན་ཏྲ་དང་། ། རད་

ན་ཡ་པ་ལི་ཉན་ཏྲ་། ། ག་ར་ནི་བྱ་ཉན་ཏྲ་། ཤུ་ག་ཏྲ་ལ་ཀ་ཉན་ཏྲ་ ॥

(24) ། གྱུ་གར་སྐད་དུ་ཏྲ་ཡ་ས་ད་ན་

ལོ་བྱི་ཀའ་ཁྲི་ཐུག་ལ་། གསུམ་དུ་བསྐྱུས་

་། མན་དལ་ལ་ནོ་བྱི་ཀ་ ་། འདེ་བནོ་བྱི་ཀ་ ་། ས་ (25)

བ་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བསྐྱུབ་ཐབས་དང་། རྩོ་བསྐྱུབ་ཐབས་དང་།

ད་ན་ནོ་བྱི་ཀ་ ་། ཞེ་

ལེགས་པའི་ཡིན་ཏན་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུབ་ཐབས་དང་། དེ་

ཏྲ་ཡ་ས་བ་ ཏྲ་ཡ་ཡ་ནོ་སྟ་ན་ ། ཐར་མ་ར་ཆ་།

དག་ཐམས་ཅད་སྤེལ་སྤོང་གསུམ་དུ་འདུས་བ་། གྱུ་གར་ ཆོས་ཀྱི་གྲུལ་

(26)

་སྤྱུ་བེ་ཅ་། མད་དུ་སྤྱུ་བྱེ་ཅ་ ॥ ཐུར་བང་ཀུ་ར་

པོས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། དབུས་ཀྱི་རི་རབ་དང་། ཤར་གྱི་

་། འདག་ཁྲི་ན་། འཛམ་བུ་ཏི་པ་། ཡ་པ་ར་འགོ་

ལུས་འཕགས་པ་། རྩོ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་། རྒྱལ་ཀྱི་བན་སྤང་།

(27)

ད་ ཨ་བ་རི་ । ཨུ་ཏ་ར་ཨང་ཀུ་དཔ་ ཨ་ད་ཨང་མུ་ མུ་མུ་
 སྤྱོད་ ཨ་ གུང་གི་སྐྱ་མྱི་སྒྲིབ་དང་ རི་རབ་
 ཅ་ ཨ་ སུར་བ་འདི་བ་ ཨ་ ཨ་ར་ད་ཅན་ཏྲ་ ཨ་
 རུར་བརྒྱད་དང་ འུར་ སྤྱོད་ས་ཀྱི་ རྒྱ་གམ་ ཨ་

(28)

འདག་ཁི་ན་ རྩི་ཀོ་ན་ ཨ་བ་ར་ཀོ་ད་ ཨ་
 རྩི་འི་འཛམ་བུ་སྤྱིང་ སྤྱོད་ས་ཀྱི་ རུབ་ཀྱི་བན་རྒྱང་
 བ་རི་ ཨ་ ཅ་ཀྱ་མན་དཔ་ལ་ ཨུ་ཏ་ར་ ཅ་ཏྲ་ཨ་སྤྱོད་མན་ད་
 སྤྱོད་ རྒྱུ་ལོ་ གུང་གི་སྐྱ་མྱི་སྒྲིབ་ སྤྱོད་ལོ་

(29)

ལ་ སུར་བ་ ཨ་ར་ཅན་བུ་དི་བ་ ཨ་ མ་
 ཨ་ འུར་གི་ལུས་འཕགས་ལོ་ ལུལ་ཡང་རྒྱ་གམ་ ཨ་ མྱི་
 རུས་ཨ་ར་ཅན་ཏྲ་ འཛམ་བུ་དི་བ་དི་ཀོ་ན་ ཨ་ མ་ནོ་
 ཡང་ རྒྱ་གམ་ རྩི་འི་འཛམ་བུ་སྤྱིང་ཡང་ སྤྱོད་ས་ཀྱི་ མྱི་

(30)

ས་དི་ཀོ་ན་ ཨ་ འདི་བ་ཅག་ཀྱི་ ཨ་ མ་
 ཡང་ སྤྱོད་ས་ཀྱི་ རུབ་ཀྱི་བན་རྒྱང་སྤྱོད་ལུལ་ཡང་རྒྱུ་ལོ་ མྱི་
 རོ་ས་ཅག་ཀྱི་ ཨུ་ཏ་ར་ཨང་འགུར་ ཅ་ཏྲ་ར་ཨ་ས་མ་ ཨ་
 ཡང་རྒྱུ་ལོ་ གུང་གི་སྐྱ་མྱི་སྒྲིབ་ རྩིང་ཡང་ སྤྱོད་ལོ་ ཨ་

· | ལྷ་ལྷི་ལྷ་ ཅི་ལ་ལ་ · | ⁽⁸¹⁾ འདི་བ་ལོ་ཀ་ |

ལྷི་ཡང་གྲུ་བཞི་ | རི་རབ་དབུ་ས་ན་བཞུགས་ན་བཞི་ ལྷ་འི

ལག་ཤ་ཨ་ཡོ་ · | ལྷ་ར་བ་ འདྲེ་ཤ་ད་བ་

ཆོ་ལོ་ཁྱི་སྒྲུག་ལྷ་བ་ | ལྷ་ས་འཕགས་པོ་འི་

རི་ཤ་ཨ་འི་བ་ · | འདག་ཁྱི་ན་འཛམ་བུ་དྲི་བ་ ས་ད་ |

ཆོ་ལོ་ཉི་མ་བཞུའ་ | འཛམ་བུ་སྒྲིང་ཆོ་ལོ་བཞུའ་ |

³²⁾

བ་རི་ཤ་ཨ་ཡོ་ | ཨ་པ་ར་ཀོ་དའ་ བན་ཇ་ས་ད་བ་རི་ཤ་ཨ་

ལྷ་ཀྱི་བན་སྒྲིང་སྒྲིང་ཆོ་ལོ་ལྷ་ བཞུའ་

ཡོ་ || ལྷ་དྲ་ར་ཨ་ང་འགྲ་ར་ | ས་ཨ་སྒྲ་བ་རི་ས་ཨ་ཡོ་འ་ | ལྷ་ར་བ་

· | ལྷ་ལྷི་སྒྲིན ཆོ་ལོ་སྒྲིང་ལྷ་བ་ | ཤར་གྱི་

ར་ཇ་ | འབྲི་རོ་ད་ཀ་ཡ་ | · | འཛམ་བུ་དྲི་བ་ |

ལྷ་པོ་འི་སྒྲིང་ས་ | ལྷ་འི་

ར་ཇ་བྱི་རོ་པག་ཆ་ཡ་ | · | · | ཨ་པ་ར་ཀོ་དའ་ཨ་པ་

ལྷ་པོ་པོ་ འཕགས་སྒྲིས་པོ་ | ལྷ་ཀྱི་

རི་ར་ཇ་ | · | ཨ་དི་པོ་ད་ཡའ་ || ལྷ་དྲ་ར་ཨ་ང་གྲུ་

ལྷ་པོ་དཔྱིག་ལྷི་བཟང་ | · | ལྷ་པོ་སྒྲི་ལྷི་སྒྲིན་གྱི་

ར་། ར་ཆ་བ་འི་སྤྲ་མ་ན་ཨ་། ཨ་ཐེ་ལོ་ག་བ་ལ་། །

གྱུ་ལ་པོ་ནམ་ཐོས་སྤྲུམ་། ལྷ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལ་།

མཁའ་མཁའ་མཁའ་ གྲི་མཁའ་མཁའ་

དང་པོ་ཚངས་པ་དང་བྲམ་ཟེ། བྱ་བ་ནན་ཏན་།

• | २५५५ | • | ५५५५ |

གཞིན་ཀར་ཏི་ཀ་ । ལྷ་ཆེན་པོ་མ་ཉ་དེ་བ་ । ལྷ་འི་དབང་པོ་

ར་ཏེ་ ་། རཏེ་མ་ར་ཏེ་ར་། གྱི་ན་ཡ་ཀེར་ ་།

ལྷ་ཕྱིན་། བཤེན་རྩེ་ ། བཞག་ས་ཀྱི་ལྷ་པ་པོ་།

ཀ་མ་འདི་བ་ ། བཞུ་ཅ་མ་ཏ་འབྱུང་

འགྲོ་བ་རིགས་རྣམས་མི་དང་པའི་ཆེ་མོ་ ། རྒྱུར་བ་

(37)
 །སྒྲིལི་བྱི། ཡམ་པ། རྟེ་ཟེར། རབ་ཡོ། ། རྒྱ་པར་སྐད་དུ།

ཆེན་པོ་ལྷ་། སའ་ ་། ཚུ ་། བྱེ ་། ལྷ་ཏ་ །

ཡང་དྲག་ ་། ཡ་བྱིང་ཏུ་ །། ཅན་ཏུ་ །། མང་ལག་

གཟུང་ཆེན་པོ་བསྟུན་ ।

(38)

ལ་ ། འབྱུང་ལ་ ། ། འཁྱིལ་ལྷན་ཏི་ ། ལྷན་ལྷན་ ། ས་ཉི་ཅ་ར་ ། ། ར་ཏུ་

ལ་། ཨ་ཏྲ་ཀུ་ལ་ན་ག་ར་འཛ་

་། བ་སྟུ་གི་ན་མེ་ན་ག་

ལྷའི་གྲུལ་པོ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལ་ །

ར་ཚོ་ ། ། ཨ་ཁོད་ཁམ་ཁ་ག་ར་ཚོ་ ། ཀུམ་ཀུམ་ཀུམ་ཀུམ་ར་ཚོ་ །

ཀར་ཀོར་དན་མེན་ག་ར་ཇོ་། ། ཏག་ཤ་ཀ་ན་ག་ར་ཇོ་། ། གུ་འད་

(41)
 རི་ཀ་ན་མེ་ན་ག་ར་ཙ་ ། ། ཤང་ག་ན་མེ་ན་ག་ར་ཙ་ ། ། སང་མ་ན་

མེན་ག་ར་ཨོ ། ། ཨ་ཏྲ་བྱིང་ཤའི་ན་ཁ་ཏྲ་⁽⁴²⁾
' ། ཨུ་ནན་

ལྷོ་སྐར་ཉི་ཤུ་ཅེ་བཅུད་ །

པན་ཅ་བ་ཡའི་ར་ཇོ་ ། ཅོ་ལཱ་ཤར་ཏི་ཁྱེ་ག་ར་ཇོ་

ལྷན་གྱི་གྲུལ་པོ་བཞི་བརྒྱ་ཙ་དག། ལྷན་གྱི་གྲུལ་པོ་

༡༥ རྒྱ་མིང་གི་སྐད་ཀྱི་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤུགས་ཀྱི་ཕྱོད་ཀྱི་

རྒྱལ་ཁུ་ཅ་བཞི་། རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་།

རིགས་ཀྱི་བྱ་ལོ་ཐོག་མ་ཅན་འདུས་པ་སྟོང་ཐུག་བསྟུན་ཅ་ཅ་བྱས་།

(43) དང་ཀ་སང་། ཀའི་ན་། ལག་ཁྱ་ཤང་སྟ་ཤའི་དྲ་། ཨའི་དྲ་།

ག་ག་ན་མན་དེ་ལ་ ། ཁྱི་རྩེ་ཏ་ ། སྐར་མ་འབྲུམ་བཟུང་ ། ཁྱི་སྐབ་

སྤྱང་བརྒྱུའ་ ། བཅ་ཀའི་སྐར་མ་འི་གྲངས་ཚད་བར་རྫོགས་ ། ཅི་ཐ་དུ་ཀ
ཁམས་

། ཀ་མ་འཐ་དུ་ ། ཅ་པ་འཐ་དུ་ ། ཨ་ཅ་པ་འཐ་དུ་ །
གསུམ་ ། འདོད་ཁམས་ ། གཟུགས་ཁམས་ ། གཟུགས་སྤྱིད་པའི་ཁམས་ །
། ཀ་མ་ཐ་དུ་ ། འབྱིང་སྐག་ཨ་ཁོ་སྤྱ་ན་ ། ཅ་པ་ཐ་དུ་ ། ཤ་པ་འདའ་ཤ་ །
འདོད་ཁམས་ ཉི་ཤ་ ། ། གཟུགས་ཁམས་བཅུ་བདུན་ །

ཨ་ཅ་པ་ཐ་དུ་ ། ཅད་པ་རི་ ། ། འབྲུ་དྲ་ ། ལྷ་
གཟུགས་སྤྱིད་པའི་ཁམས་ བཞི་ ། ། དུས་གསུམ་ལ་ ། ལྷ་
ཁྱི་ཤ་ ། ། བར་དྲ་ལྷ་ན་ ། ། ཤ་པ་ཀ་ཉི་ཀ་རི་ལོ་
རབས་ ། འདས་པ་དང་ དའ་ལྷ་བཞུགས་པ་དང་ །

ཀ་ཐ་དུ་ ། ། འདི་བ་ཨ་སྤྱ་ར་མ་རྒྱ་ས་ །
འགྲོ་བ་རིགས་དུག་གི་དབྱིངས་ ། ལྷ་དང་ ། ཁྱི་དང་ ། ལྷ་

ན་ར་ཀ་ ། ཅི་རྩ་ཀ་ ། ། བྱི་དའ ། ། (48)
མ་ཡིན་དང་ ། དབྱལ་བ་དང་ ། རྒྱལ་སོང་དང་ ། ཡི་དགས་དང་ ། སྤྱི་བ་

། ཨ་ན་འཛ་དྲ་ཀ་ ། ། རྩ་ར་ཟའ་དྲ་ཀ་ ། ། ལྷ་
ནམ་བཞི་ལ་ ། སྐོང་ལས་སྤྱིས་པ་དང་ ། གཟུགས་ནས་སྤྱིས་པ་ །

སྒྲ་འཛིན་ཀྱི་ ། ས་ཡ་འབྲུ་འཛིན་ཀྱི་

བོད་གཤེར་ལ་སྦྱིས་པ་དང་། ཡིད་

༥༥ སར་བ་དེ ། ཐ་བ་ར་ཞིང་མ་ །

ནས་སྦྱིས་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་། འབྲུ་ལ་བ་དང་།

⁽⁴⁹⁾ རིའི་བ་ ། ལ་དྲ་ཀྱལ་མ་ ། ཨེ་དེ་དེ་འབྲུ་དྲ་ཀྱལ་མ་ །

འབྲུ་ལ་དྲ་ཀྱི་ནས་པ་དང་། ། གཞུགས་

སྤང་པོ་དང་། ། གཞུགས་སྦྱོམ་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྲུང་

དར་མ་ར་ཚེ་ ། ཨེ་དང་སར་བྱེད་པ་ར་

བ་ཆེན་པོ་ལགས་སོ་ །

འག་ཐ་ །

༥༦ ། གཞུགས་ལ་ཆེ་བ་ནས་གསུམ་ལ་ ། བྱ་དང་། ཉ་དང་། སྦྱུལ་

དང་གསུམ་ ། ། ། སྦྱུལ་བ་ཆེ་བ་དང་། སྦྱོབས་ཆེ་བ་དང་། སྦྱུ་ཆེ་བ་དང་།

སུའི་བ་ཆེ་བ་ནི་ ། རྒྱ་གར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལགས་ ། ⁽⁵⁰⁾ དེ་དག་ཐམས་

དར་མ་དར་དྲུ་ ། ཨེ་ཨེ་ཞོད་སྦྱ་

ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ ། མ་སྦྱིས་པ་ །

ན་༥༧ སྦྱ་བ་ དཔ་ ། མ་བྱ་ས་ ། འདེབ་འག་དེ་

མ་བྱུང་བ་ ། ཡི་ནས་ནས་པར་དག་པ་ ། རྒྱུ་ལས་རྒྱར་བྱུང་བ་

བ་ར་འག་ཏ་ ⁽⁵¹⁾ | དར་ར་ར་ཇ་ |

གྲྱ་གར་ཚེས་ཀྱི་གྲུལ་པོས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། | ཚེས་

⁽⁵²⁾
ཀ་ཅན་ | མ་འི་ཏི་ | | སྤྱ་ཏི་ཏ་ | སྤྱ་བྲག་ག་
ཀྱི་གྲུ་ནི་ | | བྲམས་པ་ | སྒྲིང་ཇི་ | དགའ་བ་ | གཏང་སྒྲོམས་ནི་

⁽⁵³⁾
ཅ་ཏུར་འབར་མ་བྱ་ཏི་རི་ | འདའ་ས་ཀུ་ས་ལ་ | | ཀར་
ཚད་སྟེང་བ་བཞི་ | དགོ་བ་བཅུ་དང་ |

ས་བ་ཐ་ |
ས་རོལ་སྟིན་བ་བཅུ་དང་ | འདའ་ས་པ་ར་སྟི་ཏ་དགོ་བ་བཅུ་མཐར་སྟིན་བ་ |

འདའ་ས་པ་ར་སྟི་ཏ་སྤྱ་ཡ་ | འདའ་ས་པ་ར་སྟི་ཏ་སྤྱ་ཏི་ | འད་ས་
གཙང་བ་བཅུ་དང་

⁽⁵⁴⁾
བ་ར་སྟི་ཏ་ན་ཡ་ | | འད་ས་བྲུ་སྟི་ | | ཞི་སྤྱ་ར་
ཚུལ་ཁྲིམས་བཅུ་དང་ | ས་བཅུ་དང་ | དབང་བྲུག་ཆེན་པོ་

ན་ཐུ་ | འད་ས་བྲུ་སྟི་བྲ་ཏི་སྟི་དཔ་ | | འད་
དབལ་མགོན་ | ས་བཅུ་འི་དབང་ཐོབ་ | |

IV (55)
ས་ཨ་ཀ་ཅ་ | | འདས་ས་ཨ་ཅ་ | | ཨུ་
སྤྱལ་བ་བཅུ་ | དང་སྤྱུ་བ་བཅུ་ | རང་རོན་

་ ། ལྷ་མོ་ཉི་ ། ། འད་ས་པ་ལོ་

དང་ཞན་དོན་གྲུབ་ ། གྲུབ་པ་དབང་པོ་ ། ལྷ་བས་བཅུ་འི་རིགས་འཛིན་གྱི་

འབྲི་ཐུ་⁽⁵⁶⁾ ། ། བ་ཆ་ར་ར་ཆ་ཨ་བྲི་ཤ་ག་ ། སྤྱི་དང་མ་ར་ཆ་

དང་སྤྱི་གྲུབ་ཐོབ་དོན་ཆེ་ ། གྲུབ་པོ་འི་དབང་ཐོབ་པ་ ། དཔལ་ཚེས་ཀྱི་གྲུབ་

་ ། ཨ་བྲི་ཤེ་གི་དྲ་ ། ། ཆུ་བྲི་སྤྱི་ར་ ། །

པོ་ ། དབང་ཐོབ་པ་ ། གྲུབ་པོ་ཆུ་བྲི་སྤྱི་ར་དང་ ། གྲུབ་པོ་དང་པོ་ར་མ་ན་

པ་ར་ས་ར་མ་ ། སྤྱི་ཉ་ས་ཆུ་ན་⁽⁵⁷⁾ ། ། ། ར་ཆ་

དང་ ། གྲུབ་པ་སྤྱི་དང་གི་གྲུབ་པོ་དང་ ། གྲུབ་པོ་

ར་མ་དེ་བ་ ། ། ར་མ་ན་ ། ར་མ་ར་ཆ་ ། ། ། ཀར་ན་ར་ཆ་ །

ར་མ་དེ་བ་དང་ ། ། ར་མ་ན་དང་ ། ལག་ཤ་ན་ ། གྲུབ་པོ་ཀར་ན་ ། །

⁽⁵⁸⁾ འབ་ལེ་ར་ཆ་ ། ། འབྲིན་པའི་ས་ག་ར་ཆ་ ། ། ཅན་དྲ་

གྲུབ་པོ་འབ་ལེ་དང་ ། ། གྲུབ་པོ་འབྲིན་པའི་ས་ག་ར་ཆ་ ། ། གྲུབ་པོ་ཆུ་

བ་སྤྱི་ར་ཆ་ ། ། སྤྱི་བྲིག་ཀ་མ་བྲི་ཐ་ར་ཆ་⁽⁵⁹⁾ ། ། མན་འད་ སྤྱི་

འོད་དང་ ། ། གྲུབ་པོ་འབྲིག་ཀ་མ་དེ་ཐ་དང་ ། གྲུབ་པོ་མན་དཔ་ཉ་སྤྱི་

ར་ཆ་ ། ། ། ཨ་དེ་ལྷ་ཀྱ་དྲི་ར་ཆ་ ། ། ཀམ་ཆ་ར་ཆ་ །

དང་ ། གྲུབ་པོ་ཨ་དེ་ལྷ་ཀྱ་དྲི་དང་ ། གྲུབ་པོ་ཀམ་ཆ་དང་ ། གྲུབ་པོ་

ལྷན་མ་ཉི་གེ་ས་རི་ར་ཆ་ । ས་སང་ག་ར་ཆ་ । ⁽⁶⁰⁾ འདི་བྱིན་ནི་
 ལྷན་མ་ཉི་གེ་ས་རི་དང་ । དུང་འབྲུད་པའི་རྒྱལ་པོ་ । ལྷ་འི་དབང་པོ་
 ར་ཆ་ । ར་སྟིན་ནི་ར་ཆ་ ।

ཐུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་ । རྟོ་རྟེན་དབང་པོ་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་ ।

ཀ་ན་ར་དེ་བ་ར་ཆ་ । ཀྱི་སྒྲ་ར་ཆ་ ॥ ས་བྱ་ཁ་དེ་
 རྒྱལ་པོ་ཀ་ན་ར་དེ་བ་དང་ । རྒྱལ་པོ་ནག་པོ་དང་ । རྒྱལ་པོ་

བ་ར་ཆ་ । དར་མ་སྟོ་ག་ར་ཆ་ ⁽⁶¹⁾ ।

ཉ་བདེ་བའི་གཤན་དང་ । རྒྱལ་པོ་དར་མ་ཨ་སྟོ་ག་དང་ । རྒྱལ་

སྟི་ཉ་རི་སྟེ་ར་ཆ་ । ཀར་ན་ག་ར་ཆ་ । ལྷན་ཉ་བོ་དེ་

པོ་སྟི་ཉ་རི་སྟེ་དང་ । རྒྱལ་པོ་ཀར་ན་ག་ । རྒྱལ་པོ་ལྷན་ཉ་བོ་དེ་

ར་ཆ་ । ཨེ་དེ་དེ་སྟེ་ག་བྱ་དཔ་ । ཁ་ར་ག་ ⁽⁶²⁾ ཐུང་ག་ར་ཆ་ ।

དང་ । རལ་གི་ཉན་བདུབ་པའི་ རྒྱལ་པོ་ ।

ཨམ་ཉ་ཅ་ག་ཀྱ་བར་དེ་ར་ཆ་ । དར་མ་ཅ་ག་ཀྱ་བར་དེ་

འཁོར་ལོ་ཉན་བདུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་ । ཚས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུར་

ར་ཆ་ । བྱིན་ཉ་ད་ར་ཅ་ག་ཀྱ་བར་དེ་ར་ཆ་ ⁽⁶³⁾ ।

པའི་རྒྱལ་པོ་དང་ । ལྷ་བྱིན་ཐུབ་པའི་

་། ཏ་ར་ཅན་ཏ་ན་མྱི་ར་ཙེ་ ་། །ཁ་
རྒྱལ་པོ་། རྒྱལ་ས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། རལ་
ར་ཀ་ཅ་ཅ་ག་ཀ་བར་ཏི་ར་ཙེ་ ། ཅན་ཏ་པོ་མྱི་ར་ཙེ་
གི་འཁོར་ལོ་རྒྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་། དག་བསྟེན་ཆེ་
་། ཨེ་ཏེ་དེ་ར་ཙེ་པེ་ཏ་། བ་ཏ་བྱ་ཏ་ཏ་ཏུ་མན་ཏ་ར་ཙེ་
བའི་རྒྱལ་པོ་དང་།

་། །འད་སྤ་གི་བ་ར་མ་ན་། རག་ཀ་ཤ་ར་
སྤུ་གི་རྒྱལ་པོ་ཏ་ཏུ་མན་ཏ་། སྤན་པོའི་རྒྱལ་
ཙེ་ ་། བོད་འཕྲུལ་གི་རྒྱལ་པོ་དཔྱིག་གསུམ་པ་དང་། །
པོ་ལང་ཀ་འགྲིན་བཅུ་།

སྤོང་བཅན་སྤམ་པོ་། དང་། ། བཅན་པོ་བྲི་སྤྲུམ་ལྷེས་བཅན་དང་། །
བཅན་པོ་བྲི་གཙུག་ལྷེ་བཅན་། ། བཅན་པོ་རལ་པ་ཅན་དང་། ། དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱོད་པ་། བཅན་པོ་བྲིས་ཀྱི་ལིང་
དང་། སྤམ་ཆེ་བ་པལ་བྱིན་མགོན་དང་། ། བཀྲ་ཤིས་མགོན་དང་། ། ལེག་
གཙུག་མགོན་དང་། ། བཅན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཅགས་པ་དཔལ་དང་། །

དབལ་མེ་དང་⁽⁶⁹⁾ ། འེ་མེ་དང་ ། ། འཁྲི་མེ་དང་ ། ། བཙན་པོ་བཀྲ་ཤིས་
མགོན་པོ་དང་ ། ། ཅན་པོ་ཨ་ཙ་ར་དང་ ། འཁྲི་མེ་མགོན་དང་ །

⁽⁷⁰⁾ ལྷ་ཅིག་ཅག་ཤེ་དང་ ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་འི་དབང་
ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། ། དབང་བཞུད་པའི་སློབས་དཔོན་ལ་ ། ། དར་མ་ར་ཙེ་ །

། གྱི་དང་ལྷ་དང་དབང་བཞུད་པ་ལ་། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་དང་། །⁽⁷²⁾

སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ ། ། འཇམ་དབལ་གཞུན་ ། །

⁽⁷³⁾ ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ ། ། སློབས་དཔོན་ཐེ་ར་མ་དེ་དང་ ། ། རྒྱལ་པོ་པ་

སྤྱ་བན་དྲ་དང་ ། ལྷ་ལྷ་མ་ཉ་སང་ག་དང་ ། མདོ་མེ་དང་ ། ། འདུལ་བ་དང་ །

མདོན་བ་གསུམ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། ། དེའི་འོག་དྲ་སངས་རྒྱས་ཤག་ཐུབ་

པ་དགོངས་པ་གྲུབ་པའི་དུས་ན་ ། ། ལྷ་དང་ ། གྱི་དང་ ། ། ལྷ་མ་ཡིན་དང་ །

འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ལ་དང་ ། ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ ། ། སངས་⁽⁷⁶⁾

རྒྱས་ཤག་ཀྱང་ཐུབ་པ་ལགས་སོ། ། ། ཤག་ཀྱང་སྤྱ་ནི་པ་རིན་རི་པ་ན་

ཤག་ཀྱང་ཐུབ་པ་སྤྱི་ངན་ལ་འདས་པའི་

· || མ་ན་ཡ་ན་དང་མ་དང་དུ་ ⁽⁷⁷⁾ · | ཨ་དེ་ཐ
དུས་ན་ | ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ | ཆོ་རབས་ལྡ་མ་དང་ |
ཨ་ན་ཀ་ད་པ་དུ་དུ་བཞན་ · | འབྲུ་ད་པོ་དེ་སྤྲད་དུ་
ཆོ་འདི་དང་ | ཆོ་བྱི་མ་དང་ | སངས་རྒྱས་དང་ |

· | ས་ཐེ་དེ་མ་ན་ཡ་ན་ · | ཅི་དོ་ད་པ་
བྱང་རྩལ་སེམས་པ་དང་ | ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ |

དའ་ | ས་བ་ད་ཨ་ཐེ ⁽⁷⁸⁾ | ཨ་ནོ་ད་ཡང་སམ་བྱལ་སམ་འབྲུ་དེ་
ཐུན་བྱེད་པའི་ བྱང་རྩལ་གྱི་དངོས་

· | ཨ་བྱི་ཤི་ག་ར་ཙ་ | ཨ་ཐུན་ག་ཐུན་ | ཉན་ | ཀྱུ་ཀྱུ་ར་
སྐྱུ་བ་ཐོབ་པ་ |

⁽⁷⁹⁾ ཙ་ | ཤག་གྱུ་ཐུབ་པ་བྱེ་ངན་ལ་འདས་པའི་དུས་ན་ | དབང་གི་སྒྲོ་བས་
དཔོན་ནི་འཕགས་པ་ཁྲུན་གྱུ་བ་སྒྲིང་པོ་ | ⁽⁸⁰⁾ | བྱིའི་རྒྱལ་པོ་ཀྱུ་ཀྱུ་ར་ཙ་
དང་ | ཉན་བའི་སྒྲོ་བ་མ་ནི་དང་མ་ཨ་སོ་ཀ་དང་ | ཤི་རི་ཉ་རི་ཤ་
དང་ ⁽⁸¹⁾ | | རྒྱལ་པོ་ཀ་ན་ཀ་ར་ཙ་དང་ | | རྒྱལ་པོ་ཡིན་དཔོན་དེ་དང་ | |
འགོ་བ་དེ་པོ་དང་ | | སྤྲུལ་ཤག་གྱུ་པོ་དེ་དང་ | དེ་འདྲ་བའི་རྒྱལ་པོ་

(82) ਸੁਦਸਾ ਬੁਧਿ ਪਸਾਧੇ ਭ੍ਰਮ ਦਸਦਾ ਕਰਿਓ ਭਾਸਾ । ਬਸੁਤਾਸਾ ਭਾਸਾ ॥

॥ ਦਸਦਾ ਬੋਧਾ ਪਦਿ ਚਿਥਿ ਚਿਥਿ ॥ ॥ ਬਸਿਓ ਭਾਸਾਸਾ ਗ੍ਰਿਯਾਸਾ ਦਸਾ । ਘੋ

ਘੋਸਾ ਗ੍ਰਿਯਾਸਾ ਬਿਯਾਸਾ ਬੁਧਿ ॥ ॥ ਕਰਿਓ ਬਸਾ ਘੋਸਾ ਪਾਸਾ ਦਸਾ ॥

ਸੁਭਾਸੁਤਾਸੁਤਾਸਾ ਗ੍ਰਿਯਾਸਾ ਬੁਧਿ ॥ ॥ ਕਰਿਓ ਗ੍ਰਿਯਾਸਾ ਬਸਾਸਾ

(84) ਚਿਥਿ ਕਰਿਓ ਪਦਿ ਘੋਸਾ ਦਸਾ ॥ ॥ ਭਾਸਿਓ ਪਾਸਾ ਬੁਧਿ ਕਰਿਓ ਬਸਾ ॥

ਘੋਸਾ ਕਰਿਓ ਬਸਾ ॥ ॥ ਬਸਾ ਚਿਥਿ ਪਾਸਾ ॥ ॥ ਬਸਾ ਚਿਥਿ

ਸੁਭਾਸੁਤਾਸੁਤਾਸਾ ॥

(85) ਚਿਥਿ ॥ ॥ ਬਸਾ ਚਿਥਿ ਪਾਸਾ ॥ ॥ ਬਸਾ ਚਿਥਿ

ਸੁਭਾਸੁਤਾਸੁਤਾਸਾ ॥ ॥ ਘੋਸਾ ਪਾਸਾ ਦਸਾ ॥

ਭਾਸਿਓ ॥ ॥ ਬਸਾ ਚਿਥਿ ਪਾਸਾ ॥ ॥ ਬਸਾ

ਕਰਿਓ ਬਸਾ ਘੋਸਾ ਪਾਸਾ ਦਸਾ ॥ ॥ ਸੁਭਾਸੁਤਾਸੁਤਾਸਾ ॥

(86) ਚਿਥਿ ॥ ॥ ਬਸਾ ਚਿਥਿ ਪਾਸਾ ॥ ॥ ਬਸਾ ਚਿਥਿ

ਕਰਿਓ ਪਦਿ ਘੋਸਾ ਚਿਥਿ ਪਾਸਾ ਦਸਾ ॥ ॥ ਦਸਦਾ ਬੋਧਾ ਦਸਾ ॥

ਬਸਾ ਚਿਥਿ ਪਾਸਾ ॥ ॥ ਬਸਾ ਚਿਥਿ ਪਾਸਾ

ਕਰਿਓ ਪਾਸਾ ਦਸਾ ॥

ਸੁਭਾਸੁਤਾਸੁਤਾਸਾ ਕਰਿਓ

(89)

འབྲུ་ཏི་ཉང་

དབང་དང་ཐུན་ । བདག་དང་སངས་སྐྱེས་མཐའ་སྤྱི་དད་པ་

བ་ཇེ་ར་འད་རོ་ཉང་ ་ । ཉན་ཏི་སིད་ཏི་

དང་ཐུན་ । ལག་ན་དོ་ཇེ་དང་ཐུན་ । སྤྱད་ཀྱི་དངོས་

་ । མན་བ་སིད་ཏི་ ་ । འབྲུ་ན་སིད་ཏི་

གྲུབ་ । སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ । ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་

(90)

་ । འབྲུ་ན་སིད་ཏི་ ་ । ར་ས་སིད་ཏི་ ་ । སྤྱན་འད་སིད་

དང་ । བསམ་གཏན་སྐྱུབ་པ་ । བདུད་ཅི་ བསྐྱུབ་པ་ । སྤྱི་ལོ་ དངོས་

ཏི་ । འབྲུ་ར་ཏི་ཀ་སིད་ཏི་ ་ । བ་དའ་ལི་པ་

སྐྱུབ་ । སྐྱེས་གྱི་འབྲུས་བྱ་དངོས་གྲུབ་ । ཀླང་མགྲོགས་

ན་སིད་ཏི་ ་ । ཨ་འཇ་ན་སིད་ཏི་ ་ । ཁ་ར་ཀ་སིད་ཏི་ ་ ।

ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ । དམིག་སྐྱེས་གྱི་དངོས་གྲུབ་ । རལ་གྱི་དངོས་གྲུབ་ ।

མ་ཞོ་ཇ་བ་སིད་ཏི་ ་ । ཨ་པི་ཅ་ཀ་སྤྱི་ཀ་སི་ད་ཏི་

ཉི་མ་ཆུ་བའི་དངོས་གྲུབ་ ।

། ཨག་ཉ་སིད་ཏི་

སྐྱེས་ལ་ཅི་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་ । བཀ་ཕུང་ཉན་བར་

༥ ། ཁཉི་བ་ལ་སིད་ཏི་

(92)

འབྱི་ལ་སིད་ཏི་

གྲུབ་པ་ ། ས་འོག་གི་གདེར་ཤེས་པར་གྲུབ་པ་ །

སྒྲ་མ་

བ་ཤི་ཀ་ར་ན་སིད་ཏི་

ཡིན་གྱི་སྒྲེ་ཕྱེ་བའི་དངོས་གྲུབ་ །

ཀུན་དགའ་པའི་

འཇམ་བ་ལ་སིད་ཏི་

༥ ། བ་སྒྲུ་ད་ར་སིད་ཏི་

དངོས་གྲུབ་ ། ། རྣམ་གྱི་སྒྲེ་འི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ །

རིག་

བ་ཕྱི་ཕྱི་སིད་ཏི་

བའི་རྒྱལ་མོ་འི་འབྲུའི་དངོས་གྲུབ་ །

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡི་

(93)

འབྲི་ད་ར་ཀ་སིད་ཏི་

༥ ། འདི་

ནས་སྒྲིག་པར་སྒྲུབ་པའ་ ། གན་པོ་གཞི་རྒྱར་བའི་དངོས་གྲུབ་ །

རི་ཁ་ཨ་ཡི་སིད་ཏི་ ་ །

ཨ་དྲ་ས་དྲ་པ་ཡ་ན་སྒྲི

ཆོའི་དངོས་གྲུབ་ ། འཇིགས་པ་བརྒྱད་ལས་

ཐར་པའི་

ཨ་པ་ར་སིད་ཏི་སིད་ཏི་

༥ །

དངོས་གྲུབ་ །

སྒྲེ་གཞིན་པའི་དངོས་གྲུབ་ །

VI (94)

ཨ་སིད་ཏི་བྱི་འཇོན་ ། ཀ་ཁ་ག་འག་ང་ ། ཅ་ཆ་ཇ་འཇོན་ཉ་ །

ཏ་ཐ་འད་ད་རྒྱ་⁽⁸⁵⁾ | ཏ་ཐ་འད་ཐ་ན་ | བ་ཐ་འལ་བ་མ་ | འལ་ཞི་ར་ལ་
 འལ་ཐ་མ་མ་མ་ཏ་བྱའ་⁽⁹⁶⁾ | «དི» | ཀ་ཀ་ | ཀི་ཀི་ | ཀུ་ཀུ་ | ཀེ་ཀེ་འི་ | ཀོ་ཀུ་ |
 ཀང་ཀ་ | «དི» | ལྷ་ཀ་མ་ར་ | ཀ་ཀ་སྤ་ར་⁽⁹⁷⁾ | ཀུ་མ་བ་སྤ་ར་ | ལྷི་བ་སྤ་ར་ |
 ལྷི་ར་ཆ་སྤ་ར་⁽⁹⁸⁾ | «དི» | སི་དི་ | ར་སྤ་ | ཨ་ཨ་ | ཨི་ཨི་ | ཨུ་ཨུ་ | རི་རི་ |
 ལི་ལི་ | ཨི་ཨེ་འི་ | ཨོ་ཨུ་⁽⁹⁹⁾ | ཨམ་ཨ་ | ས་ར་ | ཨ་ནག་བྱ་ར་ ||
 || ཀ་ཡ་བ་ག་ཅི་ད་ || ཀ་ཀ་སྤམ་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་⁽¹⁰⁰⁾ || ན་སྤག་བཅུ་
 གཉིས་དང་ || སྤག་ས་ཉི་ཤ་དང་ || དབྱངས་ལྷ་དང་⁽¹⁰¹⁾ || ཡི་གེ་བྱི་བུ་བ་
 བ་བྱུག་ | དང་ || སྤྱ་གསུམ་སྤྱགས་དང་ | | དེ་ནི་པེ་བྱད་⁽¹⁰²⁾ | བཟང་པོ་
 བཟུང་ཅོ་འོ་ || || འདའ་བ་དྲིང་སད་ད་ལག་ག་ན་ | ད་ར་གན་དི་ ||
⁽¹⁰³⁾ | མཚན་བཟང་པོ་སྤམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ནི་ | ཨ་ལི་ཀ་ལི་⁽¹⁰⁴⁾ | མ་ཏ་ཨ་གའི་ཅ་བ་
 འདི་ཡིན་ནོ་ || || དར་མ་ལྷ་ཏ་དང་ | ཀར་མ་ལྷ་ཏ་ | ས་མ་ཡ་ལྷ་ཏ་ |
 མ་ཏ་ལྷ་ཏ་⁽¹⁰⁵⁾ | བོད་སྐད་དུ་ཚེས་ཀྱི་ཕྱག་གྱུ་དང་ | ལས་ཀྱི་ཕྱག་གྱུ་དང་⁽¹⁰⁶⁾ |
 ཕྱག་གྱུ་ཆེན་པོ་དང་ | དེ་ནམས་ནི་ཕྱག་གྱུ་ཆེན་པོ་བཞི་འོ་⁽¹⁰⁷⁾ || ཐེག་པ་

ཆེན་པོའི་བདེན་པ་ནམ་བཞི་དང་། སྒྲགས་དང་། ཕྱག་གྲུ་དང་། ཉི་འེ་

(108)

འཛོན་གསུམ་དང་། གསང་བའི་ཡུམ་བཞི་དང་། བཤམ་དང་གཤམ་རབ་

(109)

ལས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉེ་། རྣམ་སྦྱོར་གྱི་ལྷ་བ་ལགས་སོ། ། ཀའི་དུ་ཙ་ཙ་

(110)

། ཀའི་དུ་ཙ་ཙ་ །

རེས་ག་ཡིག་སྤྲུག་དང་འདྲ་། རེས་ག་བཟམ་ཟེ་དང་འདྲ་།

ཀའི་དུ་ཙ་ཙ་འཛོན་ཉེ་ར་ ། ཀའི་དུ་ཙ་ཙ་

རེས་ག་དག་སྦྱོར་དང་འདྲ་།

(111)

མེ་གྱི་ཡ་ ། ཀའི་དུ་ཙ་ཙ་ཉེ་ར་དཔ་

རེས་ག་གཏམ་མང་དུ་སྦྱ་། རེས་ག་ཅང་

། ཀའི་དུ་ཙ་ཙ་ཉེ་ར་ཡ་

ལྷ་སྦྱ་། རེས་ག་ནི་ས་ཅིག་ན་འདུག་། གར་ཡང་

། ཀའི་དུ་ཙ་ཙ་ཙ་ཡ་ཀའི་ ། ཀའི་

ལྷ་འགྲོ་། རེས་ག་ཀའི་དུ་ཙ་ཙ་ཙ་ཡ་འགྲོ་།

(112)

དུ་ཙ་ཙ་ཙ་ཙ་ཙ་ ། ཀའི་དུ་ཙ་ཙ་ཙ་ཙ་

། རེས་ག་སྦྱ་ཙ་ཙ་ཙ་ཙ་ཙ་ ། རེས་ག་ནི་དུ་ཙ་ཙ་

༥ ཀའི་ཏ་ཕྱི་ཏ་སྐ་

༥ ཀ་

ལ་ཁྱུས་ཕྱིང་།

རེས་ག་ཟ་བ་སྒྲ་ཚོགས་གསལ་།

ཅིང་ཏ་མྱི་ཆ་ཇི་ཕྱིང་ཏི་

VII (113)

༥ ཀའི་ཏ་ཀ་ལ་འད་ན་ལོ་ན་

རེས་ག་འི་ཞིས་གྲ་ཟ་།

༥ ཀའི་ཏ་འགྱི་ཏི་ཀ་བ་ཅ་ན་

༥ ཀའི་ཏ་

རེས་ག་ནི་རྩ་། རེས་ག་ནི་སྤྱངས་དང་རིལ་མོ་ཕྱིང་། རེས་ག་ག་ཤིན་ཇི་

ར་ཁ་ས་ས་ས་༥ ཀའི་ཏ་ཀ་རྩ་ན་ཨང་ས་ཀ་

༥ ཀའི་ཏ་

སྐོན་པོ་དང་འདྲ་། རེས་ག་ སྤྱིང་ཇི་ ཀྱན་ལ་བྱམས་། རེས་ག་

ཨན་ཏ་བ་ཏ་ ཀའི་ཏ་འགྱི་ཏི་ཨེ་ཀ་ཅ་བྱ་ལ་ལ་

ལོང་བའི་ཚུལ་དུ་སྒྲོན་།

རེས་ག་འི་

(115)

ག་ཏི་ག་༥༥

ཕྱིང་སྤྱན་ཅིག་བཞི། ཁམས་གསུམ་ཀྱན་ཀྱང་ས་ལེར་སྤྱང་།

ཀའི་ཏ་འབ་ཉེར་བད་ཏ་༥ ཀའི་ཏ་བ་གི་སྒྲ་ར་ས་བྱི་ག་ ཀའི་ཏ་

རེས་ག་དིག་ལ་དང་འདྲ་༥ རེས་ག་གསུང་གི་དབང་བྱུག་འདྲ་༥ རེས་

ཏ་ཀྱལ་བ་ཏ་ ཀའི་ཏ་འདི་པི་སྐོང་ཏ་ག་འདི་ས་

(116)

ག་འོན་བའི་ཚུལ་དུ་གནས་༥ རེས་ག་སྒྲ་འི་སྒྲ་སྤྱང་༥ སྒྲ་

ཀའི་དུ་ན་ན་ཅུ་པ་ཐ་དང་ཞི་པ་འི་ཅ་
ཚེ་མ་ཐོས་པ་འདྲ་

རན་ཏི་

ནམ་སྐྱོད་སྐྱོད་པ་ཅིར་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། ། དེས་ག་ནམ་ག་ཀྱང་།

· | བ་ཉི་ཏ་ལི་ |

5. བྱ་བྱེད་པར་གནས་ ། རྫོགས་ ॥

(117)

གྱུ་ལ་ར་ཚོས་ཀྱི་གྱུ་ལ་པོའི་སྤྲུམ་ ། དེ་བ་ལྟ་བུ་འཚོས་ནི་མ་བསྐྱབས་

(118)

པར་རང་ཤེས་ །། རམགས་པ་སྒྲན་རས་གཟིག་གྱི་དབང་ཕྲག་གྱི་དངོས་

(119)

ལྷ་མོ་ཉི་མཁེས་༥༥ བོད་ཕྱུང་དུ་གཤེས་ཏེ། བོད་ཀྱི་ལྷ་བཅའ་པོ་ཐམས་ཅད་

(120)

ལ་ ། ཚོས་བཤད་ཅིང་དབང་བསྐྱར་ས་ ། ། གངས་ཉི་མི་ལ་བསྐྱེད་བསྐྱུ་བ་

འབམོ་མ་བཞུས་། ། མཚོ་མ་འཕང་ལ་འཁྲུས་བཞུས་ནས་ ། ཚས་

(121)

འཁོར་བསམ་ཡས་སུ་གནས་གཤགས་ ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིང་

(122)

ལྷགས་དང་ ॥ དབས་སྐྱལ་བ་ཡི་ཤེས་དང་ ། མཁས་བཙུན་མང་པོ་⁽¹²²⁾

གིས་ ། ། དག་འདུན་སྡེ་གཉིས་གིས་ ། མཆོད་གནས་ཆེར་མཛད་ ། .

བང་ཆེན་དང་། རིས་མགོའ་བགྱིས་ནས་ ། རྒྱ་ཡུལ་དུ་བསྐྱལ་། རྒྱ་རྩེ་⁽¹²³⁾
དང་། རྒྱ་སྒོན་མང་པོས་མཆོད་གནས་ཆེར་བགྱིས་ ། རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ལ་།⁽¹²⁴⁾
འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གི་ཞལ་མཐོང་། ། ། སྤྲར་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་
གཤགས་པའི་ཤུལ་ཀར་། ། སྤྲུག་ཅུར་གདན་གཤགས་། ཡུལ་དཔོན་⁽¹²⁵⁾
དང་། དག་འདུན་སྡེ་གཉིས་དང་། ། ནལ་འབྱོར་འཕྲུལ་ཐོགས་གི་སྡེ་དང་།⁽¹²⁶⁾
སྤྲུག་ཅུ་ཡོན་བདག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་། མཆོད་གནས་ཆེར་བགྱིས་། །
སྒྲོབས་དཔོན་ཐུགས་དགེས་ནས་ ། ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འི་ཆོས་བཀ་རྩལ་⁽¹²⁷⁾
། ། རྒྱང་གི་ལོ་དབྱིད་སྤྲར་བའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་གསུམ་གི་གདུགས་ལ་།⁽¹²⁸⁾
། འཕོག་རྩི་རྩེ་རྒྱལ་པོ་དང་། ། རྒྱ་ཕུད་ཡང་ཨ་དག་དང་། ། ། ནལ་སྒྲོར་⁽¹²⁹⁾
སྒྲོབས་དཔོན་སྡེ་ལ་། ། རྩི་རྒྱལ་པོའི་དབང་ལྷང་རྩིགས་པར་སྦྱལ་།⁽¹³⁰⁾
། ། སྤགས་དང་ཐུག་རྒྱ་མན་གང་གདན་ལ་པབ་པ་། ། རྩིགས་།
། ། འཕྲོ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་གིས་བྱིས་པ་། །⁽¹³¹⁾

Imprimerie W. Drugulin, Leipzig

III

TEXTE EN TRANSCRIPTION

Feuillet I 1 (1. 1)

rnam-pa-gčig-tu na-mo-'bu-tha-yā		sañ-rgyas ⁽¹⁾ -la 'phyag ⁽²⁾ -'chal-lo	
na-mo-dar-ma-yā		na-mo-sañ-ga-yā	
chos-la phyag-'chal-lo		dge-'dun-la	
		(1. 2)	
		na-mo-rad-na-tra-ya-yā	
phyag-'chal-lo		dkon-mčhog-gsum-la phyag-'chal-lo	
dkon		na-mo-sar-ba-ag-ña-ya	
		thams-čad-mkyen-pa-la phyag-'chal-lo	
'bu-tha-sa-yam-'bu-tha		pan-ci-'bu-tha' ⁽²⁾	
rañ-byuñ-sañ-rgyas ⁽¹⁾ dañ			
		(1. 3)	
		tad-tha-ta 'bu-tha	
rañ-bžin-gi sañ-rgyas		ye-nas-saṅs-rgyas-pa	
		sí-da' 'bu-da'	
dañ		byañ-čhub-sems-pa ⁽¹⁾ dañ	
		grub-pa'i sañ-rgyas ⁽²⁾	
'bu-de śa-ba-ta		ta-tha-ga-ta 'bu-tha	
rab		bdun dañ de bžin-gšegs-pa sañ-rgyas ⁽³⁾ dañ	

Feuillet I (1. 1)

Namobuddhāya — Namodharmāya — Namosaṃghāya — Namor-
^(1. 2)ratnatrayāya — Namosarvajñāya — Buddhasvayambhūta — Pañci-
^(1. 3)buddha — Tathatābuddha — Siddhabuddha — Buddhesapta —
 Tathāgatabuddha —

1 Les chiffres arabes renvoient à la rubrique V.

su-ga-ta-'bu-da'	a-ran-ta-'bu-ta ^(1.4)
bde-bar gśags-pa ⁽⁴⁾ sañs-rgyas dan	ran-sañ-
'byi-ta-ra-ga-'bu-tha	
rgyas ⁽²⁾ dan	sgra-bčom-pa ⁽³⁾ -sañ-rgyas ⁽⁴⁾
a-rjya-'bu-tha ⁽⁵⁾	sra-ba-ka-'bu-ta
dan 'phags-pa'i sañs-rgyas dan	ñan-thos-kyi sañs-rgyas dan
prad-ti-ka-'bu-tha ⁽⁶⁾	sam-myag-
mdo-sde'i sañs-rgyas ⁽⁷⁾ dan	
sam-'bu-tha ⁽¹⁾	
bla-na-myed-pa'i byañ-čhub-kyi sañs-rgyas dan	
'bu-tha-'bu-tha-ku-na	cad-ba-ri-
sañ-rgyas dan sañ-rgyas ⁽²⁾ kyī yon-tan dan	
sañ-skri-ta ⁽³⁾	ar-rta-bya-ka-ra'-na ^(1.6)
skad-zur-bži-cam	bya-ka-ra-na sde
sro-ra-sa-brya-ka-ra-na ⁽²⁾	cha-da-ra-
brgyad	bra-ka-ra-na bču-drug dan
sa-na ⁽³⁾	cha-ta-ra-ka
čhos-kyi sgo-drug dan	gtar-ka drug dan
ca-tu-ra-sid-ti-dar-ma-ča-pa-ka-na ⁽⁴⁾	
čhos-kyi	sgo-mo brgyad-khri-bži-

^(1.3) Sugatabuddha — ^(1.4) Arhan(ta)buddha — Vitarāgabuddha — Ārya-
 buddha — Śrāvakabuddha — Pratyekabuddha — ^(1.5) Samyaksam-
 buddha — Buddhabuddhaguna — Catvārisaṃskṛta — ^(1.6) Aṣṭavyā-
 karaṇa — Ṣoḍaśaprakaraṇa — Śaddarśana — Ṣaṭtarka — Caturaśīti-
 dharmacakranāmā (?) —

	(1. 7) na-va-kra-ma	
ston ⁽⁵⁾ dan		theg-pa ⁽¹⁾ rim-pa dgu dan
cha-ti-śa-zo-ga	tan-tra	
	rgyud-chen-po ⁽²⁾ sum-ču-rca-drug dan	
theg-pa-rim-pa-dgu-gaṇ-la	bya-že-na	myi'i theg-pa dan
(1. 8) lha'i theg-pa dan	ñan-thos-kyi theg-pa dan	raṇ-saṇ-rgyas-
kyi ⁽¹⁾ theg-pa dan	mdo-sde'i theg-pa dan	byaṇ čhub-sems-
(1. 9) pa'i ⁽¹⁾ theg-pa dan	mjoga dan	kyir-ya dan
		u-pa-ya dan
de-rnams-ni theg-pa rim-pa dgu-la	bya	(1. 10) 'jo-ga-la yaṇ rnam-
pa bži	'jo-ga dan	ma-ha 'jo-ga dan
		a-nu-'jo-ga dan
a-ti-'jo-ga dan	bži	(1. 11) kṛ-ya-la rnam-pa bži ste
		ñan-thos-ki
kir-ya dan	raṇ-saṇ-rgyas-ki	kṛ-ya dan
	mdo-sde'i kir-ya	
(1. 12) dan	byaṇ-čhub-sems-pa'i	kir-ya dan
	bži	u-pa-ya
rnam bži-la	ñan-thos-kyi 'bras-bu thob-pa dan	(1. 13) raṇ-saṇ-
rgyas-kyi 'bras-bu thob-pa dan	byaṇ-čhub-kyi	'bras-bu
thob-pa dan	mdo-sde'i 'bras-bu dan	bži
	(1. 14) cha-ti-śa-zo-ga-	
tan-tra		tan-tra ma-ya
rgyud chen-po ⁽¹⁾ sum-ču-rca-drug gaṇ-la	bya	rgyud sgyu-'phrul
'ja-la	sri-sma-ja tan-tra	
dra-ba dan	dpal	thams-čad ⁽²⁾ 'dus-pa'i rgyud dan

(1. 7) Navakrama — Śaṭṭrimśatyogatantra — (1. 14) Śaṭṭrimśatyogatantra —
Tantramāyājāla — Śrīsamājatantra —

be-ro-ja-na-ma-ya-jva-la tan-tra

nam-par snah-mjad rgyud sgyu-'phrul dra-ba dan

(1. 15)

man-ju-sri-ma-ya-jva-la tan-tra

'jam-dpal

ye-śes sems-pa'i⁽¹⁾ rgyud sgyu-

lo-ke-śva-ra⁽²⁾ ma-ya jva-la tan-tra

'phrul dra-ba dan | spyan-ras gzig dbaṅ-phyug-

| ba-jra svad-tva ma-ya jva-la

gi rgyud sgyu-'phrul dra-ba dan | rdo-rje-sems-pa'i⁽³⁾

tan-tra

(1. 16)

de-bye ma-ya jva-la tan-tra

rgyud sgyu-'phrul dra-ba dan | lha-mo

rgyud

| ga-ya ba-ga cid-da tan-tra

sgyu-'phrul dra-ba dan | sku gsum⁽¹⁾ thugs-gi rgyud gsum dan

ga-ya tan-tra⁽²⁾

sa-rba 'bu-ta sa-ma-jo-ga

sku'i

sbyor-ba thams-čad saṅs-rgyas-ki rnam-sbyor-gi

(1. 17)

| ba-ga tan-tra

| 'gu-ya-ti-la-ka

rgyud | gsuṅ-gi

'gel-pa⁽¹⁾

| zla⁽²⁾

gsaṅ thig-le

rgyud

cid-ta tan-tra

| 'gu-jya sa-ma-ja

thugs-kyi

thigs-pa⁽³⁾ rgyud

| gsaṅ-ba 'dus-pa dan

mu-la tan-tra

| a-mo-ga-pa-sa tan-tra

(1. 18)

rca-ba'i rgyud dan |

(1. 17)

rgyud thabs⁽⁴⁾-kyi žags-pa |

(1. 14)

Vairocanamāyājālatantra —

(1. 15)

Mañjuśrīmāyājālatantra —

(1. 16)

Lokeśvara-

māyājālatantra —

Vajrasattvamāyājālatantra —

(1. 16)

Devīmāyājālatantra

— Kāyavākiccittatantra —

(1. 17)

Vāktanra —

(1. 18)

Guhyatilaka —

Cittatantra —

Guhyasamājamūla-

tantra — Amoghapāśatantra —

'gu-ya-kar-rba tan-tra		ba-jre-am-'bri-ta tan-tra
<i>rgyud gsañ-ba'i sñiñ-po</i>		<i>bdud-rci'i rgyud</i>
		ba-jre ca-tu sprī-sti tan-tra dañ
<i>bam-po</i> ⁽¹⁾ <i>brgyad-pa dañ</i>		<i>rdo-rje gdan bži'i rgyud dañ</i>
he-ru-ka ^(1.19)		a-pu-tha tan-tra ma-ri-ji-kal-pa
<i>he-ru-ka thams-čad</i> ⁽¹⁾ <i>'byuñ-ba'i rgyud dañ</i>		<i>lha-mo 'od-zer-čan</i>
		tan-tra dañ lag-khyi-mi-ša-da-na tan-tra
<i>'byuñ-ba'i</i> ⁽²⁾ <i>rgyud dañ</i>		<i>yañ-</i>
		pan-ca skan-da'-byi-ca-ra-na ⁽⁴⁾
<i>dag</i> ⁽³⁾ <i>grub-pa'i rgyud dañ</i>		<i>phuñ-po</i>
tan-tra		Feuille II (1. 20) 'bu-ta na-ma-ra ⁽¹⁾ tan-tra
		<i>lha'i grub-pa'i tan-tra dañ</i> <i>'byuñ-po</i>
<i>'byuñ-ba'i rgyud dañ</i>		
a-ba-da-ra tan-tra		dañ tad-tva-sañ-kra-tan-tra dañ 'zo-go-
'o-tro-tan-tra		^(1. 21) zo-go-ñi-rod-tan-tra zo-gi-ni tan-tra o-li-pad-ti-
tan-tra		^(1. 22) ad-dva-čin-ti-tan-tra dañ śa-ma-ya-sid-ti-tan-tra

^(1. 18) Guhyagarbhatantra — Vajrāmṛtat Tantra — Vajracaturbr̥ṣītantra —
^(1. 19) Herukādbhutatantra — Māricikālpatantra — Lakṣmīsādhānatāntra —
^(1. 20) Pañcaskandhāvivarānatāntra — Bhūtadāmaratantra — Avatāratāntra
— Tattvasaṃgrahatantra — Yogottaratāntra — ^(1. 21) Yoganīrodhatantra —
^(1. 22) Yoginītantra — ??? tantra — Advayasiddhitantra — Samayasiddhi-
tantra —

lañ-ka-a-ba-da-ra tan-tra | rad-na-a-ba-li tan-tra | ga-ra-nī-
 byu-tan-tra | ^(1. 23)śu-ga-ta-ti-la-ka tan-tra | ^(1. 24)rgya-gar skad-du
 tra-ya-sa-da-na

lo-pyi-kā⁽¹⁾ *khri-phrag-la* | *gsum-du bsdus-pa*
 man-dal-la no-phyi-ka⁽²⁾ | 'de-ba no-pyi-ka
dkyil-'khor-gi bsgrub-thabs dan | *lha'i bsgrub-thabs dan*
^(1. 25)sa-da-na no-pyi-ka

legs-pa'i yon-tan dño-sgrub⁽¹⁾-*kyi bsgrub-*
 | e-ta-ya sar-ba tra-ya a-no-sta-na
thabs dan | *de-dag thams-čad sde-snod*⁽²⁾ *gsum-du 'dus-pa*
 thar-ma ra-ja | ^(1. 26)su-be-ru
rgya-gar⁽³⁾ *čhos-kyi rgyal-pos bstan-pa yin-no* |

mad-tya su-mye-ru | pur-bañ ku-ra
dbus-kyi ri-rab dan | *śar-gi lus-'phags-po dan*
 'dag-khyi-na 'jam-bu-ti-pa | a-pa-ra-'go-da-a-ba-ri⁽¹⁾
^(1. 27)*lho'i 'jam-bu-glin* | *nub-kyi-ban-glañ spyod*

u-ta-rañ-añ-ku-da' | a-rtā an-su su-mye-ru
byañ-gi sgra-myi-sñen dan | *ri-rab zur brgyad*
 | pur-ba-'dji-pa⁽²⁾ ar-rda-can-tra | ^(1. 28)'dag-khri-na
dan | *śar-phyogs-kyi zla-gam* | *lho'i jam-bu glin*⁽¹⁾

^(1. 23)Lankāvatāratantra — Ratnāvalītantra — ??? tantra — ^(1. 23)Śūgatatilaka-
 tantra — ^(1. 24)Trayasādhana — Mañḍalanopika — Devanopika — ^(1. 25)Sādhana-
 nopika — Eta sarva trayānuṣṭhāna — Dharmarāja — ^(1. 26)Śumeru — Madhya-
 sumeru — ^(1. 26)Pūrva — ^(1. 27)Dakṣiṇajambudvīpa — Aparagodāvarī —
 Uttarakuru — ^(1. 28)Aṣṭāmsusumeru — Pūrvadvīpārdhacandra — ^(1. 28)Dakṣiṇa

tri-ko-na	a-pa-ra-ko-da	a-ba-ri	ca-kra man-da'-la
sogs-ka	nub-kyi ban-glañ-spyod	zlum-po	
u-tra-ra		ca-tu-a-so	man-da-la
byañ-gi	sgra-myi-sñen ⁽²⁾	grub bži	
(1. 29)			
pur-ba		a-rda-can-dra-di-ba	
śar-gi	lus-'phags-po ⁽¹⁾	yul yañ zla-gam	
ma-nu-sa a-rda can-tra	'jam-bu-	tri-pa tri-ko-na	
myi yañ zla gam	lho'i ⁽²⁾ 'jam-bu-gliñ yañ sogs-ka		
	(1. 30)		
ma-no-sa tri-ko-na		'di-ba	
myi yañ sogs-ka	nub-kyi ban-glañ-spyod ⁽¹⁾	yul yañ	
cag-kra	ma-no-sa cag-kra	u-tra-ra-añ-'gu-ra	
zlum-po	myi yañ zum-po ⁽²⁾	byañ-gi sgra-myi-sñen	
	ca-tu-ra-a-sa-ma		su-mye-ru
gliñ ⁽³⁾ yañ	gru bži	myi yañ gru-bži ⁽⁴⁾	ri-rab
ni-la-ya		(1. 31) 'de-balo-ka ⁽¹⁾	lag-śa a-yo
dbus-na ⁽⁵⁾ bžugs-na-pa'i		lha'i	che-lo
	pur-ba	'du'i-śa-ta ba-ri-śa	
khri-phrag thub		lus-'phags-po'i ⁽²⁾	
a-'i-ba	'dag-khyi-na ⁽²⁾	'jam-bu ti-pa	sa-ta
che-lo ñis-brgya'		'jam-bu gliñ che-lo brgya'	

(1. 28)

trikoṇa — Aparagodāyavacakra-maṇḍala — Uttaracaturasramāṇḍala

(1. 29)

— Pūrvārdhacandrāvīpa — Maṇuśārdhacandra — Jambudvīpatrikōṇa

— Mānuśatrikoṇa — Dvīpacakra — Mānuśacakra — Uttarakurucatur-

asra — Sumerunilaya

(1. 31)

deva-loka-lakṣāyuh — Pūrvadvīsatavarsāyuh —

Dakṣiṇajambudvīpa śata-

ba-ri-śa a-yo a-pa-ro-ko-da' pañ-ja-sa-ta		ba-ri-śa	
nub-kyi ban-glañ spyod che-lo lha brgya'			
a-yo u-tra-ra ⁽¹⁾ añ-'gu-ra		sa-a-sra ba-ri-sa a-yo-'a ^(1. 33)	
sgra-myi sñen che-lo		ston thub	
pur-ba ra-ja	'byi-ro-ta-ka-ya ⁽¹⁾		
śar-gi		yul-khor-sruñs	lho'i
jam-bu-ti-pa ⁽²⁾	ra-ja byi-ro-pag-cha-ya ⁽³⁾		
rgyal-po		'phags-skyes-po	
(1. 34)			
a-pa-ra ⁽⁴⁾ ko-da'-a-ba-ri ra-ja		a-di-po-ta-ya ⁽¹⁾	
nub-kyi		rgyal-po dmyig-myi-	
u-tra-rañ-añ-gu-ra		ra-ja ba'i-sra-ma-na-ya	
bzan	byañ-gi sgra-myi-sñen-gi	rgyal-po	nam-thos-sras
(1. 35)			
a-rtha-lo-ka ba-la ⁽¹⁾		phra-tha-ma	
(1. 34)			
lha-chen-po brgyad-la		(1. 35) dañ-po	
bram-ma		'byi-sñu ⁽³⁾	
chañs-pa dañ bram-ze ⁽²⁾		bya-ba-nan-tan	
na-ra-ya-na ⁽⁴⁾		ma-hri-śva-ra ⁽⁵⁾	
gžo-nu kar-ti-ka		lha chen-po	
iyn-tra ra-ja ⁽⁶⁾		'ja-ma ra-ja'	
ma-ha-de-ba		dbañ-po	rgya-byin gśin-rje

^(1. 32)varṣāyuh — Aparagodāpañcaśatavarṣāyuh — ^(1. 33)Uttarakurusahasra-
varṣāyuh — Pūrvarāja Virūḍhaka — Jambudvīparāja Virūpākṣa —
^(1. 34)Aparagodāvarirāja... — Uttarakururāja Vaiśramaṇa — ^(1. 35)Aṣṭalokapāla
— Prathama Brahmā — Viṣṇu — Nārāyaṇa — Maheśvara — Indra-
rāja — Yamarāja —

(1. 36)

byi-na-ya-ka'(1) | ka-ma 'de-ba(2)
bgegs-kyi rgyal-po | 'gro-ba rigs-drug

| pan-ca ma-ha-'bu-ta
srid-pa'i rce-mo | byuñ-ba čhen-po lha
phri-thyi-byi | a-pa | tre-za' | 'ba-yo
sa'(3) | čhu | nye | rluñ

(1. 37)

rgya-gar skad-du | ar-rta-gra' | a-byiñ-tya
gza' čhen-po(1) brgyad |

can-tra | mañ-'ga-la | 'bu-da' | 'bri-ya-spa-ti | su-kra' (1. 38)

sa-ni-ca-ra | ra-hu-la

Feuillet III (1. 39)

a-rta-ku-la na-ga-ra-'ja | ba-su-ki
klw'i rgyal-po čhen-po(1) brgyad-la |

na-me na-ga-ra-ja | a-nan-ta na-me na-ga-ra-ja | ku-li-ka

(1. 40)

na-myi na-ga-ra-ja | kar-kor-da na-me na-ga-ra-ja | tag-

śa-ka na-ga-ra-ja | pu-'da-ri-ka na-me na-ga-ra-ca (1. 41) | śañ-ga

na-me na-ga-ra-ca | pad-ma na-me na-ga-ra-ja | a-rta-byiñ-śa-ti

(1. 36)

Vināyaka — Kāmadeva — Pañcamahābhūta — Prthivi — Apah

— Tejāh — Vāyu — Aṣṭa graha — Āditya — Candra — Maṅgala — (1. 37)

Budha — Bhṛhaspati — Śukra — Śanaīscara — Rāhu — Aṣṭa kula (1. 38)

nāgarāja — Vāsukināmanagarāja — Anantanāmanāgarāja — Kulika- (1. 39)

nāmanāgarāja — Karkoṭa(ka)nāmanāgarāja — Takṣakanāgarāja — (1. 40)

Puṇḍarīkanāmanāgarāja — Śaṅkhanāmanāgarāja — Padmanāmanāga- (1. 41)

rāja — Aṣṭaviṃṣati-

na-kha-tra		^(1. 42) u-nan-pan-ca	ba-ya'i	ra-ja
rgyu skar ñi-śu-rca-brgyad			rluñ-gi	rgyal-po
		che'u-sar-tri	mye-ga	ra-ja
bži-bču-rca-dgu		sprin-gi	rgyal-po	drug-ču-rca-bži
śa-ra-a-sid-ti sa-a-sra		rj-śi ⁽¹⁾		
			ri-gs-kyi bu dan	ri-gs-kyi bu-mo
				^(1. 43) da-ra-ka
thams-čad 'dus-pa stoñ-phrag		brgyad-ču-rca-drug		
sad-ta		ko-ti-na		lag-khra śa-ta sra-ha-śa-ni-tra
				e-te-tre
ga-ga-na man-da'-la		nir-myi-ta		^(1. 44) skar-ma 'bum-brgya'
				khri-
phrag stoñ-brgya'		nam-ka'i skar-ma'i	grañs chad-bar	rjogs
^(1. 45) tre tha-du-ka		ka-ma-'tha-du		ru-pa-'tha-du
		ka-ma-'tha-du		a-ru-pa-
kham	gsum		'dod kham	gzugs kham ⁽¹⁾
				gzugs-
'tha-du		ka-ma-tha-du		^(1. 46) 'byiñ-srag a-no-sta-na
myed ⁽²⁾ -pa'i kham		dod-kham		ñi-śu
ru-pa-tha-du		śa-pa-da-'da-śa		a-ru-pa-tha-du
gzugs kham		bču-bdun		gzugs-myed ⁽¹⁾ -pa'i kham
cad-pa-rj			bu-ta	bha-byi-śa
bži		dus gsum-la ⁽²⁾	śa rabs 'das-pa dan	

(1. 41)

(1. 42)

nakṣatra — Unapañcāsatvāyurāja — Catuṣṣaṣṭimegharāja — Śaḍa-
^(1. 43)
 śītisaḥasrarṣi — Tāra-kāśatakoṭi(na)lakṣaśatasahasrāṇi — Etetegagaṇa-
^(1. 45)
 maṇḍala — Nirmita — Traidhātuka — Kāmadhatu — Rūpadhātu —
^(1. 46)
 Arūpadhātu — Kāmadhātuvimśakānuṣṭhāna — Rūpadhātusaptadaśa —
 Arūpadhātu catvāri — Bhūta bhaviṣya-

bar-ta	(1. 47) bha-na			śa-ra ka-ti ⁽¹⁾
da'-lta	bžugs-pa	dan	slad-nas byon-ba	dan
ka-ri	lo-ka	'tha-du		'di-ba a-su-ra
'gro-ba		rigs-drug-gi dbyiñs	lha	dan
	ma-nu-sa		na-ra-ka	
myi ⁽²⁾	dan		lha-ma-yin	dan dmyal-ba dan
tri-ja-ka	bre-da'	(1. 48)		a-na-
byoul-son ⁽³⁾	yi-dags	dan	skye-ba rnam bži-la ⁽¹⁾	sgo-ña-las
'ja-ta-ka	ja-ra	za'-ta-ka		u-sna-'ja-ta-ka
skyes-pa	dan	gzugs-nas skyes	drod gšer-la	skyes-pa dan
sa-ya-'bu-'ja-ta-ka ⁽²⁾			sar-ba-de	
		yid-nas skyes-pa	dan	de-dag thams-čad-
	tha-ba-ra-ža-ña-ma	(1. 49)		
dan		'gul-ba dan	'gul-du myi-nus-pa	dan
je'i-ba	la-ta-kul-ma			
	gzugs	riñ-po	dan	gzugs sbom-pa dan
e-te-te		'bu-ta	kra-ma ⁽²⁾	
de-dag thams-čad ni	'byuñ-ba ⁽¹⁾		čhen-po	lags-so
gzugs-la	čhe-ba rnam gsum-la	bya dan	ña dan	sbrul dan

(1. 46) (1. 47) vartamāna — Sadagatigatilokadhātu — Deva — Asura — Mānuṣa
 — Naraka — Tiriyak — Preta — (1. 48) Aṇḍajāta — Jarajāta — Uṣṇa-
 jāta — Svayambhūjāta — Sarvate sthāvarajaṅgama — (1. 49) Jīvalatā-
 gulma — Etetebhūtakrama

gsum ⊕ sprul-pa che-ba dan stobs che-ba dan mthu che-ba			
⊕ dar-ma-ra-ja			
dan mkyen-pa che-ba ni rgya-gar ⁽³⁾ chos-kyi rgyal-po lags			
a-taü-sar-byi-te-ba-ra'-ga-tha		de-dag thams-čad ni chos-kyi	
		(1. 50)	dar-ma-dar-tu a-a-nod spa-na
rgyal-po byas-pa yin-no		chos-kyi dbyiñs	
spa-ba-da'(1)			
		ma-skyes-pa ma-byuñ-ba ye-nas rnam-par	
		ma-nu-sa 'de-ba 'ga-ti ba-ra-ga-ta	
dag-pa	myi-las	lhar grub-pa	kun
(1. 51)		dar-ra-ra-ja	
rgya-gar ⁽¹⁾ chos-kyi rgyal-pos bstan-pa yin-no		chos-kyi	
(1. 52)		ka-ru-na ma-'i-tri mu-ti ta	
rgyu-ni		byams-pa snin-rje	dga'-ba
u-prag-śa		ca-tur-'bar-ma-bya-ha-ri	
gtañ-sñom ⁽¹⁾ ni		chad-myed-pa bži	
(1. 53)		'da'-sa-ku-sa-la kar-ma-pa-tha 'da'-sa-pa-ra-myi-ta	
dge-ba bču dan		pha-rol	

^(1. 49) Dharmarāja ^(1. 50) Dharmadhātu — Anutpannotpāda — Mānuṣa-
 devagati — — ^(1. 51) Dharmarāja — ^(1. 52) Karuṇā — Maitrī — Muditā —
 Upekṣā — Caturbrāhmvihāra — ^(1. 53) Daśakuśalakarmapatha — Daśa-
 pāramitā —

'da'-sa-pa-ra-myi-ta sra-ya ⁽¹⁾		
phyin-pa bču dan		dge-ba bču
'da'-sa-pa-ra-myi-ta-su-ti ⁽²⁾		
mthar-phyin-pa		gean-ba bču dan
'da-sa-pa-ra-myi-ta ⁽³⁾ na-ya	(1. 54)	'da-sa-pu-myi
chul-khrims bču dan		sa bču dan
i-spa-ra	na-thu	'da-sa pu-myi-pra-ti-
dbaṅ phyug chen-po dpal ⁽¹⁾ mgon		sa
sti-da'		'da-sa a-ka-ru ⁽³⁾
bču'i dbaṅ-thob-pa ⁽²⁾		sprul-pa bču
Feuillet IV (1. 55)		
'das-sa-a-rta ⁽¹⁾		a-rtu
dños-sgrub bču		rai-don dan žan don
mu-nin-do 'da-sa pa-lo ⁽³⁾ -'byi-phu-		
grub ⁽²⁾	thub-pa dbaṅ-po	stobs bču'i rigs-
(1. 56)		
ba-ja-ra- ra-ja- a-byi-śa-ga ⁽¹⁾		
'jin-gi dños-grub thob	rdo-rje	rgyal-po'i dbaṅ thob-pa
sri- dar-ma ra-ja	a-byi-śe-gi-ta	ju-byi-sti-ra
dpal čhos-kyi rgyal-po	dbaṅ-thob-pa	rgyal-po rju-byi-sti-ra
pa-ra-sa-ra-ma		
dan	rgyal-po	dan-po ra-ma-na dan

(1. 53) Daśapāramitāśraya — Daśapāramitāśuddhi — Daśapāramitā naya
 — Daśabhūmiśvaranātho — Daśabhūmipratīṣṭhitaḥ — Daśākāro —
 (1. 55) Daśārthārtho — Munīndro — Daśabalovibhū — (1. 56) Vajrarājābhiṣeka —
 Śrīdharmarājābhiṣikta — Yudhiṣṭhira — Paraśurāma —

(1. 57) sba-ha-sa-rju-na ⁽¹⁾		ra-ja-
<i>sprul-pa stoñ-gi rgyal-po dan</i>		<i>rgyal-po</i>
ra-ma de-ba	ra-ma-na ra-ma-ra-ja ⁽²⁾	
<i>ra-ma de-ba dan</i>	<i>ra-ma-na</i>	<i>dan lag-sa-na</i>
kar-na-ra-ja	(1. 58) 'ba-le-ra-ja	'byin-ba'i-
<i>rgyal-po kar-na</i>	<i>rgyal-po 'ba-le dan</i>	
sa-ga-ra-ja	can-tra-pra-bha-ra-ja	
<i>rgyal-po 'byin-ba'i sa-ga-ra-ja</i>	<i>rgyal-po</i>	
sri-byig-ka-ma-byi-tha-ra-ja		
<i>zla-'od dan</i>	<i>rgyal-po 'byig-ka-ma-di-tha</i>	
(1. 59) man-'da-ha-sti-ra-ja	a-di-mu-ku-ti-	
<i>dan</i>	<i>rgyal-po man-da'-ha-sti dan</i>	
ra-ja	ka-mo-ja-ra-ja	
<i>rgyal-po a-di-mu-ku-ti dan</i>	<i>rgyal-po ka-mo-ja dan</i>	
un-ma-ta-ki-sa-ri-ra-ja	sa-saṅ-ga-ra-ja ⁽¹⁾	
<i>rgyal-po un-ma-ti-ki-sa-ri dan</i>		
(1. 60) 'de-byin-tri-ra-ja		
<i>'duñ-'bud-pa'i rgyal-po</i>	<i>lha'i dbaṅ-po thub-pa'i rgyal-po dan</i>	
ra-sin-ti ⁽¹⁾		
<i>rdo-rje dbaṅ-po thub-pa'i rgyal-po</i>	<i>rgyal-po</i>	

(1. 57) Sahasra[bāhu]arjuna — Rājarāmadeva — Rāmaṇa Rāmarāja —
 (1. 58) Karṇarāja — Bālirāja — Bimbacakrarāja — Candraprabharāja —
 (1. 59) Vikramādityarāja — Mandahastirāja — Adinukutarāja — Kamoja-
 (1. 60) rāja — Umattakesarirāja — Śaśaṅkarāja — Devendrarāja — Rasendra-
 rāja —

ka-na-ra-de-ba-ra-ja | kṛis-na-ra-ja | sa-bu-kha-de-ba-
 ka-na-ra-de-ba dan | rgyal-po nag-po dan |
 ra-ja⁽²⁾ | dar-ma-so-ga-ra-ja^(1. 61)
 rgyal-po ha-bde-ba'i gdan dan | rgyal-po dar-ma-
 | sri-ha-ri-sra ra-ja | kar-na-ga-
 a-so-ga dan | rgyal-po sri-ha-ri-sra dan |
 ra-ja | iyn-tra-bo-ti-ra-ja |
 rgyal-po kar-na-ga | rgyal-po iyn-tra-bo-de dan |
 e-te-te-phrag-khya-da' | kha-ra-ka^(1. 62) thuñ-ga-ra-ja | ag-ñā-
 ral-gi ñan btub-pa'i rgyal-po
 cag-kra- bar-ti rā-ja⁽¹⁾ | dar-ma- cag-kra-
 'khor-lo ñan-btub-pa'i rgyal-po dan | čhos-kyi 'khor-lo
 bar-ti- ra-ja⁽²⁾ | byid-ñā-da-ra-cag-kra-bar-ti-ra-ja^(1. 63)
 rgyur-ba'i rgyal-po |
 | ha-ra-can-tra-na-myi-ra-ja⁽²⁾
 lha-byin-thub-pa'i rgyal-po |
 | kha-ra-ka-ca-cag-kra- bar-ti-
 rgyal-sa grub-pa'i rgyal-po dan | ral-gi⁽³⁾ 'khor-lo rgyur-ba'i
 ra-ja⁽⁴⁾ | can-tra-go-myi-ra-ja⁽⁵⁾
 rgyal-po dan | dge-bsñen zla-ba'i rgyal-po dan |

^(1. 60) Kanaradevarāja — Kṛṣṇarāja — Śambūkadevarāja — ^(1. 61) Dharmāśoka-
 rāja — Śrīharṣarāja — Kārṇagarāja — Indrabodhirāja — Etetepra-
 khyātāḥ — ^(1. 62) Khadgatungarāja — Anyecakravartirāja — Dharma-
 cakravartirāja — ^(1. 63) Vidyādhara-cakravartirāja — Haracandranāmarāja
 — Khadgacakravartirāja — Candragomirāja —

^(1. 64)
 e-te-de-ra-ja-śi-ta⁽¹⁾ | ba-ta-bu-ta ha-nu-man-ta-ra-ja
 spre'u-gi⁽²⁾ rgyal-po
 | 'da-sra kri-ba⁽³⁾ ra-ma-na-rag-ka-śa- ra-ja
 ha-nu-man-ta | srin-po'i rgyal-po
 | ^(1. 65) bod-'phrul-gi rgyal-po dmyig⁽¹⁾ gsum-pa dañ
 lañ-ka 'grin-bču |
 sroñ-brcan-sgam-po⁽²⁾ | dañ | bean-po khri-sruom-ldem
^(1. 66)
 brcan dañ | bean-po khri-gcug-lde-brcan || bean-po ral-
 pa-čan dañ | de-dag thams-čad kyañ theg-pa čhen-po'i
 čhos spyod-pa | bean-po khri-skyi-liñ dañ | sras čhe-ba
 pal⁽¹⁾-byin-mgon dañ || bkra-śis-mgon dañ | leg-gcug-
 ^(1. 67)
 mgon dañ || bean-po bkra-śis-rcags-pa-dpal dañ | dpal-lde
 dan | ^(1. 69) 'o-lde dañ | 'khri-lde dañ | bean-po bkra-śis-mgon-po
 dañ || can-po a-ca-ra⁽¹⁾ dañ | 'khri-lde-mgon dañ | ^(1. 70) lha-
 čig-čag-še dañ | de-dag-thams čad kyañ theg-pa-čhen po'i
 dbañ thob-pa yin-no || ^(1. 71) dbañ bgyid-pa'i slob-dpon⁽¹⁾-la ||
 dar-ma-ra-ja | myi⁽²⁾ dañ lha dañ dbañ-brgyid-pa-la | spyan-
^(1. 72)
 ras-gzigs dbañ phyug dañ | sañs-rgyas thams-čad-la dbañ-
 bskur-ba ñ | 'jam-dpal gžu-nu⁽¹⁾ | ^(1. 73) myi-la dbañ-bskur-ba ñ |
 slob-dpon thi-ra-ma-ti dañ | rgyal-po pa-su-ban-du dañ |
 ar-ya-ma-ha-sañ-ga⁽¹⁾ dañ |

Feuillet V (l. 74)

| mdo-sde dañ | 'dul-ba dañ | mñon-ba⁽¹⁾ gsum byas-pa
 yin-no | de'i 'og-tu sañs-rgyas śag-thub-pa⁽²⁾ dgoñs-pa
 (l. 75) grub-pa'i dus-na | lha dañ | myi dañ | lha-ma-yin
 dañ | 'gro-ba rigs drug-la dañ | thams-čad-la dbañ-
 bskur-ba ni | (l. 76) sañs-rgyas śag-kya⁽¹⁾ thub-pa lags-so |
 śag-kya⁽²⁾ mu-ni pa-ri-ni-ri-pa-na | ma-ha-
 śag-kya thub-pa mye-ñan-la 'das-pa'i⁽³⁾ dus-na | theg-pa-
 (l. 77) ya-na dar-ma dar-du | a-ti-tha-a-na-ka-ta-par-ti'u-ta-
 čhen-po'i čhos-kyi dbyiñs-la | che-rabs śāa-ma dañ |
 ban-na⁽¹⁾ | | 'bu-ta bo-ti svad-tva
 che-'di dañ | che-phyi-ma dañ | sañs-rgyas dañ | byañ-čhub
 sa-rbe-te-ma-ha- ya-na | rcī-to-ta-
 sems-pa dañ theg-pa-čhen-po'i čhos-la |
 (l. 78) pa-da' | sa-rba-ta-a-ste a-no-tra yañ sam-myag⁽¹⁾ sam-'bu-ti
 bla-na-myed-pa'i byañ-čhub-kyi
 | a-byi-śi-ga-ra-ja | a-rja-na-ga-rju-na |
 dños-sgrub-thob-pa |
 (l. 79) ña-na | ku-ku-ra-ca | śag-kya⁽¹⁾-thub-pa mye-ñan-la 'das-pa'i⁽²⁾
 dus-na | dbañ-gi slob-s-dpon⁽³⁾ ni 'phags-pa klun-grub⁽⁴⁾
 (l. 80) sñiñ-po | khyi'i-rgyal-po ku-ku-ra-ca dañ | ñan-ba'i slob-ma ni

(l. 76) Śākyamuniparinirvāṇa — Mahāyānadharmadhātu — (l. 77) Atīta —
 Anāgata — Vartamāna (?) — Buddha — Bodhisattva — Sarvete-
 mahāyāna — Cittotpāda — Sarvataṣṭanuttarasamyaksambodhi —
 (l. 78) Abhiṣekarāja — Āryanāgārjunajñāna — Kukkurarāja —

dar-ma-a-so-ka dañ		śi-ri-ha-ri-śa dañ		rgyal-po ka-na-ka-
^(1. 81) ra-ca dañ		rgyal-po iyn-tra-bo-ti dañ		'go-ba-de-be dañ
sras 'sag-kya ⁽¹⁾ bo-te dañ		de-'dra-ba'i		rgyal-po grañs-myed ⁽²⁾ -
^(1. 82) pas de-ltar dbañ-mnod nas		bsgrubs-nas		dbañ thob-pa'i
don-čed-la		bsod-nams kyi chogs dañ		ye-śes-kyi chogs-gi
^(1. 83) 'bras-bu-la		mñon-bar śes-pa lña dañ-ldan		sku gsum ⁽¹⁾ thugs-
kyi 'bras-bu dañ-ldan		čhos-kyi dbyiñs thams-čad	^(1. 84)	mkyen-pa'i
ye-śes dañ-ldan		a-byi-śa-ka-bu-na-sam-ba-ra		ya-na sam-ba-ra
pan-ca-ka-yad-ma-ka		pan-ca	^(1. 85) cag-khu	
<i>sku</i>		<i>lña dañ-ldan</i>		<i>spyan lña dañ-</i>
		pan-cag-kya-na		pan-ca-a-byid-ñā
<i>ldan⁽¹⁾</i>		<i>ye-śes lña dañ-ldan</i>		<i>mñon-bar</i>
		pan-ca-śag-kan-ta		
<i>śes-pa lña dañ-ldan</i>		<i>phuñ-po lña dañ-ldan</i>		
pan-ca-ka-ma			^(1. 86) pan-cin-'tri-yā	
<i>'dod-pa'i yon-tan lña dañ-ldan</i>			<i>dbañ-po</i>	
		pan-ci-prid-ñā		pan-ci-a-ka-ra
<i>dañ-ldan</i>		<i>rig-pa lña dañ-ldan</i>		

Dharmāśoka — Śrīharṣa — Kanika — Indrabodhi — Gopadevi (?)
 — Śākyabodhi — ^(1. 84) Abhiṣekapūṇyasambhava — Jñānasambhava —
 Pañca kāyātmaka — ^(1. 85) Pañca cakṣuḥ — Pañcajñāna — Pañcābhijñā —
 Pañcaskandha — ^(1. 86) Pañcakāma — Pañcendriya — Pañcaprajñā — Pañcā-
 kara —

	pan-ci	tha-tha-ga-ta
byañ-čhub-sems rnam-lña dañ-ldan		de-bžin-gsags-pa ⁽¹⁾
	pan-ci-ku-la	pan-'dri-bya'-ba-da'
lña dañ-ldan	rigs-lña dañ-ldan	yum
	^(1. 87) tre-tha-tu-ka-ra-ja	
lña dañ-ldan	khamś	sum ⁽¹⁾ rgyal-po bsgrub-pa ⁽²⁾
	a-rtha-ma-ha	sin-ti bra-ba-da'
dañ-ldan	dnos-sgrub	čhen-po brgyad
	a-ka-ra-di ⁽³⁾	
grub-pa dañ-ldan		rnam-sbyor-čhogs dañ-ldan
kha-khā-ra-di	pa-ri-pu-ru-na	a-sid-ti-byen-'ja-na
	rjogs-pa čhen-po dañ-ldan	dpye-byad bzañ-po
^(1. 88) lañ-kri-da' ⁽¹⁾		'da'-ba-tiñ-sad-ta lag-
	brgyad-ču dañ-ldan	mchan
sa-na	'da-ra-kan ti	pan-ca-
bzañ-po	sum-ču-rca-gñis dañ-ldan	rigs-lña
'bu-ta-	ma-ku-ta	tre-ya lo-ka-su-na-ra
sañs-rgyas dbu-rgyan dañ-ldan	khamś	sum ⁽²⁾
	^(1. 89) 'bu-to-hañ ⁽¹⁾	
dnos-sgrub thob-pa'i dbañ dañ-ldan		bdag dañ sañs-

^(1. 86) Pañcatathāgata — Pañcikula — ^(1. 87) Pañcivāha — Traidhātukarāja —
Aṣṭamahāsiddhiprāpta — Akārādi — Kakārādi — Paripūrṇa —
^(1. 88) Aśitivyāñjanālamkṛtaḥ — Dvātriṃśatlakṣaṇa..... — Pañcabuddha-
mukuṭa — Trailokasundara — ^(1. 89) Buddhoham —

		ba-jra-ra 'da-ro-haṇ ⁽²⁾		
rgyas mtha' myi dad-pa dañ-ldan				
		tan-tre-	sid-ti	man-tra-
lag-na-rdo-rje dañ-ldan		rgyud-ki	dños-grub	śnags-kyi
sid-ti	'gya-na-	sid-ti	^(1. 90) 'tya-na- sid-ti	
dños-grub	ye-śes-kyi	dños-grub dañ	bsam-gtan	
		ra-sa-	sid-ti	pyin-'da sid-ti
sgrub-pa ⁽¹⁾	bdud-rci	bsgrub-pa ⁽²⁾	sku'i	dños-grub
'gur-ti-ka-sid-ti ⁽³⁾				pa-da'-li-pa-na-
		sman-gi 'bras-bu	dños-grub	rkañ-mgyogs-kyi
sid-ti	a-'ja-na-sid-ti	^(1. 91) kha-ra-ka-		
dños-grub	dmyig-sman-gi		dños-grub	ral-gi ⁽¹⁾
sid-ti	ma-no-ja-ba-sid-ti			
dños-grub	ñi-ma zla-ba'i dños-grub			
i-pi-ca-ka-myi-ka		sid-ti	ag-ña	sid-ti
thugs-la čī-'dod-pa'i		dños-grub	bka ⁽²⁾ -luṇ	ñan-bar ⁽³⁾
		kha-ñi-ba-la-sid-ti	^(1. 92) 'byi-la-sid-ti ⁽¹⁾	
grub-pa	sa-'og-ki	gter-śes-par ⁽⁴⁾	grub-pa	
				ba-ši ka-ra-na-sid-ti ⁽²⁾
lha-ma-yin-gi sgo-phye-ba'i dños-grub				

(1. 89)

Vajradharo'ham — Tantrasiddhi — Mantrasiddhi — Jñānasiddhi —

(1. 90)

Dhyānasiddhi — Rasasiddhi — Pinḍasiddhi — Guḍikāsiddhi —

Padalepanasiddhi — Añjanasiddhi — ^(1. 91) Khadgasiddhi — Manojava-

siddhi — Icchākāṃikasiddhi — Ājñāsiddhi — Khānibalasiddhi —

^(1. 92) Bilasiddhi — Vaśikaraṇasiddhi —

		'jam-ba-la	sid-ti
kun dges-pa'i dños-grub		nor-gi lha'i dños-grub-thob	
ba-su-da-ra-sid-ti ⁽³⁾			
rig-pa'i rgyal-mo'i 'bru'i dños-grub			
ba-gyi-myi-sid-ti			
chos-thams-čad ye-nas mkhyen-par sgrub-pa'			
(l. 93)	'bri-ta-da-ra-ka-	sid-ti	'di-ri-kha ⁽¹⁾ -a-yo-
rgan-po gžo-nur byed-pa'i dños-grub			che'i
sid-ti	a-rta-ma-ha-pha-ya	na-sti ⁽²⁾	
dños-grub	'jigs-pa	brgyad-las thar-pa'i	
	a-pa-ra-sid-ta-sid-ti ⁽³⁾		
dños-grub		sgra-gnon-ba'i dños-grub	
Feuillet VI (l. 94)			
a-sid-ti-byi-'ja-na	ka-kha-ga-'ga-ña	ca-cha-ja-'ja-ña	
ta-tha-'da-da-nā	(l. 95) ta-tha-'da-tha-na	pa-pha-'ba-ba-ma	
'ža-ra-la-'bā-sa-sa-sa-ha-khya'	« di »	(l. 96) ka-ka	ki-ki ku-ku
ke-kaī	ko-kau	kañ-ka	« di » mu-ka-sa-ra ka-ka-sva-ra
(l. 97)	kum-ba-sva-ra	mye-ga-sva-ra	myir-rga-sva-ra « di »
(l. 98)	si-ti	ra-stu	a-a i-i u-u ri-rī li-lī e-ai o au am-a
(l. 99)	sa-ra	a-nag-khya-ra	ka-ya-ba-ga-cid-ta ka-ka-sum-ču-rca-

(l. 92) Jambhalasiddhi — Vasudhārāsiddhi — Vāgmisiddhi — (l. 93) Vṛddha-
dāraśasiddhi — Dīrghāyusiddhi — Aṣṭamahābhayāsiddhi — Aparā-
siddhasiddhi — (l. 94) Aśītivyañjana — (l. 95) Mukhasvara — (l. 96) Kākasvara —
(l. 97) Kumbhasvara — Meghasvara — Mṛgasvara — (l. 98) Siddhirastu —
(l. 99) Śaḍanakṣara — Kāya — Vāk — Citta —

bzi-dañ	^(1. 100) na-stag-bču-gñis-dañ	sñags ñi-su dañ	dbyaüs lña
dañ	^(1. 101) yi-ge myi-btub-pa drug dañ	sku gsum ⁽¹⁾ thugs dañ	
de-ni	pe-byad ⁽²⁾	^(1. 102) bzañ-po brgyad-ču 'o	'da'-ba tin-sad-da
lag-sa-na	da-ra-gan-tj	^(1. 102) mcan bzañ-po sum-ču-rca-gñis-ni	
a-lj-ka-li	^(1. 104) ma-ha-yo-ga'i rca-ba 'di yin-no	dar-ma-mu-tra	
dañ	kar-ma-mu-tra	^(1. 105) sa-ma-ya mu-tra	ma-ha-mu-tra
skad-du	čhos-kyi phyag-rgya dañ	las-kyi	^(1. 106) phyag-rgya dañ
phyag-rgya	čhen-po dañ	de-rnams ni	phyag-rgya čhen-po
bzi-'o	^(1. 107) theg-pa čhen-po'i bden-pa rnam-bzi dañ	phyag rgya	
dañ	ti-ñe ⁽¹⁾	^(1. 108) jin	gsum dañ
		^(1. 109) gsañ-ba'i yum bzi dañ	thabs
dañ	śes-rab-las	bsogs-te ⁽¹⁾	rnam-sbyor-gi lta-ba lags-so
ka-cid-ta-ca-ta			^(1. 110) ka-cid-ta-pha'-tra
res-ga ⁽²⁾	yig-phrug ⁽³⁾	dañ-'dra	res-ga
		ka-cid-ta-bra-bad	'ji-to-ña-ra
bram-ze	dañ-'dra	res-ga	dge-sloñ
		ka-cid-ba-ja-me-kri-ya	
dañ-'dra	res-ga	gtam mañ-du	smra
ka-cid-ta	^(1. 111) me-'u-na-ga-da'	ka-cid-ta	e-ka-ñi-la-ya
res-ga	čañ-myi-smra	res-ga ñi	sa-čig-na 'dug gar-yañ

^(1. 102) Dyatrimśatlakṣaṇa..... — ^(1. 104) Dharmamudrā — Karmamudrā —
^(1. 105) Samayamudrā — Mahāmudrā — ^(1. 109) Kaścīt..... ^(1. 110) Kaścīt..... — Kaścīt
pravrajitonarah -- Kaścīt..... — ^(1. 111) Kaścīt maunagataḥ — Kaścīt
ekanilaya —

	ka-cid-ta can-ca-la-ka-ti	ka-ci-ta
myi-'gro	res-ga kun-tu 'khyab-par 'gro	res-ga
thu-'u-li	^(l. 112) ma-la-na	ka-cid-ta si'u-ci-
	sna-chogs lus-la sku	res-ga ni
sna-na		ka-cid-ta byid-tya-si
	dri-žim-po-la khruš-byed	res-ga za-ba
	ka-cid-ta-myi-čha-(¹)ji-byid-ti	
sna-chogs gsol	res-ga	dri-žim rgu-za
Feuille VII (l. 113)		
ka-cid-ta-kan-'da-na-lo-na		ka-cid-ta 'gi-ti-ka-ba-ca-na
res-ga	ni-ru	res-ga ni sbyaṅs
	ka-cid-ta ra-kha-sa-sa-ma	^(l. 114) ka-cid-ta-
dañ rol-mo byed	res-ga(¹) gśin-rje srin-po dañ'dra	res-ga
ka-ru-na-ad-ma-ka(¹)		ka-cid-ta-an-ta-ba-ta
sñiñ-rje	kun-la byams	res-ga loñ-ba'i
	ka-cid-ta 'gya-ni-e-ka-ca-bya-ma-la-ša-tri-ša	^(l. 115)
chul-du ston	res-ga	

dre-myed spyān čig bži khams gsum kun kyaṅ sa-ler-snaṅ(²)	
ka-cid-ta 'ba-he-ra-bad-ta	ka-cid-ta ba-gi-spa-ra-sa-bryi-ša
res-ga diğ-pa dañ'dra	res-ga gsuñ-gi dbaṅ-phyug 'dra

^(l. 111) Kaścit cañcalagati — ^(l. 112) Kaścit dhulimalināḥ — Kaścit śucisnāna —
 Kaścit vividhāsi — Kaścit mṛṣṭajīvati — ^(l. 113) Kaścit....., — Kaścit
 gītikavacana — Kaścit rākṣasasama — ^(l. 114) Kaścit karuṇātmaka — Kaścit
 andhavat — Kaścit jñāniekāksavimalasadrśa — ^(l. 115) Kaścit badhiravat —
 Kaścityāgiśvarasadrśa —

ka-cid-ta-	kā-la-ba-ta	(l. 116) ka-cid-ta-dī-pi-sro-tra
res-ga	'on-ba'i 'chul-du-gnas	res-ga lha'i sgra-skad
śa-di-sa	ka-cid-ta-na-na-ru-pha-tha-ra	
sna-chogs thos-pa 'dra		
'jo-gi	pa-ri-ca-ran-ti ⁽¹⁾	
rnam-sbyor	spyod-pa	čīr yañ ma-ñes-te
ma-hi-ta-li		
res-ga nam-ka kun-tu khyab-par	gnas	rjogs
(l. 117) rgya-gar čhos-kyi rgyal-po'i sras	de-ba-pu-tra čhos ni	
ma-bslabs-par rañ-śes	(l. 118) 'phags-pa spyan-ras-gzig ⁽¹⁾ -kyi dbañ-	
phyug-kyi dños-sgrub brñes	(l. 119) bod-yul-du gśes-te ⁽²⁾	bod-kyi
lha-bean-po thams-čad-la	čhos bsad-čin dbañ-bskurs ⁽¹⁾	
gañs-ti-si-la ^(*) bsñen-bsgrub zab-mor bgyis	(l. 120) mcho ma-'phañ-	
la ⁽¹⁾ 'khrus-brgyis-nas ⁽²⁾	čhos-'khor ^(*) bsam-yas-su	(l. 121)
gśags ⁽¹⁾	bčom-ldan-'das-kyi riñ-lugs dañ	dbas ⁽²⁾ rgyal-ba
ye-śes dañ	(l. 122) mkhas-bcun mañ-po gis	dge-'dun-sde gñis-gis
mčhod-gnas čher mjad	bañ-čhen dañ	rim-mgro' ⁽¹⁾ bgyis
(l. 123) nas	rgya-yul-du bskyal	rgya-rje dañ
mčhod-gnas čher bgyis	(l. 124) ri-bo rce-lña ^(*) -la	'phags-pa-'jam-
dpal-gi žal mthoñ	slar rgya-gar-yul-du gśags ⁽¹⁾ -pa'i śul-	
(l. 125) kar ⁽¹⁾	sug-čur ⁽²⁾ gdan-gśags ⁽³⁾	yul-dpon dañ
dge-'dun		

(l. 115) Kāscit khakkhalavat — (l. 116) Kāscitdivyaśrotrasaḍṛśa — Kāscit nānā-rūpadharayogiparicaranti —

sde-gñis dañ | rnal-'byor ^(l. 126) 'phreñ-thogs-gi sde dañ | sug-ču^(a)
yon-bdag thams-čad-kyis | mčhod-gnas čher bgyis | slobs-^(l. 127)
dpon⁽¹⁾ thugs dges-nas | theg-pa-čhen-po'i čhos bka-rcal⁽²⁾ |
^(l. 128) glañ-gi lo dpyid-sla-ra⁽¹⁾-ba'i ches ñi-sú-gsum-gi gdugs-la |
'bog rdo-rje-rgyal-po dañ | ^(l. 129) skya-phud yañ a-dge dañ | rnal-
sbyor slobs-dpon⁽¹⁾ sde-la | rdo-rje-rgyal-po'i dbañ-luñ ^(l. 130) rjogs-par
scal | sñags dañ phyag-rgya-man-gañ⁽¹⁾ gtan-la phab-pa | rjogs
^(l. 131) 'bro dkon-mčhog-dpal-gis bris-pa

IV

TRADUCTION D'APRÈS LA VERSION
TIBÉTAINE

D'une seule manière :

Hommage⁽²⁾ au Buddha⁽¹⁾, hommage à la Loi, hommage à la Communauté, hommage aux Trois Joyaux^(1. 2), hommage à l'Omniscient. Buddha⁽¹⁾ né de sa propre essence, Buddha de nature⁽²⁾, Buddha^(1. 3) et Bodhisattva⁽²⁾ d'éternité, Siddha Buddha. [Les] sept Excellents⁽³⁾, Tathāgata Buddha⁽⁴⁾, Sugata Buddha⁽⁵⁾, Pratyeka Buddha⁽²⁾⁽⁶⁾, Arhan(ta)⁽³⁾ Buddha⁽¹⁾⁽⁴⁾, Ārya Buddha⁽⁵⁾, Śrāvaka Buddha, Sūtra Buddha⁽⁷⁾, Buddha^(1. 5) de la Bodhi suprême⁽¹⁾, Buddha, vertu de Buddha,⁽²⁾, les huit classes de prophéties *(vyākaraṇa)*⁽¹⁾, les seize traités *(prakaraṇa)*⁽²⁾, les six sciences de la Loi⁽³⁾, les six dialectiques *(tarka)*, les quatre-vingt-quatre mille⁽⁵⁾ services de la Loi⁽⁴⁾, les neuf séries de véhicules^(1. 7), les trente-six grands *tantra*⁽²⁾.

Si on demande : Quelles sont les neuf séries de véhicules ? [Réponse :] le véhicule des hommes, le véhicule des dieux^(1. 8), le véhicule des Śrāvaka, le véhicule des Pratyeka Buddha⁽¹⁾, le véhicule des Sūtra^(1. 9), le véhicule des Bodhisattva⁽¹⁾, *yoga*, *kriyā*, *upāya*; ce sont les neuf séries de véhicules. Dans^(1. 10)

le yoga, [il y a] quatre divisions : *yoga*, *mahāyoga*, *anuyoga*,
^(1. 11) *atiyoga*; quatre. Dans la *kriyā*, il y a quatre divisions : *kriyā*
des Śrāvakas, *kriyā* des Pratyeka Buddha, *kriyā* des Sūtra,
^(1. 12) *kriyā* des Bodhisattva; [ce sont les] quatre. Dans l'*upāya*
[il y a] quatre divisions : acquisition du fruit (état) de Śrāvaka,
^(1. 13) acquisition du fruit de Pratyeka Buddha, acquisition du fruit
de Bodhi, acquisition du fruit de Sūtra; [ce sont les] quatre.
^(1. 14) Si on demande : Quels sont les trente-six grands *tantra* ⁽¹⁾?
[Réponse:] Māyājālatantra, Śrisarvasamāja tantra ⁽²⁾, Vairocana
^(1. 15) māyājālatantra, Mañjuśrījñānasattva māyājālatantra ⁽¹⁾, Ava-
lokiteśvara ⁽²⁾ māyājālatantra, Vajrasattva māyājālatantra ⁽³⁾,
^(1. 16) Devī māyājālatantra, Kāya vāk citta tantra ⁽¹⁾, Kāyatantra
sarva Buddhasamayoga ⁽²⁾, Vāk[tantra] ^(1. 17) ⁽¹⁾, Candraguhyatilaka
tantra ⁽²⁾, Cittadhārā tantra ⁽³⁾, Guhyasamāja mūlatantra,
^(1. 18) Amoghapaśa ⁽⁴⁾ tantra, Guhyagarbha tantra, les huit divisions
du Vajrāmṛta tantra ⁽¹⁾, Vajracaturbr̥ṣi tantra, ^(1. 19) Heruka sarvād-
bhuta tantra ⁽¹⁾, Mārīcīdevyadbhuta ⁽²⁾ tantra, Lakṣmī sādhanā-
tantra ⁽³⁾, Pañca skandha sādhanatantra ⁽⁴⁾ — Bhūtādbhuta
^(1. 20) (dāmara) tantra ⁽¹⁾, Avatāra tantra, Tattvasaṃgraha tantra,
Yogottara tantra, ^(1. 21) Yoganirodha tantra, Yoginī tantra,
tantra, Advayasiddhi tantra, ^(1. 22) Samayasiddhi tantra, Laṅkāvatāra
tantra, Ratnāvalī tantra, tantra, ^(1. 23) Sugatatilaka tantra.
^(1. 24) En langue de l'Inde, les dix mille *nopika* ⁽¹⁾ sont réunis en
trois : Maṇḍala nopika ⁽²⁾, Deva nopika, ^(1. 25) nopika de la Siddhi

de l'Excellente Vertu⁽¹⁾; tous ceux-là sont réunis dans les trois *piṭaka*⁽²⁾ que le *dharmarāja* de l'Inde⁽³⁾ a enseignés.

^(1. 26) Sumeru central, Pūrvavideha, Dakṣiṇajambudvīpa, Aparagodāniya⁽¹⁾, Uttarakuru. Le Sumeru [a] huit côtés, le Pūrva-^(1. 27) [dvīpa]⁽²⁾ est [en forme de] demi-lune, le ^(1. 28) Dakṣiṇajambudvīpa⁽¹⁾ est triangulaire(?), l'Aparagodāniya est circulaire, l'Uttarakuru⁽²⁾ est quadrangulaire. ^(1. 29) En Pūrvavideha⁽¹⁾, le pays est [en forme de] demi-lune, les hommes [sont] aussi [en forme de] demi-lune. Le Dakṣiṇajambudvīpa⁽²⁾ est triangulaire, les hommes [sont] aussi triangulaires. ^(1. 30) En Aparagodāniya⁽¹⁾, le pays [est] circulaire, les hommes sont [aussi] circulaires⁽²⁾. En Uttarakuru, le pays⁽³⁾ est carré, les hommes [sont] aussi carrés⁽⁴⁾. La vie des dieux du séjour du Sumeru⁽⁵⁾ ^(1. 31) central⁽¹⁾ peut atteindre dix mille années. En [Pūrva]videha⁽²⁾, la vie [est de] deux cents années. Dans le Jambudvīpa⁽³⁾, ^(1. 32) la vie [est de] cent années. En Aparagodāniya, la vie [est de] cinq cents années. En ^(1. 33) [Uttara]kuru⁽¹⁾, la vie est de mille années.

[Le roi] de l'est [est] Dhṛtarāṣṭra⁽¹⁾, le roi du sud⁽²⁾ [est] Virūdhaka⁽³⁾, le roi de l'ouest⁽⁴⁾ [est] ^(1. 34) Virūpākṣa⁽¹⁾, le roi de l'Uttarakuru [est] Vaiśravaṇa.

^(1. 35) [Il y a] huit grands dieux⁽¹⁾ : en premier, Brahmā et le brahmane⁽²⁾, Bya-ba nan-tan⁽³⁾, le *kumāra* Kārtika⁽⁴⁾, le grand dieu Mahādeva⁽⁵⁾, le maître des dieux Śatakratu⁽⁶⁾,

Yama, le roi des obstacles (Vighnārāja)⁽¹⁾, [Celui qui est au] sommet du monde des six classes d'êtres (Kāma)⁽²⁾.

Les cinq grands éléments : terre⁽³⁾, eau, feu, vent (sic). En ^(1. 37) langue de l'Inde : *aṣṭa graha* = les huit grandes⁽¹⁾ planètes : le soleil, la lune, Mars, Mercure, Jupiter, ^(1. 38) Vénus, Saturne, ^{Feuillet III (1. 39)} Rāhu. [Il y a] huit grands rois *nāga*⁽¹⁾ : le roi *nāga* nommé Vāsuki, le roi *nāga* nommé Ananta, le roi *nāga* nommé Kulika, ^(1. 40) le roi *nāga* nommé Karkoṭa, le roi *nāga* nommé Takṣaka, ^(1. 41) le roi *nāga* nommé Puṇḍarika, le roi *nāga* nommé Śaṅkha, le roi *nāga* nommé Padma. Les vingt-huit *nakṣatra*, ^(1. 42) les quarante-neuf rois du vent, les soixante-quatre rois des nuages. L'ensemble des 1086 fils et filles de famille⁽¹⁾. ^(1. 43) Les ^(1. 44) 10.000.000.000.000.000.000 d'étoiles⁽¹⁾ le nombre des étoiles du ciel. ^(1. 45) Les trois régions⁽¹⁾ : région du désir, région de la forme, région du non-formel⁽²⁾. ^(1. 46) Vingt [degrés dans] la région du désir, dix-sept [dans la] région de la forme, quatre [dans la] région du non-formel⁽¹⁾. [Il y a] trois [divisions du] temps : passé, présent⁽²⁾, ^(1. 47) avenir. La région des six classes d'êtres⁽¹⁾ : dieu, homme⁽²⁾, *asura*, ^(1. 48) damné, animal⁽³⁾, *preta*. [Il y a] quatre sortes de naissances⁽¹⁾ : né de l'œuf, né du corps, né de la chaleur et de l'humidité, né de l'esprit⁽²⁾. Tous ceux-là sont mobiles ou incapables de ^(1. 49) mouvement Le corps long, le corps épais, tous ceux-là sont d'origine élevée⁽¹⁾. D'après la forme extérieure,

[il y a] trois grandes(?) catégories⁽²⁾ : oiseau, poisson, reptile : trois.

(3) C'est le *dharmarāja* de l'Inde [qui détient] la grande puissance magique, la grande force, le grand pouvoir et la grande science; le ^(l. 50) *dharmarāja* a fait tout cela. Le monde de la Loi⁽¹⁾, la non-naissance, la non-production, l'éminente pureté primordiale, la transformation d'homme en dieu
^(l. 51) tout a été enseigné par le *dharmarāja* de l'Inde⁽¹⁾. Les germes de la Loi : ^(l. 52) bienveillance, compassion, joie, apathie⁽¹⁾, les quatre incommensurables, ^(l. 53) les dix vertus, les dix *pāramitā*, les dix vertus célestes⁽¹⁾, les dix [*pāramitā* de]⁽²⁾ pureté, les dix [*pāramitā*]⁽³⁾ ^(l. 54) disciplinaires, les dix *bhūmi*; Īśvara, grand, noble⁽¹⁾ protecteur, acquisition du pouvoir⁽³⁾ des dix *bhūmi*, les dix pouvoirs magiques⁽³⁾, ^{Feuille IV (l. 55)} les dix buts⁽¹⁾, obtention du bonheur personnel et du bonheur d'autrui⁽²⁾, puissant *muni*, obtention de la *siddhi* de l'atteinte des dix forces⁽³⁾, ^(l. 56) consécration⁽¹⁾ de *vajrarāja*, consacré *śrīdharmarāja*.

Le roi Yudhiṣṭhira, le premier roi Rāma, ^(l. 57) le roi des mille pouvoirs magiques⁽¹⁾, le roi Rāmadeva, Rāma et Lakṣaṇa⁽²⁾, le roi ^(l. 58) Karna, le roi Bāli, le roi Bimbacakrarāja, le roi Candraprabha, le roi ^(l. 59) Vikramāditya, le roi Mandahasti, le roi Ādimukuta, le roi Kamoja, le roi Unmattakesari, le roi Śaśaṅka⁽¹⁾, ^(l. 60) le roi Devendramuni, le roi Vajrendramuni⁽¹⁾, le roi Kanaradeva, le roi Kṛṣṇa, le roi Ha-bde-ba'i gdan⁽²⁾,

le roi Dharmāśoka^(1. 61), le roi Śrīharṣa, le roi Karṇaga, le roi Indrabodhi, roi *cakravartin*^(1. 62)⁽¹⁾, roi *dharmacakravartin*⁽²⁾⁽²⁾, le roi Devadattamuni^(1. 63)⁽¹⁾, le roi Jayabhūmisiddhi⁽²⁾⁽²⁾, le roi Khaḍgacakravartin⁽³⁾⁽⁴⁾, le roi upāsaka Candra⁽⁵⁾^(1. 64), le roi des singes⁽¹⁾ Hanumān, les roi des *rākṣasa* [de] Laṅkā [aux] dix crinières⁽²⁾⁽³⁾. Le roi magique du Tibet [qui a le] troisième œil⁽¹⁾, Sroṇ-brcan-sgam-po⁽²⁾^(1. 65), le *bcan-po* Khri-sruom-ldem brcan, le *bcan-po* Khri-gcug-lde-brcan *bcan-po* Ral-pa-čan; tous ceux-là ont pratiqué la loi du grand véhicule; le *bcan-po* Khri-skyi-liñ, [son] fils aîné [D]pal-byin-mgon⁽¹⁾^(1. 66), Bkra-śis-mgon, Leg-gcug-mgon, le *bcan-po* bKra-śis-rčags-pa-dpal, dPal-lde, 'O-lde, Khri-lde, le *bcan-po* bKra-śis-mgon-po, le *bcan-po* A-ca-ra⁽¹⁾^(1. 67), Khri-lde-mgon, Lha-čig-čag-sé; tous ceux-là ont réalisé la puissance du Mahāyāna, réalisé la puissance sur les maîtres⁽¹⁾^(1. 71). Le *dharmarāja* a réalisé la puissance sur les hommes⁽²⁾^(1. 72) et sur les dieux. Avalokiteśvara a été consacré sur tous les Buddha. Mañjuśrīkumāra⁽¹⁾^(1. 73) a été consacré sur les hommes. Le maître Sthiramati, le roi Vasubandhu, l'*ārya* Mahāsaṅga⁽¹⁾ ont fait les trois : la section des Sūtra, le Vinaya, l'Abhidharma⁽¹⁾. Après le temps de l'accomplissement de la pensée du Buddha⁽²⁾^(1. 75) Śākya-muni. C'est le Buddha Śākya-muni^(1. 76) qui a été consacré sur les dieux, les hommes, les *asura*, les six classes d'êtres, sur tous. Après le temps du Parinirvāṇa⁽³⁾^(1. 76)

de Śākya-muni⁽²⁾, dans le monde de la loi du Mahāyāna.

^(1. 77) Le passé, le présent, l'avenir⁽¹⁾. Buddha et Bodhisattva.

^(1. 78) Acquisition de la *siddhi* de la Bodhi suprême⁽¹⁾. ^(1. 79) Après le

Parinirvāṇa⁽²⁾ de Śākya-muni⁽¹⁾. Le puissant maître⁽³⁾ l'*ārya*

Nāgārjunahrdaya⁽⁴⁾, ^(1. 80) le roi des chiens Kukkurarāja (sic), le

disciple auditeur Dharmāsoka, Śrīharṣa, ^(1. 81) le roi Kanaka, le

roi Indrabodhi, Gopadevī, [leur] fils Śākya⁽¹⁾ bodhi⁽¹⁾; une

suite innombrable⁽²⁾ de rois semblables ^(1. 82) ont ainsi réalisé et

obtenu la puissance; en vue de l'acquisition de la puissance.

^(1. 83) Le fruit de l'accumulation de la sagesse et de l'accumulation

du mérite. Possédant les cinq super-savoirs (*abhiññā*), possé-

dant le fruit de corps, de parole⁽¹⁾, de pensée, possédant la

^(1. 84) sagesse cognitive de tous les mondes de la loi, possédant

les cinq corps, ^(1. 85) possédant les cinq yeux⁽¹⁾, possédant les

cinq sagesse, possédant les cinq super-savoirs (*abhiññā*),

possédant les cinq agrégats (*skandha*), possédant les cinq

qualités du désir, ^(1. 86) possédant les cinq organes des sens,

possédant les cinq sciences, possédant les cinq sortes de

Bodhisattva, possédant les cinq Tathāgata⁽¹⁾, possédant les

cinq familles, possédant les cinq femmes, possédant [la

faculté (?) de] rendre propice⁽²⁾ le roi des trois⁽¹⁾ mondes,

possédant [la faculté de] réaliser les huit grandes *siddhi*,

possédant l'accumulation du *yoga*⁽³⁾, ^(1. 88) possédant

les quatre-vingts marques secondaires⁽¹⁾ (*vyañjana*), possédant

les trente-deux signes principaux (*lakṣaṇa*), possédant le diadème des cinq Dhyāni Buddha, possédant la puissance de l'obtention de la *siddhi* des trois mondes^(1. 89)
⁽¹⁾, possédant Vajrapāṇi⁽²⁾, *tantra siddhi*, *mantra siddhi*, *siddhi* de la Sagesse, *sādhana*^(1. 90)⁽¹⁾ de la méditation (*dhyāna*), *sādhana*⁽²⁾ de l'ambrosie (*rasa*), *siddhi* du corps, *siddhi* du fruit de médecine⁽³⁾, *siddhi* du pied rapide, *siddhi* de la médecine de l'œil (*aṇjana*), *siddhi* de l'épée^(1. 91)⁽¹⁾ (*khadga*), *siddhi* du soleil et de la lune, *siddhi* de la réalisation de tout désir [qui vient] à l'esprit, *siddhi* de l'entendement⁽³⁾ du précepte⁽²⁾, *siddhi* de la connaissance⁽⁴⁾ des trésors souterrains,^(1. 92) *siddhi* de la demi-tête d'*asura*⁽¹⁾, *siddhi* de la joie complète⁽²⁾, *siddhi* du dieu de la richesse (Jambhala), *siddhi* de la reine de la Science⁽³⁾, *sādhana* de la connaissance primordiale de tous les *dharma*, *siddhi* de la transformation de vieillard en jeune homme^(1. 93)⁽¹⁾, *siddhi* de la vie⁽²⁾, *siddhi* de la délivrance des huit [grandes] terreurs, *siddhi* de la suppression de la voix⁽³⁾.

Fenillet VI (1. 94)

Les 80 *vyaṇjana*, *ka*, *kha*, *ga*, 'ga, *ṇa* — *ca*, *cha*, *ja*, 'ja',
^(1. 95)
ṇa — *ṭa*, *tha*, 'da, *da*, *nā* — *ta*, *tha*, 'da, *tha*, *na* — *pa*, *pha*,
 'ba, *ba*, *ma*' — *ṣa*, *ra*, *la*, 'bā, *sa*, *sa*, *sa*, *ha*, *khyā*' — *ka*,
^(1. 96)
ka — *ki*, *kī* — *ku*, *ku* — *ke*, *kaṭ* — *ko*, *kau* — *kaṇ*, *ka* —
^(1. 97)
 (*mukhasvara*, *khakhasvara*, *kumbhasvara*, *meghasvara*, *mr̥ga-*
^(1. 98)
svara, *siddhirastu*) — *a*, *a* — *i*, *ī* — *u*, *u* — *ri*, *rī* — *li* — *lī* —
^(1. 99)
e, *āi* — *o*, *au* — *am*, *a*. — Les trente-quatre alphabets, les ^(1. 100)

douze....., les vingt *mantra*, les cinq voyelles, les six
 lettres, corps, parole⁽¹⁾, esprit. Ce sont les quatre-vingts
 beaux signes^(2, 101), les trente-deux *lakṣaṇa*, *alīkali*; c'est la^(1, 103)
 racine du *mahāyoga*. En tibétain : *mudrā* de la loi, *mudrā* de^(1, 105)
 l'œuvre, grande *mudrā*; ce sont les quatre grandes *mudrā* (sic).^(1, 106)
 Les quatre ordres de vérités du grand véhicule. *Mantra*, *mudrā*,
samādhi⁽¹⁾, les trois extases (*samādhi*)^(1, 108); les quatre mères secrètes
^(1, 109) (1) moyen et de la sapience, c'est la doctrine
 du *yoga*. L'un⁽²⁾ est semblable à un incohérent⁽³⁾, l'un est
 semblable à un brahmane, l'autre est semblable à un *bhikṣu*,
 l'un parle beaucoup, l'autre ne dit rien, l'un se place à un
 endroit et y reste immobile, l'autre pénètre partout, l'un
 (a un) corps dans des corps multiples, l'autre se baigne dans^(1, 110)
 ce qui est parfumé⁽¹⁾, l'un demande des mets variés⁽²⁾,
 l'autre mange abondamment ce qui a une odeur agréable, l'un
 Feuillet VII (1, 113) , l'autre récite et fait de la musique, l'un est
 semblable à Yāmarākṣasa⁽¹⁾, l'autre est compatissant⁽¹⁾ et
 bienveillant pour tous, l'un enseigne à la manière d'un aveugle,
 l'autre
 (2)
 l'un est semblable à un bégayer, l'autre est semblable à
 Vāgīśvara, l'un ressemble à un sourd, l'autre ressemble à^(1, 115)
 celui qui entend les voix variées des dieux
 , l'autre pénètre tout l'espace⁽¹⁾; fin.

^(l. 117)
 Le fils du *dharmarāja* de l'Inde, Devaputra, qui connaissait
 la Loi sans avoir étudié [et] avait atteint la *siddhi* d'*ārya*
^(l. 118) Avalokiteśvara⁽¹⁾, s'étant rendu⁽²⁾ au Tibet et ayant consacré
^(l. 119)
 tous les *bcan-po* divins de ce pays, médita [près du] Kailāsa^(a).
^(l. 120)
 S'étant⁽²⁾ baigné dans le lac Manasarovar⁽¹⁾, il se rendit⁽¹⁾
^(l. 121)
 au monastère^(a) de bSam-yas où il fut vénéré par l'école(?)
^(l. 122)
 de Bhagavat, son chef(?)(³) Jinajñāna, un grand nombre de
 savants éminents et par les deux groupes de la Communauté;
 puis des messagers et des serviteurs⁽¹⁾ lui ayant été octroyés,
^(l. 123)
 il se rendit dans le pays de Chine où il fut hautement vénéré
 par l'empereur de Chine et de nombreux ministres chinois;
^(l. 124)
 il contempla la face d'*ārya* Mañjuśrī sur la montagne aux cinq
^(l. 125)
 sommets^(a) (Wou-t'ai-chan). Sur la route du retour⁽¹⁾ vers
^(l. 124)
 l'Inde, il s'arrêta⁽³⁾ à Sug-ču^(a)⁽²⁾ et, ayant été vénéré par les
 seigneurs locaux, par les deux groupes [de la Communauté],
^(l. 126)
 le groupe des *yogin* porteurs de guirlandes et par tous les
^(l. 127)
 donateurs de Sug-ču, l'*ācārya*⁽¹⁾, le cœur plein de joie,
 enseigna⁽²⁾ la loi du Mahāyāna.

^(l. 127)
 Au milieu du 23e jour du premier mois de printemps⁽¹⁾
 de l'année du bœuf, ayant terminé de réciter le Vajra-
 rājendragama au *vajrarāja* de 'Bog, à Skya-phud, A-dge,
^(l. 130)
 aux *yogācārya*⁽¹⁾; il a commenté le Mantramudropadeśa⁽¹⁾.

Ecrit par dKon-mchog-dpal de 'Bro.

V

PARTICULARITÉS
ORTHOGRAPHIQUES

VARIANTES

(L'orthographe du manuscrit figure à gauche, l'orthographe moderne à droite.
— Les restitutions figurent entre crochets, les corrections entre parenthèses.)

Ligne 1 (1) *sañ-rgyas* — *sañs-rgyas*.

(2) *'phyag* — *phyag*.

Ligne 2 (1) *sañ-rgyas* — *sañs-rgyas*.

(2) Aucune traduction tibétaine pour *pañci Buddha*;
rañ-bžin-gi sañ-rgyas devrait figurer sous
tad-tha-ta 'bu-tha (l. 3).

Ligne 3 (1) *byañ-čhub-sems-pa* — *byañ-čhub-sems-dpa'*.

(2) *sañ-rgyas* — *sañs-rgyas*.

(4) *sañ-rgyas* — *sañs-rgyas*.

(3) *rab-bdun* = sept excellents, sept éminents;
sañs-rgyas-rabs-bdun représente la traduction
exacte du sanscrit (Jäschke, *Tibetan-English*
dictionary, p. 571, art., *sañs-rgyas*).

(5) *bde-bar-gsags-pa* — *bde-bar-gsëgs-pa*.

Ligne 4 (1) Le sanscrit et le tibétain ne concordent pas :
la traduction tibétaine du terme *Arhan(ta)*
Buddha⁽¹⁾, figure sous le sanscrit *Vitarāga*
Buddha; sous *Arhan(ta) Buddha* se trouve

(2) le terme *rañ-sañ[s]-rgyas* (2), traduction de
Pratyeka Buddha.

(6) (7) (*prad-ti-ka-'bu-tha*) (6) — *mdo-sde'i sañs-rgyas* (7) n'apparaît pas sous la forme sans-
crite *Sūtra Buddha*.

- Ligne 4 (3) *sgra-bčom-pa* — *dgra-bčom-pa*.
 (4) *sañ-rgyas* — *sañs-rgyas*.
 (5) A propos de cette transcription voir Etude phonétique du texte III, § 14.
- Ligne 5 (1) sanscrit : *saṃyak sambuddha*.
 tibétain : *bla-na-myed-pa'i byaṅ-čhub-kyi sañ-rgyas* qui doit être rendu par *anuttara-bodhibuddha*.
 Traduction exacte de *saṃyaksambuddha* = *yañdag* par *rjogs-pa'i sañs-rgyas* (*Mahāvīryūtpatti*, éd., Denison Ross, I, p. 1).
 (2) *sañ-rgyas* — *sañs-rgyas*.
 (3) sanscrit : *samskṛta*.
 tibétain : *skad-zur*.
- Ligne 6 (1) *vyākaraṇa* (Sylvain Lévi, *Mahāvīryāna-sūtrālaṃkāra*, p. 6 (7, 1).
 (2) *prakaraṇa* (*Tāranātha*, trad., p. 123 et 317).
 (3) sanscrit : *darśana* = doctrine, opinion philosophique.
 tibétain : *čhos-kyi sgo* = science de la Loi (?).
 (4) sanscrit : *dharmacakranāmā[n]* [restitution douteuse].
 tibétain : *čhos-kyi-sgo-mo* = the service of *dharma*, Sarat Chandra Das, *Tibetan-English dictionary*, p. 323, art., *sgo*.
 (5) sanscrit : *caturāṣṭi* = 84.
 tibétain : *brgyad-khri-bži-stoṅ* = 84.000.
- Ligne 7 (1) Le tibétain ajoute *theg-pa* = *yāna*.
 (2) Le tibétain ajoute *čhen-po* = *mahā*.
- Ligne 8 (1) *rañ-sañ-rgyas* — *rañ-sañs-rgyas*.
- Ligne 9 (1) *byaṅ-čhub-sems-pa* — *byaṅ-čhub sems-dpa'*.

- Ligne 14 (1) Le tibétain ajoute *chen-po* = *mahā* et
gañ-la bya-že-na (Jäschke, *Tibetan-English dictionary*, p. 65, 11ème ligne).
- (2) Le tibétain ajoute *thams-čad* = *sarva*.
- Ligne 15 (1) Le tibétain ajoute *ye-šes-sems-pa* (pour *ye-šes-sems-dpa'*) = *jñānasattva*.
- (2) sanscrit : *Lokeśvara*.
tibétain : *spyān-ras-gzig(s) dbaṅ-phyug* = *Avālokiteśvara*.
- (3) *rdo-rje-sems-pa* — *rdo-rje-sems-dpa'*.
- Ligne 16 (1) Le terme *gsum*, placé au-dessous de *vāc*, est manifestement fautif; il faut rectifier en *gsuñ* = *vāc*. Voir à le sujet l'intéressante remarque de M. B. Laufer dans sa traduction du *Citralakṣaṇa* (*Dokumente der Indischen Kunst, erstes Heft, Malerei*, Leipzig, 1913, p. 184).
- (2) sanscrit : *kāya tantra*.
tibétain : *sku'i sbyor-ba* = *kāya yoga*.
- Ligne 17 (1) *'gel-pa* (?).
- (2) Le tibétain ajoute *zla* = *candra*. Nous obtenons ainsi le titre exact: *Candraguhyatilaka tantra*.
- (3) Le tibétain ajoute *thigs-pa*.
- (4) Le terme *thabs* doit être ici un substitut de *don-yod*.
- Ligne 18 (1) Le tibétain ajoute *bam-po* = division et ne traduit pas *vajra*.
- Ligne 19 (1) Le tibétain ajoute *thams-čad* = *sarva*.
- (2) Le tibétain omet la traduction de *kalpa* et insère *'byuñ-ba* = production.
- (3) sanscrit : *Lakṣmī*.

- Ligne 19 (3) tibétain : *yañ-dag* = *samyak*.
 (4) Le tibétain ne rend pas *vivaraṇa*, mais il insère
 (s) *grub-pa* = *sādhana*.
- Ligne 20 (1) Le tibétain ne traduit pas *ḍāmara*, mais il
 insère *'byuñ-ba* = production.
- Ligne 24 (1) *lo-phyi-ka'* — sans doute pour *no-phyi-ka*.
 (2) *no-phyi-ka* est rendu sur notre document par
sgrub-thabs. Le dictionnaire tibétain-anglais
 de Sarat Candra Das (*art.*, *no-pi-ka*, p. 744)
 cite une phrase du *Deb-ther sñon-po* où l'on
 relève les deux expressions : « *no-pi-ka la-*
sogs sgrub-thabs mañ-po bsgyur » — « Il
 traduisit de nombreux ouvrages sur des
 rites propitiatoires, tel que *nopika* etc. ».
 Les expressions *no-pi-ka* et *sgrub-thabs* ont
 donc un sens distinct dans le *Deb-ther-*
sñon-po; alors, que dans notre manuscrit, l'un
 des termes n'est que la traduction de l'autre.
- Ligne 25 (1) Le tibétain ajoute *legs-pa'i yon-tan dño(s)-grub*
 = *siddhi* de la vertu excellente.
 (2) Le tibétain ajoute *sde-snod* = *piṭaka*.
 (3) Le tibétain ajoute *rgya-gar* = Inde et *bstan-pa*
yin-no = (qui) ont été enseignés.
- Ligne 27 (1) sanscrit : Aparagodāvāri.
 tibétain : *nub-kyi ban-glañ-spyod* = *aparagodā-*
nīya.
 (2) Le tibétain ne traduit pas *dvīpa*.
- Ligne 28 (1) Le tibétain ajoute *jam-bu-gliñ* = Jambudvīpa.
 (2) Le tibétain ajoute *sgra-myi-sñen* = *kuru*; re-
 marquer la forme archaïque *myi*.
- Ligne 29 (1) Le tibétain ajoute *lus-'phags-po* = Videha.

- Ligne 29 (2) Le tibétain ajoute *lho'i* = *du sud*.
- Ligne 30 (1) Le tibétain ajoute *nub-kyi ban-glañ-spyod*.
 (2) *zum-po* — *zlum-po*.
 (3) Le tibétain ajoute *gliñ* = *dvīpa*.
 (4) Le tibétain ajoute *myi yañ gru-bži* = les hommes aussi [sont] carrés.
 (5) Le tibétain ajoute *dbus-na*; remarquer la traduction de *nilaya* par *bžugs-na-pa*.
- Ligne 31 (1) Le tibétain ne traduit pas *loka* = *kham*s.
 (2) Le tibétain ajoute *lus-phags-po* = Videha, mais ne traduit pas *pūrva* = *śar-gi*°.
 (3) Le tibétain ne traduit pas *dakṣiṇa* = *lho'i*°.
- Ligne 32 (1) Le tibétain ne traduit pas *uttara*° = *byañ-gi*°.
- Ligne 33 (1) La rédaction sanscrite assigne la royauté de l'est à Virūdhaka; Virūdhaka règne sur le sud.
 (2) (3) tibétain *lho'i*; le sanscrit Jambudvīpa n'est pas rendu. Le texte sanscrit donne Jambudvīpa rāja Virūpākṣa; c'est Virūdhaka qui règne sur cette région.
 (4) Le tibétain donne seulement *nub-kyi* = *apara*; Godāniya n'est pas traduit.
- Ligne 34 (1) La royauté de l'est revient à Virūpākṣa, en tibétain dMyig-myi-bzañ. Remarquer la forme particulière de *dmyig* = *mig* (œil), des textes modernes. Cette mouillure de la nasale labiale revient dans *myi*, *myed* et affecte, par contamination, les formes sanscrites correspondantes du texte, y compris l'occlusive labiale sonore. (Au sujet de *dmyig*, voir B. Laufer, *Bird Divination among the Tibetans*, *T'oung Pao*, II, XV, pp. 106, 108.)

- Ligne 35 (1) sanscrit : *aṣṭa lokapāla*.
tibétain : *lha-chen-po-brgyad* = les huit grands dieux.
- (2) Le tibétain ajoute *bram-ze* = brahmane.
- (3) sanscrit : *Viṣṇu*.
tibétain : *bya-ba nan-tan*.
- (4) sanscrit : *Nārāyaṇa*.
tibétain : *gṣo(n)-nu kar-ti-ka* = *kumāra kartika*.
- (5) sanscrit : *Maheśvara*.
tibétain : *lha chen-po* = Mahadeva.
- (6) sanscrit : *Indrarāja*.
tibétain : *lha'i dbaṅ-po [b]rgya-byin* = le maître des dieux Śatakratu.
- Ligne 36 (1) sanscrit : *Vināyaka*.
tibétain : *bgegs-kyi rgyal-po* = Vighnarāja.
- (2) sanscrit : *Kāma deva*.
tibétain : *'gro-ba rigs-drug srid-pa'i rce-mo*
= celui qui est à la tête des six classes de créatures.
- (3) *sa' — sa*.
- Ligne 37 (1) Le tibétain ajoute *chen-po* = *mahā*.
- Ligne 39 (1) Le tibétain ne traduit pas *kula*, mais ajoute
chen-po = *mahā*.
- Ligne 42 (1) sanscrit : *ṛṣi*.
tibétain : *rigs-kyi bu daṅ rigs-kyi bu-mo thams-
čad 'dus pa* = l'ensemble des fils et des filles de famille.
- Ligne 44 (1) sanscrit : *śatakoṭīlakṣaśatasahasrāṇi*.
tibétain : *'bum-brgya' khri-phrag stoṅ brgya'*
= ce qui paraît équivaloir à un sanscrit
lakṣaśatakoṭīśahasraśatāni. Un élément d'in-

certitude est introduit par suite du flottement de la valeur de *koṭi*, aussi bien dans les traductions chinoises que tibétaines; pour les chinois, cfr. Pelliot, *T'oung Pao*, 1918/1919, p. 343.

Ligne 45 (1) *kham* — *kham*s.

(2) *myed* — *med*.

Ligne 46 (1) *myed* — *med*.

(2) Le tibétain ajoute *du*s *gsum-la* = [il y a] trois époques.

Ligne 47 (1) Le tibétain ne rend pas *agati*.

(2) Les termes de la traduction sont intervertis :
myi doit correspondre à *manuṣa*, *lha-ma-yin*
à *asura*.

(3) *byoul-soñ* — *byol-soñ*.

Ligne 48 (1) Le tibétain ajoute *skye-ba rnam-bži-la* = [il y a] quatre sortes de naissances.

(2) sanscrit : *svayambhū jātaka*.

tibétain : *yid-nas skyes-pa* = né de l'esprit.

Ligne 49 (1) sanscrit : *bhūta*.

tibétain : *'byuñ-ba*, traduction correcte : *'byuñ-po*.

(2) Le sanscrit ajoute *krama*, le tibétain *chen-po lags-so*.

(3) Le tibétain ajoute ensuite *gzugs-la che-ba rnam gsum-la bya dañ ña dañ sbrul dañ | gsum | sprul-ba che-ba stobs che-ba dañ mthu che-ba dañ mkhyen-pa che-ba ni* = Dans la forme extérieure, [il y a] trois grandes divisions, oiseau, poisson, serpent — trois..... la grande puissance magique, la grande force, la grande puissance, la grande sagesse.

- Ligne 49 (3) Le tibétain ajoute *rgya-gar* = Inde.
- Ligne 50 (1) *anutpānotpāda*. Sylvain Lévi, *Mahāyāna-sūtrālaṃkāra*, p. 123 (52).
- Ligne 51 (1) Le tibétain ajoute 1° *rgya-gar* = Inde 2° *bstan-pa yin-no* = a enseigné 3° *chos-kyi rgyu-ni* = germes de *dharma*.
- Ligne 52 (1) *btan-sñom* — *gtan-sñoms*. Voir Sylvain Lévi, op. cit., p. 8 (8, 6).
- Ligne 53 (1) sanscrit : *daśa pāramitāśraya*.
tibétain : *dge-ba bču mthar-phyin-pa* = dix vertus célestes.
- (2) (3) Le tibétain ne traduit pas *pāramitā*.
- Ligne 54 (1) Le tibétain ajoute *chen-po dpal* = *mahāśrī*.
(2) sanscrit : *daśa bhūmi pratiṣṭhitāḥ* = fondé sur les dix *bhūmi*.
tibétain : *sa-bču'i dbaṅ-thob-pa* = atteinte du pouvoir des dix *bhūmi*.
- (3) sanscrit : *daśākāro*.
tibétain : *sprul-pa bču* (Sarat Chandra Das, *Tibetan-English dictionary*, p. 812).
- Ligne 55 (1) Le tibétain traduit *daśārtha* par *dños-grub-bču* qui est manifestement fautif; c'est *don-sgrub* qui traduit généralement *artha*.
- (2) sanscrit : *artha*.
tibétain : *rañ-don dañ (g)žan don-grub* qui suppose un sanscrit *svaparārtha*.
- (3) sanscrit : *daśa balovibhū* (?).
tibétain : *stobs bču'i rig(s) 'jin-gi dños-grub thob* = obtention de la *siddhi* de l'atteinte des dix forces.

- Ligne 56 (1) *abhiṣeka* se rend ordinairement par *bdañ-
bskur-ba*; ce terme est traduit ici par
dbañ-thob-pa, obtenir la puissance et, par
extension, consacré.
- Ligne 57 (1) sanscrit : *sahasra[bāhu]* *arjuna* = Arjuna aux
mille bras.
tibétain : *sprul-pa stoñ-gi rgyal-po* = Le roi
des mille pouvoirs magiques.
- (2) sanscrit : *Rāmaṇa Rāma rāja*.
tibétain : *ra-ma-na dañ lag-śa-na*.
- Ligne 59 (1) Le traducteur tibétain s'est mépris sur le sens
du mot *śaśāṅka* qu'il rend par *duñ-'bud*
= *śaṅkha*.
- Ligne 60 (1) sanscrit : *Rasendra rāja*.
tibétain : *rdo-rje-dbañ-po-thub-pa'i rgyal-po* =
Vajrendramuni rāja.
- (2) sanscrit : *Śambukadevarāja*.
tibétain : *rgyal-po ha-bde-ba'i gdan*.
- Ligne 62 (1) sanscrit : *cakravartī rāja*.
tibétain : *'khor-lo ñan-btub-pa'i rgyal-po*.
- (2) *'khor-lo rgyur-ba'i rgyal-po* — *'khor-los sgyur-
ba'i rgyal-po*.
- Ligne 63 (1) sanscrit : *Vidyādhara cakravartī rāja*.
tibétain : *lha(s)-byin-thub-pa'i rgyal-po* = Deva-
dattamunirāja.
- (2) sanscrit : *Haracandranāma rāja*.
tibétain : *rgyal-sa grub-pa'i rgyal-po*.
- (3) *ral-gi* — *ral-gri*.
- (4) *'khor-lo rgyur-ba'i rgyal-po* — *'khor-los sgyur-
ba'i rgyal-po*.
- (5) sanscrit : *Candragomī rāja*.

- Ligne 63 (5) tibétain : *dge-bsñen zla-ba'i rgyal-po* = Upāsaka-candra rāja.
- Ligne 64 (1) Pas de traduction tibétaine.
 (2) Le tibétain ajoute *spre'u-gi*.
 (3) Le sanscrit donne *grīva* = cou, le tibétain
 [m]grin = crinière.
- Ligne 65 (1) *dm̐yig* = œil, forme archaïque.
 (2) voir notes LXII.
- Ligne 67 (1) *pal* — *dpal*.
- Ligne 69 (1) *can-po* — *bcan-po*.
- Ligne 71 (1) *slob-s-dpon* — *slob-dpon*.
 (2) *myi*, forme archaïque.
- Ligne 72 (1) *gžu-nu* — *gžon-nu*.
- Ligne 73 (1) voir notes LII.
- Ligne 74 (1) *mñon-pa* pour *chos-mñon-pa'i sde-snod* = Abhidharmapiṭaka. Sarat Candra Das, *Tibetan-English dictionary*, p. 363.
 (2) *śag-thub-pa* — *śakya-thub-pa*.
- Ligne 76 (1) (2) *śag-kyā* — *śā-kyā*.
 (3) *mye-ñan-la 'das-pa* — *mya-ñan-las 'das-pa*.
- Ligne 77 (1) sanscrit : *atītānagatavartamana* = passé, avenir, présent.
 tibétain : *che-rabs śha-ma che 'di che-phyi-ma*
 = passé, présent, avenir.
- Ligne 78 (1) Le tibétain ne traduit pas *samyak* = *yañ dag* ;
 par contre on a *dños(s)grub thob-pa* =
 acquisition de la *siddhi*.
- Ligne 79 (1) *śag-kyā* — *śākya*.
 (2) *mye-ñan-la 'das-pa* — *mya-ñan-las 'das-pa*.
 (3) *slob-s-dpon* — *slob-dpon*.
 (4) *klun-grub* — *klu-sgrub*.

- Ligne 81 (1) *śag-kyā* — *śākya*.
 (2) *myed*, forme archaïque de *med*.
- Ligne 83 (1) *gsum* — *gsuñ*, voir ligne 16 (1).
- Ligne 85 (1) Le tibétain ajoute *dañ-ldan*.
- Ligne 86 (1) *de bzin-gsags-pa* — *de bžin-gśegs-pa*.
- Ligne 87 (1) *sum* — *gsum*; disparition du *g* préfixe suivant une sifflante finale et placé devant sifflante (assimilation par contact).
 (2) Le tibétain ajoute *bsgrub-pa* — *sgrub-pa* (?).
 (3) sanscrit : *akārādi*.
 tibétain : *nam-sbyor chogs dañ-ldan*.
- Ligne 88 (1) Le tibétain ne traduit pas *alamkṛtaḥ* = orné.
 (2) *sum* — *gsum*.
- Ligne 89 (1) sanscrit : *buddho 'ham* = je suis Buddha.
 tibétain : *bdag dañ sañs-rgyas mtha'-myi dad-pa dañ-ldan* = moi et le Buddha sommes proches (?).
 (2) sanscrit : *vajradharo 'ham* = je suis Vajradhara.
 tibétain : *lag-na rdo-rje dañ-ldan* = possédant Vajrapāṇi.
 Vajradhara se rend en tibétain par *rdo-rje-'chan*.
- Ligne 90 (1) sanscrit : *siddhi*.
 tibétain : *sgrub-pa* = *sādhana*.
 (2) *bsgrub-pa* — *sgrub-pa*.
 (3) sanscrit : *Guḍika siddhi*.
 tibétain : *smān-gi 'bras-bu dños-grub* = *siddhi* du fruit de médecine.
- Ligne 91 (1) *ral-gi* — *ral-gri*.
 (2) *bka* — *bka'*.
 (3) Le tibétain ajoute *ñan-bar* = à entendre.
 (4) Le tibétain ajoute *śes-par* = à connaître.

- Ligne 92 (1) sanscrit : Bila siddhi = *siddhi* des trous.
tibétain : *lha-ma-yin-gi sgo-phye-ba'i dños-grub*
= *siddhi* de la demi-tête d'*asura*.
(2) sanscrit : Vaśikaraṇasiddhi = *siddhi* de la
sujétion (?).
tibétain : *kun-dges-pa'i dños-grub* = *siddhi* de
la joie complète.
(3) sanscrit : Vasudhāra siddhi.
tibétain : *rig-pa'i rgyal-mo'i 'bru'i dños-grub*
= *siddhi* de . . . de la reine de la science.
- Ligne 93 (1) Le tibétain ne traduit pas *dirgha*.
(2) Le tibétain ajoute *thar-pa* = délivrance.
(3) *sgra* — *dgra* (?).
- Ligne 101 (1) Voir ligne 16 (1).
(2) *pe byad* — *dpe byad*.
- Ligne 107 (1) *tī-ñe* — *tiñ-ñe*.
- Ligne 109 (1) *bsogs-te* (?).
(2) *res-ga* — *res-'ga'*.
(3) *yig-phrug* = incohérent.
- Ligne 112 (1) sanscrit : *mṛṣṭa*.
tibétain : *dri-ñim* = parfumé.
- Ligne 113 (1) Le tibétain ajoute *gśin-rje* = Yama.
- Ligne 114 (1) Le tibétain ne traduit pas *atmaka*.
(2) Le tibétain ajoute *bži kham s gum kun kyan*
sa legs snañ (?).
- Ligne 116 (1) sanscrit : *kaścit nānarūpadhara yogi paricaranti*.
tibétain : *res-ga nam-[m]ka' kun-tu khyab*
= l'un pénètre complètement l'espace.
- Ligne 118 (1) *spyān-ras-gzig* — *spyān-ras-gzigs*.
(2) *gśes* — *gśegs*.

- Ligne 119 (1) *bskurs* — *bskur*.
 Ligne 120 (1) *mcho-ma'phañ* — *mcho-ma-pham*.
 (2) *brgyis* — *bgyig*.
 Ligne 121 (1) *gdan-gsags* — *gdan-gsëgs*.
 (2) *dbas* (2).
 Ligne 122 (1) *rim-mgro'* — *rim-'gro*.
 Ligne 124 (1) *gsags* — *gsëgs*.
 Ligne 125 (1) *śul-khar* — *bśul-khar*.
 (2) *sug-ču* = Sou-tcheou.
 (3) *gdan-gsags* — *gdan-gsëgs*.
 Ligne 127 (1) *slob-s-dpon* — *slob-dpon*.
 (2) *bka-rcal* — *bka'-scal*.
 Ligne 128 (1) *dp̄yid-sla-ra-ba* = le premier mois de printemps.

M. A. H. Francke a relevé la même particularité orthographique (*sla*), en étudiant les documents découverts par Sir Aurel Stein à Mirān et à Mazār (A. H. Francke, *Notes on Sir Aurel Stein's collection of Tibetan documents from Chinese Turkestan*, *J. R. A. S.*, 1914, p. 48). Les éditions modernes de la version tibétaine du *Lalitavistara* donnent toujours la leçon *dp̄yid-zla* (*dp̄yid-kyi dus-la dp̄yid-zla tha čhwiñ-gi che*; Foucaux, *rGya-čher-rol-pa*, 1ère partie, texte tibétain, ch. VI, p. 51).

Dans notre texte les noms de rois en *candra* ont une contre-partie tibétaine en *zla*.

- Ligne 129 (1) Le tibétain donne *rNal-'byor-slob(s)-dpon* = *yogācārya*.

M. Sylvain Lévi a fait d'intéressantes remarques sur les traductions de *yogācārya* et de *yogācāra*. « Les Tibétains, dit-il, traduisent littéralement (*yogācāra*) par *rNal-'byor* (*yoga*) *spyod-pa* (*car°*). Les Chinois ont adopté la forme moitié transcription, moitié traduction *yu-k'ie che* = maître du Yoga, où le mot *che* répondrait à *ācārya* comme si le nom du système était « *Yogācārya* ». Hiuan-tsang lui-même conserve cette forme pourtant inexacte. Mais les chinois désignent de préférence ce système sous le nom de *Wei-chi*, ordinairement rendu (aussi dans le *Tche-yuen-lou*) par *Vidyā-mātra*, mais qui a pour correspondant exact le sanscrit *Vijñāna-mātra*. Les Japonais désignent cette école sous le nom de *Hossō* (chinois : *fa-siang*) = *dharma-lakṣaṇa*. » (Sylvain Lévi, *Mahāyāna-sūtrā-lamkāra*, p. XVI, rem. 1.)

Ligne 130 (1) *man-gaṇ* — *man-ṇag*.

śaṅgs daiṅ phyag-rgya man-ṇag = *mantramudropadeśa* rapprocher du *Mahāmudropadeśa vajraguhyagīti*, en tibétain *phyag-rgya chen-po'i man-ṇag rdo-rje gsaṅ-ba'i glu*. (Tandjour, *rGyud-'gul*, vol. *cha.*, f°s 71^a, 6-79^a. — P. Cordier, *Catalogue du fonds tibétain de la Bibliothèque Nationale*, 2e partie, *Index du bStan-'gyur*, *rGyud-'grel*, XVIII, 100, p. 247.)

VI

RUBRIQUES — COMMENTAIRES
ÉTUDE HISTORIQUE

I (ligne 2)

Buddha svayambhūta.

II (ligne 2)

Pañci Buddha.

(*Dharmasaṃgraha*, III; *pañca* Buddhāḥ.)

III (ligne 3)

Tathatā Buddha.

IV (ligne 3)

Siddha Buddha.

V (ligne 3)

Buddhe sapta.

(*Dharmasaṃgraha*, VI; *sapta* Tathāgataḥ.)

VI (lignes 3 et 4)

Epithètes.

1° Tathāgata Buddha 2° Sugata Buddha 3° Arhan(ta) Buddha
4° Vitarāga Buddha 5° Ārya Buddha 6° Śrāvaka Buddha
7° Pratyeka Buddha 8° Samyak-sambuddha.

Les épithètes 1, 2, 3, 8, se retrouvent dans la *Mahāvīyutpatti*
(*Ed. Mironov*, § 1, 2, 3, 4, 6); (*Ed. Denison Ross*, § 1, 2,
3, 4, 6); (*Ed. Sakaki*, § 1, 3, 7, 4, 5).

VII (ligne 5)

Buddha Buddha guṇa.

VIII (ligne 5)

Catvāri Saṃskṛta.

IX (ligne 6)

Aṣṭa Vyākaraṇa.

Quatre seulement dans Mahāvvyutpatti, § 86 (*catvāri* Vyākaraṇāni).

1° Ekaṃśa 2° Vibhajya 3° Pariprechā 4° Sthāpanīya.

Détails sur Vyākaraṇa dans Sylvain Lévi, *Mahāyāna-sūtrā-lamkāra*, p. 6 (7, rem. 1).

X (ligne 6)

Śoḍaśa prakaraṇa.

Mahāvvyutpatti, éd. Mironov, § 66 (14), 281 (11) — mention sans indications numériques; Tāranātha: *trad.* p. 123, 317.

XI (ligne 6)

Ṣaḍ darśana.

Mahāvvyutpatti, éd. Mironov, § 66 (11).

XII (ligne 6)

Ṣaṭ tarka.

Mahāvvyutpatti, éd. Mironov, § 199 (12).

XIII (ligne 6)

Caturaśīti dharma-cakra-nāmān (?).

Mahāvvyutpatti, éd. Sakaki, § 64 (titre restitué d'après la version tibétaine); seize termes sont énumérés.

XIV (ligne 7)

Nava krama.

1° *myi* (homme) 2° *lha* (dieu) 3° *ñan-thos* (śrāvaka) 4° *ruñ-saṅs-rgyas* (Pratyeka Buddha) 5° *mdo-sde* (sūtra) 6° *byai-čhub-sems dpa'* (Bodhisattva) 7° *yoga* 8° *kriyā* 9° *upāya*.
Dharmasaṃgraha, II (trois véhicules seulement) — *Mahāvīryut-patti*, éd. Mironov et Sakaki, § 59 (*yāna kramah*), et Denison Ross, § XXII (54) — six véhicules : 1° Mahāyānam 2° Pratyeka-buddha-yānam 3° Śrāvaka-yānam 4° Hina-yānam 5° Prādesika-yānam 6° Eka-yānam.

XV (ligne 9)

[Les quatre divisions du Yoga.]

1° Yoga 2° Mahāyoga 3° Anuyoga 4° Atiyoga.

XVI (ligne 11)

[Les quatre divisions de la Kriyā.]

1° Śrāvaka 2° Pratyeka Buddha 3° Sūtrānta 4° Bodhisattva.

XVII (ligne 12)

[Les quatre divisions de l'Upāya.]

1° acquisition du fruit de Śrāvaka 2° acquisition du fruit de Pratyeka Buddha 3° acquisition du fruit de Bodhi 4° fruit de Sūtrānta.

XVIII (ligne 14—23)

Ṣaṭtriṃśat Yogatantra.

1° Tantra māyājāla (*Rgyud*, VI, 9, *folios* 96—156); Būnyū Nanjō, *Catalogue*, No. 1022 2° Śrīsamāja tantra 3° Vairocana māyājālatantra 4° Mañjuśrī māyājāla tantra

5° Lokeśvara mājājālatantra 6° Vajrasattva māyājāla-
 tantra 7° Devī māyājāla tantra 8° Kāya, vāk, citta
 tantra 9° Kāya tantra sarva Buddha samayoga 10° Vāk
 tantra 11° [Candra] guhyatilaka [tantra] (*Rgyud*, VII, 6,
folios 122—213) 12° Guhyasamajamūla tantra (*Rgyud*,
 V, 2, *folios* 64—167; Bunyū Nanjō, *Catalogue*, No. 1027
 13° Amoghapāśa tantra 14° Guhyagarbha tantra 15° Vajrā-
 mrta tantra (*Rgyud*, IV, 12, *folios* 250—266) 16° Vajra-
 caturbr̥ṣi tantra (*Rgyud*, IV, 6, *folios* 57—128) (?)
 17° Herukādbhūta tantra (*Rgyud*, III, 2, *folios* 192—236)
 18° Mārīci kalpatantra 19° Lakṣmī sādhanatantra
 20° Pañca skandhavivarāṇa tantra 21° Bhūtaḍāmara
 tantra (*Rgyud*, XV, 7, *folios* 66—105); Bunyū Nanjō,
Catalogue, No. 1031 22° Yogottara tantra 23° Yoga-
 nirodha tantra 24° Yogini tantra 25° tantra
 26° Advayasiddhi tantra 27° Samayasiddhi tantra
 28° Laṅkāvatāra tantra 29° Ratnāvalī tantra 30°
 tantra 31° Sugatatilaka tantra.

XIX (ligne 23)

[Les dix mille Nopika.]

Divisés en trois groupes (XXI, XXII, XXIII); sur Nopika,
 v. Sarat Chandra Das, *T.-E. d.*, p. 744.

XX (ligne 24)

Traya Sādhana.

XXI (ligne 24)

Maṇḍala Nopika.

XXII (ligne 24)

Deva Nopika.

XXIII (ligne 25)

Sādhana nopika.

XXIV (ligne 26—33)

Cosmologie.

Mahāvvyutpatti, éd. Mironov, § 154; éd. Sakaki, § 155.

Voir à ce sujet : A. H. Francke, *Ladvags rgyal-rabs*, I. & P. A. S. B., VI, p. 395; L. de la Vallée Poussin, *Bouddhisme Etudes et Matériaux. Cosmologie : Le monde des êtres et le monde-réceptacle — Vasubandhu et Yaçomitra. Troisième chapitre de l'Abhidharmakoça. Versions et textes établis d'après les sources sanscrites et tibétaines (Académie royale de Belgique, classe des Lettres et des Sciences morales et politiques et classe des Beaux-Arts, Mémoires, IIe série, tome VI, p. 76, 77.*

XXV (ligne 33 et 34)

[Les quatre grands rois.]

1° Pūrvarāja Virūḍhaka [Dhṛtarāṣṭra] 2° Jambudvīparāja Virūpākṣa [Virūḍhaka] 3° Aparagodāvarīrāja Adipotāya (?) [Virūpākṣa] 4° Uttarakururāja Vaiśravaṇa.

Les noms des quatre Lokapālas se trouvent à la suite du no. 31 (Lokapālāḥ) du § 164 de la *Mahāvvyutpatti* (Lāukika-devatāḥ).

XXVI (ligne 35 et 36)

Aṣṭa lokapāla.

1° Brahmā 2° Viṣṇu 3° Nārāyaṇa 4° Maheśvara 5° Indra
6° Yama 7° Vināyaka 8° Kāma.

Dharmasaṃgraha, VIII (aṣṭau lokapālāḥ), mentionne nos. 5 et 6; *Mahāvvyutpatti*, § 164, mentionne nos. 1, 2, 4, 8.

XXVII (ligne 36)

Pañca mahābhūta.

1° Pṛthivī 2° Āpah 3° Tejah 4° Vāyu.

Dharmasaṃgraha, XXXIX (pañca mahābhūtāni); *Mahāvvyutpatti*, § 101 (*catvāri mahābhūtāni : pṛthivī-dhātuh, abdhātuh, tejo-dhātuh, vāyu-dhātuh*); éd. Denison Ross, § LXXIV (93).

XXVIII (ligne 37 et 38)

Aṣṭa graha.

1° Āditya 2° Candrar 3° Maṅgala 4° Budha 5° Brhaspati
6° Śukra 7° Śanaīscara 8° Rāhu.

Remarquer que l'énumération suit l'ordre de l'hebdomade.
Mahāvvyutpatti, éd. Mironov, § 164 (*nava-grahāḥ*) ajoute Ketu; éd. Sakaki, § 165.

XXIX (ligne 39—41)

Aṣṭa kula nāgarāja.

1° Vāsuki 2° Ananta 3° Kulika 4° Karko(r)ṭa[ka] 5° Takṣaka
6° Puṇḍarika 7° Śaṅkha 8° Padma.

Mahāvvyutpatti, éd. Mironov, § 167; éd. Sakaki, § 168. Puṇḍarika n'est pas mentionné.

XXX (ligne 41)

Aṣṭaviṃśati nakṣatra.

Mahāvvyutpatti, § 165, 166 (éd. Sakaki) (*aṣṭaviṃśati-nakṣatrāṇi*).

XXXI (ligne 42)

Unāpañcaśat vāyurāja.

XXXII (ligne 42)

Catuṣṣaṣṭi megharāja.

XXXIII (ligne 42)

Ṣaḍaśītisahasra ṛṣi.

XXXIV (ligne 43 et 44)

Tārakā śatakoṭi(na)lakṣaśatasahasrāṇi.

XXXV (ligne 45 et 46)

Trai dhātuka.

1° Kāmadhātu 2° Rūpadhātu 3° Arūpadhātu.

1° Kāmadhātu viṃśakānuṣṭhāna 2° Rūpadhātu saptadaśa
3° Arūpadhātu catvāri.

Māhavyutpatti, éd. Mironov, § 155; éd. Sakaki, § 156.

XXXVI (ligne 46 et 47)

[Les divisions du temps.]

1° Bhūta 2° Bhaviṣya 3° Vartamāna.

XXXVII (ligne 47)

Ṣaḍ agatigatilokadhātu.

1° deva 2° asura 3° mānuṣa 4° naraka 5° tiryak 6° preta.
Dharmasaṃgraha, LVII (*gatayaḥ ṣaṭ*).

XXXVIII (ligne 48)

[Les quatre sortes de naissances.]

1° aṇḍa jātaka 2° jārā[yu] jātaka 3° uṣṇa jātaka 4° svayam-
bhū jātaka.

Dharmasaṃgraha, XC (*catvāro yonayaḥ*); *Mahāvvyutpatti*,
§ 117:

1° jārāyujāḥ 2° aṇḍajāḥ 3° saṃsveda-jāḥ 4° upapādukaḥ
(*avpapādukaḥ*).

XXXIX (ligne 52)

Catur brāhmavihāra.

1° karuṇā 2° maitrī 3° muditā 4° upekṣā.

Dharmasaṃgraha, XVI (catvāro brahmavihārāḥ); *Mahāvīyutpatti*, § 69 (catvāryapramāṇāni).

XL (ligne 52 et 53)

Daśa kuśalakarmapatha.

Mahāvīyutpatti, § 92 (daśa kuśalāni); Sylvain Lévi, *Mahāyāna-sūtrālaṅkāra*, p. 65 (17, rem. 1).

XLI (ligne 53)

Daśa pāramitā.

Dharmasaṃgraha, XVIII; *Mahāvīyutpatti*, § 34; éd. Denison Ross, § X.

XLII (ligne 53)

Daśa pāramitāśraya.

XLIII (ligne 53)

Daśa pāramitāśuddhi.

XLIV (ligne 53 et 54)

Daśa pāramitānaya.

XLV (ligne 54)

Daśa bhūmīśvara nātha.

Dharmasaṃgraha, LXIV (daśa bhūmayāḥ); *Mahāvīyutpatti*, § 31.

XLVI (ligne 54)

Daśa bhūmipratīṣṭhita.

XLVII (ligne 54)

Daśa ākāro.

XLVIII (ligne 55)

Daśa artho.

XLIX (ligne 55)

Munīndro daśa balo(?).

L (ligne 56—64)

[Liste de rois.]

Vajrarājābhīṣeka, Śrīdharmarājābhīṣikta, Yudhiṣṭhira (*Mahāvīryūtpatti*, éd. Mironov, § 185; éd. Sakaki, § 186), Paraśurāma, Sahasra[bāhu]arjuna (*Mahāvīryūtpatti*, éd. Mironov, § 185; éd. Sakaki, § 186), rāja Rāma deva, Rāmaṇa, Rāma rāja (Tāranātha, trad. p. 26), Karṇa rāja (Tāranātha, trad. p. 260—264), Bāli rāja, Candraprabha rāja, Vikramāditya rāja (Tāranātha, trad. p. 313, 318), Mandahasti rāja, Ādimukūṭa rāja, Kamoja rāja, Unmattakesari rāja, Śaśaṅka rāja, Devendra rāja, Rasendra rāja, Kanaradeva rāja, Kṛṣṇa rāja, Śambūka deva rāja, Dharmāśoka rāja (Tāranātha, trad. p. 39), Śrīharṣa rāja (Tāranātha, trad. p. 2, 126, 128), Karṇaga rāja, Indrabodhi rāja (Grünwedel, *Die Geschichten der vierundachtzig Zauberer [Mahāsiddhas]*, aus dem Tibetischen übersetzt, *Baessler Archiv*, Band V, Heft 4/5, Berlin 1916, p. 185), Khadga-tuṅga rāja, Dharmacakravartirāja, Vidyādharmacakravartirāja, Haracandrarāja (Tāranātha, trad. p. 2, 68, 78), Khadgacakravartirāja, Candragomi rāja, Hanuman rāja, daśagrīva Rāvaṇa rākṣasa rāja.

LI (ligne 65—71)

[Liste de rois tibétains.]

- 1° Sroñ-brcan sgam-po. Le K'i-tsong-long-tsan des historiens chinois, meurt en 650.
- 2° Khri-sruom-ldem-brcan-[Khri-sroñ-lde-bcan]. En transcription chinoise : K'i-li-sou-long-lie-tsan (P. Pelliot, *Quelques transcriptions chinoises de noms tibétains*, *T'oung Pao*, II, XVI, p. 6), ou K'i-li-si-long-na-tsan (transcription du *T'ong tien* de Tou Yeou). Ce *bcan-po* monte sur le trône en 755 (date du *T'ong tien*). Ce monarque accueille le fameux nécromant Padmasambhava et bâtit le couvent de bSam-yas. Il meurt en 797 (A. Grünwedel, *Padmasambhava und Verwandtes*, *Baessler Archiv*, Band III, Heft 1, Berlin 1912). A propos de l'orthographe Khri.....ldem (forme habituelle Khri-lde), noter la même particularité dans les documents de la mission de Sir Aurel Stein, étudiés par M. A. H. Francke (*J. R. A. S.*, 1914, p. 40).
- 3° Khri-gcug-lde-brcan — ral-pa-čan. Ce *bcan-po* est très fréquemment désigné par le surnom Ral-pa-čan (sanskrit : Keśarin); Schlagintweit mentionne en outre (*Die Könige von Tibet*, p. 849, rem. 2), sans indication de source, une contraction Khri-ral empruntant le premier élément du nom et le terme *ral* pour *ral-pa*, chevelure. Le nom complet et le surnom postposé, figurent tout au long dans le *rGyal-rabs rnams-kyi 'byuñ chul gsal-ba'i me-loñ čhos 'byuñ*. L'emploi du surnom isolé (Ral-pa-čan), d'une contraction nom-surnom (Khri-ral), d'un composé à surnom postposé (Khri-gcug-lde-bcan-ral-pa-čan), l'existence d'un nom royal formé des mêmes éléments (Khri-lde-gcug-

bean) disposés dans un ordre qui intervertit simplement la deuxième et la troisième syllabe, enfin les interprétations souvent erronées de transcriptions chinoises, voire même mongoles, ont contribué à introduire dans l'histoire du Tibet des incertitudes et des équivoques qui ont été le point de départ de toute une série d'erreurs. La date (783 A. D.), assignée par M. L. A. Waddell à la conclusion d'un accord intervenu entre Khri-gcug-lde-bean et l'empereur de Chine, a singulièrement aggravé ces causes d'erreur en faisant remonter au règne de Khri-sroñ-lde-bean (750—797), la signature d'un traité conclu par Khri-gcug-lde-bean en 822 A. D. M. Paul Pelliot n'a d'ailleurs jamais admis les raisons invoquées par M. Waddell pour modifier la date de 822. C'est en faisant état des données précises du *Sin t'ang chou*, texte qui mentionne des fonctionnaires nommément désignés dans les deux édits de Lha-sa, Lieou Yuan-ting et Nieou Seng-jou, que M. Paul Pelliot a été amené à conclure que la date proposée par M. L. A. Waddell devait être rejetée; car, en 783 « Nieou Seng-jeou était un tout petit enfant ». « Mon impression », ajoute M. Paul Pelliot, « est que cette première inscription est dans le même cas que la seconde, et date aussi de 822 » (P. Pelliot, *Quelques transcriptions chinoises de noms tibétains*, *T'oung Pao*, II, XVI, p. 2, rem. 1). L'inscription étant de 822, c'est donc bien Khri-gcug-lde-bean-ral-pa-čan qui est le roi du traité. Un estampage de cet édit, obligeamment communiqué à M. Paul Pelliot par M. Lo Tchen-yu, nous a fourni un recoupement décisif confirmant l'exactitude des conclusions précédemment tirées par M. Paul Pelliot. En fait, un examen quelque peu attentif de l'estampage

a révélé que le copiste de M. L. A. Waddell avait substitué, dès la première ligne, au nom de Khri-gcug-lde-bcan, parfaitement lisible, celui de Khri-sroñ-lde-bcan et que, aggravant l'erreur initiale d'une suite d'erreurs logiques, le copiste avait arbitrairement remplacé le nom de Khri-lde-sroñ-bcan (ligne 43 du texte de M. L. A. Waddell, *J. R. A. S.*, p. 951), par celui de Khri-lde-gcug-bcan, père de Khri-sroñ-lde-bcan. Cependant le nom de Khri-gcug-lde-bcan apparaît dans la traduction de M. Waddell (le passage correspondant de son texte fournit une leçon Khri-sroñ!); M. Waddell s'empresse alors de déclarer que ce n'est là qu'une variante orthographique de Khri-lde-gcug-bcan, il y a donc, dans l'esprit de M. Waddell une confusion complète entre Khri-gcug-lde-bcan et Khri-lde-gcug-bcan. Cette confusion le conduit à éliminer Khri-gcug-lde-bcan, l'un des contractants, et à modifier la date du traité.

M. B. Laufer s'était également livré à des recherches portant sur les transcriptions chinoises des noms royaux tibétains,¹ et avait parfaitement restitué en Khri-gcug la transcription chinoise K'o-li-k'o-tsou. M. Laufer n'hésitait pas à reconnaître, dans ce Khri-gcug, le Khri-gcug-lde-bcan-ral-pa-čan de l'histoire tibétaine. Mais, sans tenir compte de ce résultat, M. Laufer² attribuait le même surnom à Khri-lde-sroñ-bcan, père ou grand-père de Khri-gcug-lde-bcan-ral-pa-čan; on ne voit d'ailleurs pas pour quelle raison M. Laufer a ajouté le surnom Ral-pa-čan au nom de Khri-lde-sroñ-bcan.

¹ B. Laufer, *Bird Divination among the Tibetans*, *T'oung Pao*, II, XV, p. 91, rem. 1.

² B. Laufer, *op. cit.*, p. 66, rem. 1.

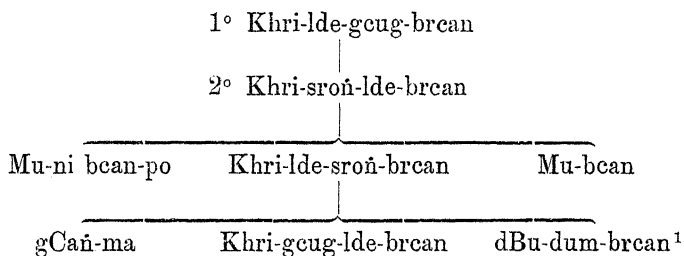
La confrontation des différents *rGyal-rabs* que nous avons eu l'occasion de consulter va d'ailleurs nous fournir des précisions intéressantes :

I. *rGyal-rabs* de Touen-houang, Bibliothèque Nationale, (Manuscripts Pelliot).

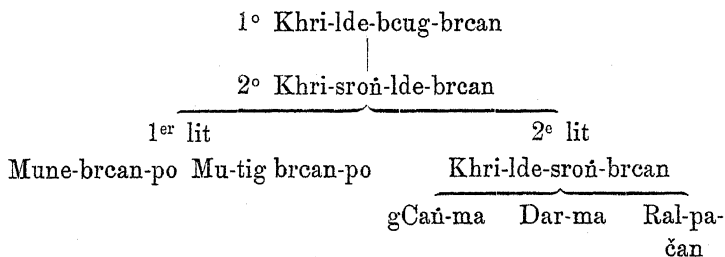
II, III. *rGyal-rabs* de la bibliothèque J. Bacot.

IV. *rGyal-rabs* édité et traduit par Schlagintweit.

I.

II.

¹ Surnom de gLañ Dar-ma; dBu-dum-brcan serait, d'après le lama bKa'-chen don-grub, hôte de M. Jacques Bacot, le nom d'un démon, et gLañ Dar-ma serait par conséquent l'une des incarnations de ce démon.

lde-sroñ-bean sont les fils de Khri-sroñ-lde-bean d'après le rGyal-rabs II. Le document Pelliot (I) énumère les mêmes personnages, mais dans l'ordre suivant: Muni-bean-po, Khri-lde-sroñ-brcan et Mu[tig]-bean-[po]. Le rGyal-rabs III supprime Muni bean-po, mais interpose entre Khri-lde-sroñ-brcan-gSad-na-legs et gCañ-ma, Dar-ma, Ral-pa-čan, Lha-rje et Lhun-grub un personnage nommé lDiñ-khri qui ne figure que sur cette liste. Ce document (III) nous apprend que Khri-lde-sroñ-brcan = Sad-na-legs. D'ailleurs Schlagintweit avait déjà fait remarquer (*Die Könige von Tibet*, p. 848, rem. 5) en énumérant, d'après Csoma, les successeurs de Khri-sroñ-lde-bean, Mune-bean-po, Khri-lde-sroñ-bean (appelé aussi Mu-tig bean-po) que Sad-na-legs n'est pas cité; il ne pouvait pas l'être comme personnage distinct puisqu'en fait Sad-na-legs ne paraît être qu'un surnom appliqué à Khri-lde-sroñ-bean.

En tenant compte du fait que le r*Gyal-rabs* traduit par Schlagintweit est une compilation tardive, en se basant en outre sur les indications fournies par le document Pelliot et les r*Gyal-rabs* II et III, on peut dresser le tableau suivant:

Khri-lde-gcug (bcug II) brcan				
Khri-sroñ-lde (lde'u IV, sruom-ldem, Ms) brcan				
Muni (Mu-ne II)	Mu-tig (Khri IV)	Khri-lde-sroñ-bean-		
bean-po	bean-po	gSad-na-legs		
1 ^{er} lit		2 ^e lit		
gCañ-	Khri-gcug-lde-brcan-	Dar-	Lha-rje	Lhun-grub
ma	ral-pa-čan	ma		
		(dBu-dum-brcan)		
		(dByig-dur-bean, d'ap. Schlagintweit)		

Notre manuscrit énumère *Sroñ-brean-sgam-po*, *Khri-sruom-lde-m-brean*, *Khri-gcug-lde-brean Ral-pa-čan* (*Sroñ-brean-sgam-po dañ brean-po Khri-sruom-lde-m-brean dañ brean-po Khri-gcug-lde-brean brean-po ral-pa-čan*). Il convient de noter que la copule *dañ* qui sépare les différents noms n'intervient pas pour séparer *Khri-gcug-lde-brean* du surnom *Ral-pa-čan* qui est cependant précédé du terme *bcan-po*. Notre texte ne mentionne pas *Khri-lde-gcug-brean*.

Nous trouvons ensuite les noms de :

- 4° *Khris-kyi-liñ* [*sKyid-lde-ñi-ma-mgon*]; M. A. H. Francke donne deux dates différentes pour ce prince : 1° *History of Western Tibet*, p. 60, circa 975—1000 A.D. 2° *Ladvags rGyal-rabs* (J. & P. A. S. B., vol. VI, p. 416) : circa 900—930 A.D. Les dernières dates sont à retenir; *Atśā* ne fut appelé au Tibet que par le troisième successeur de *lDe-bcun-mgon*, troisième fils de *sKyid-lde-ñi-ma-mgon*, en 1048; il est donc pratiquement impossible que *sKyid-lde-ñi-ma-mgon* ait régné jusqu'en 1000 A.D. Ce prince, fils de *lDe-dpal-'khor-bcan* (ne figure pas sur notre manuscrit, voir *Schlagintweit*, Table I, no. 41) et petit fils de *'Od-sruñ*, fils posthume de *gLañ-darma*, avait été dépouillé de ses possessions du Tibet oriental par *Yum-rten* [*Schlagintweit*, Table I, no. 90 : *Yum-brtan*], fils naturel de la première femme de *gLañ-darma*. *sKyid-lde-ñi-ma-mgon* (le *Khris-kyi-liñ* de notre manuscrit) fonda alors le royaume du Haut *mÑa-ris* [*Schlagintweit*, Table II]; il eut trois fils.
- 5° [*d*] *Pal-byin-mgon* [*Schlagintweit*, Table I, no. 44, Table II, no. 2 : *Lha-chen-dpal-gyi-mgon*] (circa 930—960, d'après le *Ladvags rGyal-rabs*).

6° bKra-sis-mgon [Schlagintweit, Table I, no. 45, Table II, no. 3].

7° Leg-gcug-mgon [Schlagintweit, Table I, no. 46 : lDe-bcun-mgon].

4bis bKra-sis-rsags-pa-dpal [Schlagintweit, Table I, no. 43 : bKra-sis-brcegs-pa-dpal], frère cadet de sKyid-lde-ñi-ma-mgon; ce prince eut trois fils.

5bis dPal-lde [Schlagintweit, Table I, no. 55 : dPal-lde-rig-pa-mgon].

6bis 'O-lde [Schlagintweit, Table I, no. 56 : 'Od-lde] (sur la lecture 'O-lde, voir Laufer, *Bird Divination among the Tibetans*, *T'oung Pao*, II, XV, p. 76, suite de la rem. 4 de la page 75).

7bis Khri-lde [Schlagintweit, Table I, no. 57 : sKyid-lde].

La liste reprend le nom de bKra-sis-mgon (no. 6) et le fait suivre de trois noms qui, si nous nous en tenons au procédé adopté pour sKyid-lde-ñi-ma-mgon et bKra-sis-rsags-pa-dpal, doivent être ceux des fils de bKra-sis-mgon. Ces noms ne figurent pas sur le rGyal-rabs de Schlagintweit.

6° bKra-sis-mgon [Schlagintweit, Table I, no. 45, Table II, no. 3]; le prince obtint Gu-ge et le Haut-Purañ; sa descendance ne figure pas sur la Table II.

7ter Acara.

8ter Khri-lde-mgon.

9ter Lha-čig-čag-sé.

Bibliographie.

Bushell, *The early History of Tibet from Chinese Sources* (*J. R. A. S.*, new series, vol. XII, p. 473 ss.).

Francke (A. H.), *History of Western Tibet*, Londres s. d.

Idē-dpal-'khor-bean [Schlagintweit, Table I, no. 41]		
4° Khri-kyi-lin		
[sKyid-lde-ñi-ma-mgon; Schlagintweit, Table I, no. 42, Table II, no. 1]		
5°	6°	7°
[d]Pal-hyin-mgon	bKra-sis-mgon	Leg-gcug-mgon
[Lha-chen-dpal-gyi-mgon]	[Schlagintweit, Table I, no. 45, Table II, no. 3]	[De-bcun-mgon]
[Schlagintweit, Table I, no. 44, Table II, no. 2]		[Schlagintweit, Table I, no. 46]
<div> <div>7ter</div> <div>Acara</div> </div> <div> <div>8ter</div> <div>Khri-lde-mgon</div> </div> <div> <div>9ter</div> <div>Lha-čig-čag-śe</div> </div>		
4 ^{bis} Khri-bkra-sis-rcegs-pa-dpal		
[Khri-bkra-sis-breegs-pa-dpal; Schlagintweit, Table I, no. 43]		
5 ^{bis}	6 ^{bis}	7 ^{bis}
dPal-lde	O'ldē	Khri-lde
[dPal-lde-rig-pa-mgon]	['od-lde]	[sKyid-lde]
[Schlagintweit, Table I, no. 55]	[Schlagintweit, Table I, no. 56]	[Schlagintweit, Table I, no. 57]

- Francke (A. H.), *Ladvags rGyal-rabs* (*J. & P. A. S. B.*, vol. VI, p. 418 ss.).
- Francke (A. H.), *The Rock Inscription at Mulbe, Indian Antiquary*, vol. XXXV (1906), p. 73 ss.).
- Rockhill (W. W.), *Tibet, a Geographical, Ethnological and Historical Sketch, derived from Chinese Sources* (*J. R. A. S.*, 1891, vol. XXIII, p. 1193).
- Waddell (L. A.), *Ancient Historical Edicts at Lha-sa* (*J. R. A. S.*, 1909, p. 924 ss.).

LII (ligne 73)

[Maîtres du Mahāyāna.]

- 1° [S]thiramati — *Mahāvvyutpatti*, éd. Mironov, § 177; éd. Sakaki, § 178; éd. Denison Ross, § 28; Tāranātha, trad. p. 129, 137, 150, 160, 294, 301, 322; *dPag-bsam-ljon-bzan*, p. 82; Buniyu Nanjio, *Catalogue, App. I*, no. 7; etc.
- 2° Vasubandhu — *Mahāvvyutpatti*, éd. Mironov, § 177; éd. Sakaki, § 178, éd. Denison Ross, § 28; Wassiliev, *Buddhismus*, p. 235, Buniyu Nanjio, *Catalogue, App. I*, p. 6; Takakusu, *The Life of Vasubandhu by Paramārtha*, *T'oung Pao*, II, p. 272; Sylvain Lévi, *La date de Vasubandhu*, *Journal Asiatique*, 1890, II, p. 352—553; Takakusu, *La Sāṅkhyā-kārikā*, *B. E. F. E. O.*, IV, 1904, p. 1—65; Takakusu, *A Study of Paramārtha's Life of Vasubandhu and the Date of Vasubandhu*, *J. R. A. S.*, 1905, p. 33; Bhandarkar, *Who was the Patron of Vasubandhu?*, *Indian Antiquary*, vol. XLI, p. 1; Noël Peri, *A propos de la date de Vasubandhu*, *B. E. F. E. O.*, XI, p. 1—52; etc.
- 3° Āryamahāsaṅga — *Mahāvvyutpatti*, éd. Mironov, § 177; éd. Sakaki, § 178; bibliographie dans Sylvain Lévi, *Mahāyāna-sūtrālaṃkāra*.

LIII (ligne 78—82)

[Divers.]

1° Abhiṣekarāja.

2° Āryanāgarjunajñāna.

3° Kukkurarāja (Tāranātha, *trad.* p. 188; *dPag-bsam-ljon-bzan*, p. 108, 145; Grünwedel, *Die Geschichten der 84 Zauberer*, p. 179 et 180).

4° Dharmāśoka (voir sous rubrique L).

5° Śrīharṣa (voir sous rubrique L).

6° Kanaka.

7° Indrabodhi (voir sous rubrique L).

8° Gopādevī.

9° Śākya-bodhi.

LIV (ligne 84)

Pañca kāyātmaka.

LV (ligne 84 et 85)

Pañca caksuḥ.

Dharmasaṃgraha, LXVI (*pañca cakṣuṃṣi*); *Lalita-vistara*, ch. XXVI, *trad.* Foucaux, p. 335 (*Annales du Musée Guimet*, Tome VI).

LVI (ligne 85)

Pañca jñāna.

Dharmasaṃgraha, XCIV (*pañca jñānāni*); *Mahāvīyutpatti*, § 5.

LVII (ligne 85)

Pañca abhijñā.

Dharmasaṃgraha, XX (*pañca abhijñāḥ*); *Mahāvīyutpatti*, § 14 (*ṣaḍabhijñā-nāmāni*).

LVIII (ligne 85)

Pañca skandha.

Dharmasaṃgraha, XXII (*pañca skandhāḥ*); *Mahāvvyutpatti*,
§ 100; *éd.* Denison Ross, § LXXIII.

LIX (ligne 85)

Pañca kāma.

LX (ligne 86)

Pañcendriya.

Dharmasaṃgraha, XLVII (*pañcendriyāṇi*); *Mahāvvyutpatti*,
§ 41; *éd.* Denison Ross, § XIII.

LXI (ligne 86)

Pañca prajñā.

Dharmasaṃgraha, CX (*prajñā trividhā*); *Mahāvvyutpatti*, § 75
(*tri-vidhāḥ prajñāḥ*); *éd.* Denison Ross, § XXIII.

LXII (ligne 86)

Pañca ākāra.

LXIII (ligne 86)

Pañca Tathāgata.

Dharmasaṃgraha, III (*pañca Buddhāḥ*).

LXIV (ligne 86)

Pañci kula.

LXV (ligne 86)

Pañci vivāha.

LXVI (ligne 87)

Trai dhātukarāja.

LXVII (ligne 87)

Aṣṭa mahāsiddhi prāpta.

1° *ral-gri'i dños-grub* 2° *ril-bu'i dños-grub* 3° *mig sman-gi dños-grub* 4° *rkañ-mgyogs-kyi dños-grub* 5° *bcun-len-gyi dños-grub* 6° *mka'-spyod-gyi dños-grub* 7° *mi-snañ-ba'i dños-grub* 8° *sa-'og-gi dños-grub* (Sarat Chandra Das, *Tibetan-English dictionary*, p. 359) (comparer avec rubrique LXXI).

LXVIII (ligne 87)

Aśīti vyañjana.

Dharmasaṃgraha, LXXXIV (*aśīti amuvyañjanāni*); *Mahāvīryūtpatti*, § 18; éd. Denison Ross, § LXIV.

LXIX (ligne 88)

Dvātriṃśat lakṣaṇa.

Dharmasaṃgraha, LXXXIII (*dvātriṃśat lakṣaṇāni*); *Mahāvīryūtpatti*, § 17; éd. Denison Ross, § LXIII.

LXX (ligne 88)

Pañca Buddha mukṣa.

LXXI (ligne 89—93)

[Liste des siddhi.]

1° Tantra siddhi 2° Mantra siddhi 3° Jñāna siddhi 4° Dhyāna siddhi 5° Rasa siddhi 6° Piṇḍa siddhi 7° Guḍika siddhi 8° Padalepana siddhi 9° Añjana siddhi 10° Khadga siddhi 11° Manojava siddhi 12° Icchākāmikā siddhi 13° Ājñā siddhi 14° Khāṇibala siddhi 15° Bila siddhi 16° Vaśīkaraṇa siddhi 17° Jambhala siddhi 18° Vasudhārā siddhi 19° Vṛddhadāraka siddhi 20° Dīrghāyuh siddhi 21° Aṣṭamahābhaya siddhi.

Sous la rubrique LXVII : (1) *ral-gri'i dños-grub* = Khaḍga siddhi (10); (3) *mig-smān-gi dños-grub* = Añjana siddhi (9); (4) *rkañ-mgyogs-kyi dños-grub* = Padalepana siddhi (8); (8) *sa'og-gi dños-grub* = Khānibala siddhi (14).

LXXII (ligne 99)

Ṣaḍ anakṣara.

LXXIII (ligne 99)

Kāya, vāk, citta.

LXXIV (ligne 104 et 105)

[Les mudrā.]

1° Dharma mudrā 2° Karma mudrā 3° Samaya mudrā
4° Mahā mudrā.

LXXV

Notes du colophon.

Ligne 119 (a) Gañs-ti-se ou Gañs-ti-si = Kailāśa parvata.

Ligne 120 (a) čhos-'khor bsam-yas. M. F. W. Thomas a bien voulu me signaler un exemple de l'emploi de *čhos-'khor* pour désigner un monastère : *chal-guñ-thaṅ-čhos-'khor gliṅ* = le monastère de *chal-guñ-thaṅ*.

Sur bSam-yas, voir détails dans B. Laufer, *Der Roman einer tibetischen Königin*, p. 10 et 11, 118—122.

Ligne 124 (a) Ri-bo-rce-lña = *pañcaśrīṣaparvata*, en chinois *wou t'ai chan* (province de Chan-si), centre du culte du Bōdhisattva Mañjuśrī (voir Sylvain Lévi, *Le Népal*, vol. I, p. 332, 335; vol. III, p. 163, 176).

Ligne 125 (a) Sug-ču, transcription correcte de la prononciation ancienne du chinois Sou-tcheou « dont le premier caractère se prononçait *suk* à l'époque des T'ang. Mais, plus tard, » ajoute M. Pelliot, « la prononciation chinoise évolua. Sou-tcheou était une grande ville, la première grande ville de Chine à laquelle on parvenait en arrivant d'Asie centrale, surtout après que la route directe du Lob-nor eut cessé d'être fréquentée. Les gens d'Asie centrale, Turcs et Persans, continuèrent à connaître Sou-tcheou et l'appelèrent encore Sukču quand toute la Chine du nord ne prononçait plus que Sou-tcheou » (P. Pelliot, *Kao-tch'ang, Qočo, Houo-tcheou et Qarâ-khodjo*, dans *Journal Asiatique*, X^e série, tome XIX (1912), p. 591). Le tibétain transcrit parfaitement la forme Sukču, le *k* est changé en *g*, conformément à la règle énoncée au § 6 de l'étude phonétique de notre texte : « A la finale une syllabe tibétaine ne peut se terminer que par une sonore ou une sifflante. » Il convient d'ailleurs d'ajouter qu'il n'est pas certain qu'à l'époque et dans la région de l'emprunt, la prononciation chinoise de Sug-ču n'ait pas été *sug* aussi bien que *suk*.

VII

REMARQUES PALÉOGRAPHIQUES
ÉTUDE PHONÉTIQUE

Nous avons relevé, au moyen de l'i employé par M. B. Laufer (*Bird Divination among the Tibetans, T'oung Pao*, II, XV, p. 54), une particularité paléographique importante qui consiste dans la fixation d'une valeur spéciale d'i, cette valeur particulière est exprimée par un *gi-gu* inversé ∞ opposé au *gi-gu* normal \sim . M. Laufer a signalé cette particularité, mais les textes étudiés jusqu'à présent ne permettent pas de nous prononcer sur la valeur des nuances ainsi exprimées. M. Laufer fait bien remarquer que la distinction entre les deux i ne se rapporte pas à la quantité, mais qu'elle exprime plutôt des valeurs phonétiques différentes ou différents timbres d'i. En fait, notre texte prolonge les incertitudes que trahissaient déjà les notations flottantes du texte des édits de 822. Le copiste semble avoir perdu le contact avec les données traditionnelles : ses *gi-gu* inversés semblent disposés un peu au hasard. On les retrouve plus fréquemment sur les i du génitif dans la partie tibétaine du texte, sur le i de *dm̐yig* (constante), par contre on note des exemples d'accentuations différentes pour le même mot : c'est ainsi que *rigs-kyi-bu* (l. 42) porte deux *gi-gu* inversés, tandis que *rigs-kyi-bu-mo* (même ligne) porte deux *gi-gu* en position normale. Les mêmes accentuations aberrantes se trouvent dans la partie sanscrite du texte, c'est ainsi que l'i de *pañci akara* est muni du *gi-gu* normal, tandis que l'i de *pañci pridña* porte le *gi-gu* inversé. Les *gi-gu*

inversés se suivent parfois sur près de deux lignes (87 et 88), aussi bien dans la partie sanscrite que dans la partie tibétaine du texte. Par contre, et le fait est digne de remarque, on ne relève aucun *gi-gu* inversé dans le texte du colophon, entièrement rédigé en tibétain. D'ailleurs M. Jacques Bacot m'a signalé un autre texte tibétain complètement dépourvu de cette particularité et présentant cependant les formes archaïques courantes (*dmyig, myed, myi*).

OBSERVATIONS RELATIVES À UN ESSAI DE TRANSCRIPTION DE L'ALPHABET SANSKRIT.

Cinq lignes du manuscrit (94—98) sont consacrées à une transcription purement théorique de l'alphabet sanscrit au moyen de caractères tibétains; comme cette transcription s'écarte, dans certains cas, de celle qui est actuellement admise par les Tibétains, il nous a paru intéressant de confronter les deux systèmes. Le rédacteur ne s'est d'ailleurs nullement soucié d'appliquer aux autres rubriques du texte la transcription qui figure ci-dessous; cette transcription paraît traditionnelle et savante, tandis que les transcriptions très fluctuantes des autres rubriques du texte reflètent les incertitudes phonétiques et morphologiques d'un dialecte semi-barbare, déjà très éloigné du sanscrit.

Sanskrit	a ā i ī u ū r ṛ l ḷ
Transcription tibétaine moderne	a ā i ī u ū ri rī li ḷi
Transcription du manuscrit (lignes 94—98)	a a i ī u u ri rī li ḷi

Sanscrit Transcription tibétaine moderne Transcription du manuscrit (lignes 94—98)	e ai o au am aḥ e ai o au am ah e ai o au am a
Sanscrit Transcription tibétaine moderne Transcription du manuscrit (lignes 94—98)	k kh g gh ŋ c ch j jh ñ k kh g gh ŋ c ch j jh ñ k kh g 'g ŋ c ch j 'j' ñ
Sanscrit Transcription tibétaine moderne Transcription du manuscrit (lignes 94—98)	ṭ ṭh ḍ ḍh ṇ t th d dh n ṭ ṭh ḍ ḍh ṇ t th d dh n t th 'd d ṇ t th 'd th n
Sanscrit Transcription tibétaine moderne Transcription du manuscrit (lignes 94—98)	p ph b bh m y r l v p ph b bh m y r l w p ph 'b b m 'z r l 'bā
Sanscrit Transcription tibétaine moderne Transcription du manuscrit (lignes 94—98)	ś ṣ s h kṣ ś ṣ s h kṣ s s s h khyā'

REMARQUES.

1° Voyelles et diphtongues.

a — *ā*. Manuscrit. Confusion entre la longue et la brève.

i — *ī*. Manuscrit. Le *gi-gu* inversé caractérise l'*i*, le *gi-gu* normal la longue.

Transcription moderne. Le *gi-gu* inversé n'est pas utilisé; un ' souscrit indique une longue.

u — *ū*. Manuscrit. Pas de distinction entre la longue et la brève.

r — *ṛ*. Manuscrit. Emploi des deux *gi-gu*.

Transcription moderne. Le *gi-gu* inversé est actuellement employé pour différencier *r* et *ṛ* de *ri* et *rī*; c'est donc un indice de cérébralisation.

e — *ai* — *o* — *au*. Noter quelques variantes graphiques.

2° Occlusives.

a) Gutturales. Manuscrit. *gh* est rendu par 'g.

b) Palatales. Manuscrit. *jh* est rendu par *j* placé entre deux '.

c) Cérébrales. Manuscrit. Confusion avec les dentales correspondantes.

d) Dentales. Manuscrit. *dh*, confusion avec *th*.

e) Nasales. Manuscrit. La nasale cérébrale est rendue par la nasale dentale avec ' souscrit.

3° Semi-voyelles.

Manuscrit. *y*. Noter la transcription 'ž.

v. Remarquer la transcription 'bā qui constitue une tentative originale de différenciation de *b* et de *v*; transcription non différenciée au Tibet et dans l'Inde orientale.

4° Sifflantes.

Manuscrit. Confusion générale avec la sifflante dentale.

5° Le groupe *kṣa*.

Manuscrit. Rendu par *khyā'*.

ÉTUDE PHONÉTIQUE DU TEXTE.

Les altérations d'ordre phonétique affectant les mots sanscrits transcrits dans le texte, se répartissent en trois catégories :

I. Altérations résultant de faits particuliers à la langue tibétaine.

II. Altérations affectant le traitement des sourdes et des sonores.

III. Altérations diverses et modifications d'ordre prācritique.

I.

Altérations résultant de faits particuliers à la langue tibétaine.

§ 1. Nous avons eu l'occasion de signaler une forme archaïque caractérisée par une mouillure de la nasale labiale précédant *i* ou *e*.

Exemples : *myi* homme, *myed* sans, privé de, *dmyig* œil.

Cette particularité se retrouve dans les formes sanscrites correspondantes (voyelle ou diphtongue palatale précédée d'une nasale labiale).

Cette mouillure s'étend même aux occlusives labiales sonores (aspirée et non aspirée) aux occlusives gutturales et labiales sourdes (aspirées et non aspirées) et à l'occlusive dentale sourde non aspirée.

§ 2. Mouillure devant *i*.

phri-thyi-byi (*Ṗṛthivī*) — *pyin-da* (*pinḍa*) — *'byi-la* (*bila*) — *a-byid-ñā* (*abhiññā*) — *a-byi-še-gi-ta* (*abhiṣikṭa*) — *a-byi-śa-ka* (*abhiṣeka*) — *a-byi-śi-ga* (*abhiṣeka*) — *i-pi-ca-ka-myi-ka* (*icchākāmika*) — *nir-myi-ta* (*nirmita*) — *pa-ra-myi-ta* (*pāramitā*) — *pu-myi* (*bhūmi*) — *ba-byi-śa* (*bhaviṣya*) — *ba-gyi-myi* (*vāgmī*) — *'byin-srag* (*viṃśaka*) — *byig-ka-ma-byi-tha* (*Vikramāditya*) — *byid-ñā-da-ra* (*vidyādhara*) — *byi-na-ya-ka'* (*Vināyaka*) — *'byi-phu* (*vibhū*) — *bya-ma-la* (*vimala*) — *'byi-ro-ta-ka* (*Virūdhaka*) — *byi-ro-pag-cha* (*Virūpākṣa*) — *byi-ba-ra-na* (*vivarāṇa*) — *'byi-sñu* (*viṣṇu*) — *bya-ha-ri* (*vihāra*) — *jī-byid-ti* (*jīvati*) — *de-byin-tri* (*devendra*).

§ 3. Mouillure devant *ī*.

byi-ta-ra-ga (*vitārāga*).

Une seule exception : *lag-khyi-mi* (*Lakṣmī*).

§ 4. Mouillure devant *e*.

mye-ga (*megha*) — *su-mye-ru* (*sumeru*). (Il existe également une forme *su-be-ru*.) Noter également *de-bye* (*devī*).

§ 5. Mouillures diverses.

a) Changement de *dh* et *d* en *b* et mouillure subséquente devant *i*. *a-byin-tya* (*āditya*) — *ju-byi-sti-ra* (*Yudhiṣṭhira*) — *byig-ka-ma-byi-tha* (*Vikramāditya*).

b) Changement prācrit de *r* en *i* et mouillure subséquente. Dans *myi-cha* (*mṛṣṭa*); par suite du changement de *r* en *i*, *i* se trouve en contact avec *m* et subit la mouillure.

c) Changement prācrit de *kṣ* en *kh* (Pischel, *Grammatik*, § 317—322). Dans *'dag-khyi-na* (*dakṣiṇa*), *k* se trouve en contact avec *i*, la mouillure se produit.

d) Insertion d'une voyelle dans un groupe consonantique (Pischel, *Grammatik*, § 133). *lag-khyi-mi* (*Lakṣmī*) — *myir-ga* (*mṛga*).

e) Métathèse. *kyir-ya* — *kyi-rya* (*kriyā*).

§ 6. A la finale, une syllabe tibétaine ne pouvant se terminer que par une sonore ou une sifflante dentale, il en résulte un certain nombre de modifications que nous allons étudier ci-dessous.

Si par exemple nous prenons un mot *rag-kha-sa* et que nous changeons le *g* de *rag* en la sourde correspondante, nous obtenons *rakkhasa*, forme prācrite usuelle. Nous relevons d'ailleurs de nombreux exemples de ce changement de la sourde en sonore.

śag-kyā (*Śākya*) — *cag-kra* (*cakra*) — *byig-ka-ma-byi-tha* (*Vikramāditya*) — *a-nag-khya-ra* (*anakṣara*) — *rag-kha-sa* (*rākṣasa*) — *lag-śa* (*lakṣa*) — *lag-khra* (*lakṣa*) — *lag-śa-na* (*lakṣaṇa*) — *lag-sa-na* (*lakṣaṇa*) — *byi-ro-pag-śa* (*Virūpākṣa*) — *u-prag-śa* (*upekṣā*) — *'dag-khyi-na* (*dakṣiṇā*) — *cag-khu* (*cakṣuḥ*) — *lag-khyi-mi* (*Lakṣmī*) — *phrag-khya-da'* (*prakhyātāḥ*) — *sam-myag* (*samyak*) — *cid-ta* (*citta*) — *rad-na* (*ratna*) — *ka-yad-ma-ka* (*kāyātmaka*) — *karunādmaka* (*karuṇātmaka*) — *prad-ti-ka* (*pratyeka*) — *bo-ti-svad-tva* (*bodhisattva*) — *cad-pa-ri* (*catvāri*) — *cad-ba-ri* (*catvāri*) — *ka-cid-ta* (*kaścit*) — *ba-he-ra-bad-ta* (*badhiravat*) — *tad-tha-ta* (*tathatā*).

II.

Altérations affectant le traitement des sourdes et des sonores.

§ 1. Changement des sonores en sourdes.¹

Ce phénomène, qui caractérise la Paisāci et la Cūlikāpaisāci, affecte les occlusives gutturales, palatales, dentales, labiales aspirées et non aspirées (Pischel, *Grammatik*, § 27, § 190 et 191).

¹ Comme ce phénomène n'est pas généralisé dans notre manuscrit, nous avons cru devoir faire figurer les transcriptions correctes en regard des changements des sonores en sourdes.

a) Transcriptions correctes. *ga-ga-na* (*gagana*) — '*gur-ti-ka* (*guḍika*) — *gra'a* (*graha*) — *ta-tha-ga-ta* (*Tathāgata*) — *na-ga* (*nāga*) — *na-ga-rju-na* (*Nāgārjuna*) — *mau-na-ga-da'* (*maunagataḥ*) — *myir-ga-sva-ra* (*mṛgasvara*) — *zo-ga* (*yoga*) — *jo-ga* (*yoga*) — *zo-ga-ñi-rod* (*yoganīrodha*) — *byi-ta-ra-ga* (*vitārāga*) — *su-ga-ta* (*Sugata*) — *zo-gi-ni* (*yoginī*) — *zo-go-'o-tro* (*yogottara*).

(Pour les autres transcriptions voir II, § 9.)

b) Changement en sourde.

g. *ka-ti ka-ri* (*agati gati*) — *can-ca-la-ka-ti* (*cañcalagati*) — *ka-cid-ta-kan-'da* (*kaścit gandha*) — '*gu-ya-ka-rba* (*guhya garbha*) — '*bu-tha-ku-na* (*Buddha guṇa*) — *la-ta-kul-ma* (*latā gulma*) — '*gu-ya-ka-rba* (*guhya garbha*) — '*da-sra-kri-ba* (*daśa grīva*).

g (en position intervocalique). *a-na-ka-ta* (*anāgata*) — *a-pa-ra-ko-da-a-ba-ri* (*Aparagodāvarī*) — *a-pa-ra-ko-da* (*aparagodā*).

gha. '*di-ri-kha-a-yo* (*ḍīrghāyuh*).

j. a) Transcriptions correctes. *a-'ja-na* (*añjana*) — *man-ju-sri* (*mañjuśrī*) — *ma-no-ja-ba* (*manojava*) — *ra-ja* (*rāja*).

(Pour les autres transcriptions voir II, § 10.)

b) Changement en sourde. *ra-ca* (*rāja*).

ḍ. *gur-ti-ka* (*guḍika*) — *mu-ti-ta* (*muditā*).

ḍh. '*byi-ro-ta-ka* (*virūḍhaka*).

ḍ, *ḍh*. a) Transcriptions correctes. *da-ra-sa-na* (*darśana*) — *de-ba* (*deva*) — *de-bye* (*devī*) — *de-byin-tri* (*devendra*).

b) Changement en sourde (Pischel, *Grammatik*, § 190 et 191). *ti-pa* (*dvīpa*) — *tri-pa* (*dvīpa*) — *śa-tri-śa* (*śaḍṛśa*) — '*yin-tra* (*indra*) — *can-tra* (*candra*) — *mu-tra* (*mudrā*).

'*bu-ta* (*Buddha*) — '*bu-tha* (*Buddha*) — '*bu-tha-ya* (*Buddhā-ya*) — '*bri-ta* (*vrddha*) — *su-ti* (*śuddhi*) — *śi-ta* (*siddha*) — *śi-ti* (*siddhi*) — *si-ti-ra-stu* (*siddhirastu*).

thar-ma (*dharmā*) — *tha-du* (*dhātu*) — *tha-du-ka* (*dhātuka*) — *thu'u-li* (*dhūli*) — *an-ta-ba-ta* (*andhavat*) — *ru-pa-tha-ra* (*rūpādhara*) — *byid-ña-tha-ra* (*vidyādhara*) — *śag-kan-ta* (*skandha*) — [*byi-*] *byid-tya-si* (*vividhāsi*) — *bo-ti-svad-tva* (*bodhisattva*).

b, bh. a) Transcriptions correctes. *'yin-tra-bo-ti* (*indrabodhi*) — *bo-ti-svad-tva* (*bodhisattva*) — *śag-kyā-bo-de* (*śākyabodhi*).
(Pour les autres transcriptions voir II, § 10.)

b) Changement en sourde. *pa-lo* (*balau*) — *pri-sti* (*br̥ṣṭi*);
(pour les cas suivants, voir remarque § 7 : *cad-pa-ri* (*catvāri*) — *i-spa-ra* (*īśvara*) — *ba-gi-spa-ra* (*vāgīśvara*) — *'byi-phu* (*vibhū*).

§ 2. Changement des sourdes en sonores.

En Apabhramśa, *k*, *t*, *p* deviennent en position intervocalique *g*, *d*, *b* (Pischel, *Grammatik*, § 312). En position intervocalique, *k* est fréquemment changé en *g* (Ardhamāgadhī, Jaina-mahārāṣṭrī, Jaina-śaurasenī; Pischel, *Grammatik*, § 185, 192, 203, 204).

k. a) Transcriptions correctes. *ka-ru-na* (*karuṇā*) — *kar-na* (*kārṇa*) — *kal-pa* (*kalpa*) — *kac-cid-ta* (*kaścit*) — *kri-sna* (*kṛṣṇa*) — *kha-kha-ra-di* (*kākārādi*) — *ka-ma-de-ba* (*Kāma deva*) — *ka-ma tha-du* (*kāma dhātu*) — *ka-ya* (*kāya*) — *ka-yad-ma-ka* (*kāyātmaka*) — *ku-la* (*kula*) — *ku-li-ka* (*Kulika*) — *ku-sa-la* (*kuśala*) — *kra-ma* (*krama*) — *kyi-rya* (*kriyā*) — *a-byi-śa-ka* (*abhiṣeka*) — *'gur-ti-ka* (*guḍika*) — *tag-śa-ka* (*Takṣaka*) — *ta-ra-ka* (*tarka*) — *ti-la-ka* (*tilaka*) — *brya-ka-ra-na* (*prakaraṇa*) — *lo-ka* (*loka*) — *lo-ka-ba-la* (*lokapāla*) — *ba-śi-ka-ra-na* (*vaśīkaraṇa*) — *sra-ba-ka* (*śrāvaka*) — *he-ru-ka* (*Heruka*) — *lañ-ka-a-ba-da-ra* (*lañkāva-tāra*) — *ba-su-ki* (*Vāsuki*) — *lo-ke-śva-ra* (*Lokeśvara*) — *tri-ko-na* (*trikoṇa*).

b) Changement en sonore. *ga-ya* (*kāya*) — *sam-myang* (*samyak*).

kh. a) Transcriptions correctes. *kha-ra-ka* (*khaḍga*) — *kha-ñi-ba-la* (*khāṇibala*).

b) Changement en sonore. *śan-ga* (*śaṅkha*) — *sa-śaṅ-ga* (*śaśaṅka*).

c. a) Transcriptions correctes. *ca-kra* (*cakra*) — *cag-kra* (*cakra*) — *cag-khu* (*cakṣuḥ*) — *can-ca-la* (*cañcala*) — *ca-tu-ra-sid-ti* (*caturaśiti*) — *ca-tu-a-so* (*caturasra*) — *ca-tus-pri-sti* (*caturbṛṣi*) — *cad-ba-ri* (*catvāri*) — *cad-pa-ri* (*catvāri*) — *can-tra* (*candra*) — *cid-ta* (*citta*) — *pan-ca* (*pañca*).

b) Changement en sonore. *pan-ja* (*pañca*) — *ma-ri-ji* (*mārici*) — *be-ro-ja-na* (*Vairocana*).

ṭ. *kar-kor-da* (*Karkoṭa*[*ka*]).

ṭ. a) Transcriptions correctes. *tag-śa-ka* (*Takṣaka*) — *ta-tha-ga-ta* (*Tathāgata*) — *tad-tha-ta* (*tathatā*) — *tan-tra* (*tantra*) — *ta-ra-ka* (*tarka*) — *ti-la-ka* (*tilaka*) — *tra-ya-ya* (*trayāya*) — *tri-ko-na* (*trikoṇa*) — *am-'bri-ta* (*amṛta*) — *nir-myi-ta* (*nir-mita*) — *byi-ta-ra-ga* (*vītarāga*) — *saṅ-skri-ta* (*samskrta*) — *śa-ba-ta* (*sapta*) — *su-ga-ta* (*sugata*) — *mu-ti-ta* (*muditā*).

b) Changement en sonore. *da-ra-ka* (*tārakā*) — *sar-ba-de* (*sarve te*) — *sar-ba-dra-ya* (*sarva traya*) — *pra-ti-sti-da'* (*pratiṣṭhitah*) — *bre-da'* (*preta*) — *bra-ba-da* (*prāpta*).

th. a) Transcriptions correctes. *ta-tha-ga-ta* (*Tathāgata*) — *pra-tha-ma* (*prathama*) — *na-thu* (*nātho*).

b) Changement en sonore. *tha-du* (*dhātu*) — *tha-du-ka* (*dhātuka*).

p. a) Transcriptions correctes. *pan-ca* (*pañca*) — *pan-ja* (*pañca*) — *pa-da'-li-pa-na* (*padalepana*) — *pa-ra-nyi-ta* (*pāramitā*) — *pur-ba* (*pūrva*) — *prad-ti-ka* 'bu-tha (*Pratyeka buddha*) — *pra-tha-ma* (*prathama*) — *a-pa-ra-sid-ta* (*apara-*

siddha) — *a-pa-ra'-go-da-a-ba-ri* (*Aparagodāvarī*) — *a-ru-pa* (*arūpa*) — *kal-pa* (*kalpa*) — *ti-pa* (*dvīpa*) — *ru-pa* (*rūpa*) — *a-mo-ga-pa-sa* (*Amoghapāśa*).

b) Changement en sonore. *bu-na* (*punya*) — *'di-ba* (*dvīpa*) — *brya-ka-ra-na* (*prakaraṇa*) — *bra-ba-da'* (*prāpta*) — *bra-bad-'ji'-to* (*pravrajito*) — *lo-ka-ba-la* (*lokapāla*).

III.

Altérations diverses et modifications d'ordre prācritique.

1° Les voyelles, diphtongues et sons accessoires.

§ 1. Transcriptions généralement correctes. Exceptions : *a* est rendu par *a'* dans *'da'-śa* (*daśa*) — *pa-da'-le-pa-na* (*padalepana*) — *bya-ka-ra'-na* (*vyākaraṇa*) etc.

a est rendu par *a-a* dans *ca-tu-ra-a-sa-ma* (*caturasra*) — *sar-ba-ag-ña-ya* (*sarvajñāya*).

Il est changé en *i* dans *ji-byid-ti* (*jīvati*) — *de-byin-tri* (*devendra*) — *na-myi* (*nāma*) — *srid-ña* (*prajñā*) — *byin-'ja-na* (*vyañjana*) — *bya-ha-ri* (*vihāra*).

a disparaît dans *yo-go-'o-tro* (*yogottara*). Altérations diverses *na-me* (*nāma*) — *byen-'ja-na* (*vyañjana*).

ā. On ne relève que quelques notations correctes de ā : *kā-ka-sva-ra* (*kākasvara*) — *kir-yā* (*kriyā*) — *kā-la-ba-ta* (*khakkhalavat*) — *dar-ma-yā* (*dharmāya*) — *pan-cin-tri-yā* (*pañcendriya*) — *sañ-gā-yā* (*saṃghāya*).

ā est rendu par *a-a* dans *a-pa-ra-ko-da-a-ba-ri* (*Aparagodāvarī*) — *rad-na-a-ba-lī* (*ratnāvalī*) — *lañ-ka-a-ba-da-ra* (*laṅkāvatāra*).

§ 2. *i*, *ī*. Nous avons déjà eu l'occasion de signaler, pour la partie tibétaine, une notation particulière de l'*i* au moyen du *gi-gu* inversé ; ce signe est également utilisé dans la partie

sanscrite du texte. (Les *i* sont marqués du *gi-gu* inversé.)
a-ka-ra-dī (*akārādi*) — *a-ka-tī* (*agati*) — *a-pa-ra-'go-da-*
a-ba-rī (*Aparagodāvari*) — *a-byīd-ña* (*abhijñā*) — *lan-kri-da'*
(*alaṃkṛtaḥ*) — *a-sīd-ti* (*aśiti*) — *i-pi-ca-ka-myi-ka* (*icchā-*
kāmika) — *īn-tra-ra-ja* (*Indrarāja*) — *rī-śi* (*ṛṣi*) — *ka-cīd-ta*
(*kaścit*) — *kha-kha-ra-dī* (*kakārādi*) — *kriṣ-na* (*Kṛṣṇa*) —
kīr-yā, *kīr-ya*, *kīr-ya* (*kriyā*) — *ce'u śar-trī* (*catuḥ śaṣṭi*) —
cad-pa-rī (*catvāri*) — *cīd-ta* (*citta*) — *jī-byid-ti* (*jīvati*) —
tīn-sad-ta (*triṃśat*) — *trī-ko-na* (*trikoṇa*) — *'dī-pi* (*divya*) —
'dī-pa (*dvīpa*) — *na-myī* (*nāma*) — *pan-cin-trī-ya* (*pañcen-*
driya) — *pan-ci* (*pañci*) — *pa-da'-lī-pa-na* (*padalepana*) —
pa-rī-pu-ru-na (*paripūrṇa*) — *pyīnda* (*piṇḍa*) — *bra-bad-jī-to*
(*pravrajito*) — *ma-hrī-sva-ra* (*Maheśvara*) — *rad-na-a-ba-lī-*
tan-tra (*Ratnāvalī tantra*) — *'brī-ta* (*vṛddha*) — *si-'u-ci* (*śuci*)
— *sīd-ta* (*siddha*) — *śīn-di* (*siddhi*) — *sīd-tī* (*siddhi*) —
sī-tī-ras-tu (*siddhirastu*).

i est en outre changé en *īy* dans *īn-tra* (*indra*); en *ya* dans *bya-ma-la* (*vimala*) — *bya-ha-rī* (*vihāra*); en *a* dans *ma-la-na* (*malinaḥ*); en *e* dans *ba-he-ra-bad-ta* (*badhiravat*).

§ 3. *u*, *ū*. Confusion complète entre la longue et la brève. *u* est changé en *o* dans quatre mots, dans deux cas il précède un groupe consonantique (Pischel, *Grammatik*, § 125): *a-no-tra* (*anuttara*) — *a-no-sta-na* (*anusṭhāna*).

ma-no-sa (*manuṣa*) — *ba-yo* (*vāyu*) — *'byi-ro-ta-ka* (*virūdhaka*) — *byi-ro-pag-cha* (*virūpākṣa*).

ū est rendu par *u'u* dans *thu'u-li* (*dhūli*).

On relève enfin les formes aberrantes suivantes: *ai-ba* (*āyuh*) — *a-yo* (*āyuh*) — *ba-yai* (*Vāyu*) — *si-u-ci* (*śuci*).

§ 4. *r*.

a) Changement en *i* (Pischel, *Grammatik*, § 50): *myi-cha* (*mṛṣṭa*) — *sa-'dī-śa*, *sa-byi-śa* (*sadrśa*).

b) Changement en *ri* et *rī* (Pischel, *Grammatik*, § 56). La prononciation *ri* de *r* sanscrit est, actuellement encore, très répandue dans l'Inde orientale.

ri-si (rṣi) — *am-'bri-ta* (amṛta) — *lañ-kri-da'* (alaṅkṛtaḥ) — *kris-na* (kṛṣṇa) — *phri-thyi-byi* (prthivī) — *pri-sti* (br̥ṣi) — *'bri-ya-spa-ti* (Bṛhaspati) — *'bri-ta* (vṛddha).

§ 5. *e* est généralement transcrit correctement : *de-ba* (deva) — *'de-ba* (deva) — *de-bye* (devī) — *bre-da'* (preta) — *lo-ke-śva-ra* (Lokeśvara) — *su-be-ru* (Sumeru) — *he-ru-ka* (Heruka) — *'Bu-de* (Buddhe).

Noter en outre trois applications du *saṃdhi prācrit-pali* dans les composés avec Indra : *de-byin-tri* (Devendra) — *pan-cin-tri-ya* (pañcendriya) — *ra-sin-ti* (Rasendra).

e est également rendu par *i* dans quelques cas (Pischel, *Grammatik*, § 84) : *i-ka-ca* (ekākṣa) — *a-byi-si-ga* (abhiṣeka) — *'di-ba* (deva) — *ma-hri-sba-ra* (Maheśvara).

e est rendu par *a* dans *a-byi-śa-ka* (abhiṣeka) — *u-prag-śa* (upekṣā) (Pischel, *Grammatik*, § 129).

e disparaît dans *praḍ-ti-ka'* (pratyeḥka).

§ 6. *o*. Transcriptions généralement correctes. Exceptions : *'zo-go-'o-tro* (yogottara) — *a-ka-ru* (ākaro) — *a-rtu* (artho) — *na-thu* (nātho).

§ 7. *ai* est tantôt conservé, tantôt remplacé par *e* comme en prācrit.

a) Transcriptions correctes : *mai-tri* (maitri) — *bai-sra-ma-na* (Vaiśramaṇa).

b) Réduction à *e* (Pischel, *Grammatik*, § 60; A. Meillet, *Mélanges Sylvaïn Lévi*, p. 30).

be-ro-ja-na (vairocana).

au. a) Transcription correcte dans *mau-na-ga-da'* (mauna-gataḥ).

§ 8. *h*. On relève quelques tentatives de transcription du *visarga* par ' dans *lan-kri-da'* (*alamkṛtaḥ*) — *mau-na-ga-da'* (*maunagataḥ*) — *phrag-khya-da'* (*prakhyātāḥ*) — *pra-ti-sti-da'* (*pratiṣṭhitaḥ*).

§ 9. La nasale gutturale est le substitut courant de l'*anuvvara* : — *añ-su* (*aṇṣu*) — *tiñ-sad-ta* (*triṃśat*) — *byiñ-śa-ti* (*viṃśati*) — *'byiñ-srag* (*viṃśaka*) — *sañ-ga* (*saṃgha*) — *sañ-skri-ta* (*saṃskṛta*); il tombe dans *ti-śa* (*triṃśat*).

2° Occlusives.

§ 10. Gutturales. *k*. (Transcriptions correctes et changement en sonore, II, § 1.)

k est doublé dans *śag-kya* (*Śākya*) — *phrag-khya-da'* (*prakhyātāḥ*) — *cag-kra* (*cakra*).

k est transcrit par *kh* dans *kha-kha-ra-di* (*kakārādi*).

kra. a) Transcriptions correctes : *ca-kra* (*cakra*) — *su-kra* (*śukra*).

b) Traitement *prācrit* : *byig-ka-ma-byi-tha* (*Vikramāditya*).

kṣ. a) Traitement *sanscrit* : *lag-śa* (*lakṣa*) — *lag-śa-na* (*lakṣaṇa*) — *lag-sa-na* (*lakṣaṇa*) — *byi-ro-pag-śa* (*Virūpākṣa*) — *u-prag-śa* (*upekṣā*).

b) Traitement *prācrit* (Pischel, *Grammatik*, § 317—321) : *na-kha-tra* (*nakṣatra*) — *rag-kha-sa* (*rākṣasa*) (Pischel, *Grammatik*, § 320) — *ra-kha-sa* (*rākṣasa*) — *'dag-khyi-na* (*dakṣiṇa*) (Pischel, *Grammatik*, § 320) — *cag-khu* (*cakṣuḥ*).

Insertion de *r* dans *'dag-khri-na* (*dakṣiṇa*), de *y* dans *a-nag-khya-ra* (*anakṣara*).

g. (Transcriptions correctes et changement en sourde, II, § 1.)

g est rendu par 'g dans *'ga-ti* (*gati*) — *'gu-ya* (*guhya*) — *a-pa-ra-'ko-da-a-ba-ri* (*Aparagodāvari*).

g disparaît dans *ža-ña-ma* (*jaṅgama*).

gha. (Changement en sourde, II, § 1.)

gh est en outre rendu par *g* dans *a-mo-ga-pa-sa* (*Amoghapaśa*) — *sañ-ga-ya* (*saṃghāya*).

ñ. Transcriptions régulièrement correctes : *mañ-'ga-la* (*mañgala*) — *lañ-ka-a-ba-ta-ra* (*Lañkāvatāra*) — *śañ-ga* (*śaṅkha*) etc.

§ 11. Palatales. *c*. (Transcriptions correctes et changement en sonore, II, § 2.)

c est rendu par *č* dans *pan-ča* (*pañca*).

j. (Transcriptions correctes et changement en sourde, II, § 1.)

j est rendu par *'j* dans *ā-'ja-na* (*āñjana*) — *byen-'ja-na* (*vyañjana*) — *byi-'ja-na* (*vyañjana*).

j est rendu par *ṣ* dans *ṣei-ba* (*jīva*); par *ž* dans *ža-ña-ma* (*jaṅgama*); par *z* dans *za'-ta-ka* (*jātaka*).

jñā. A l'initiale traitement peu stable; *jñā* est rendu par *g* — *kya* (*kkyā*) dans *pan-cag-kya-na* (*pañca jñāna*); par *'g-kya* dans *'gya-na-sid-ti* (*Jñānasiddhi*); par *ya* dans *ya-na-sam-ba-ra* (*jñāna sambhāra*); par *'gya* dans *'gya-ni* (*jñāni*).

En position médiane, *jñā* est rendu par *g-ña* dans *sar-ba-ag-ña-ya* (*sarvajñāya*); par *ña* dans *na-ga-rju-na ña-na* (*Nāgārjunajñāna*).

A la finale, on note *d-ña* dans *a-byid-ña* (*abhijñā*) — *srid-ña* (*prajñā*). *d-ña* rend d'ailleurs *dya* dans *byid-na-da-ra* (*vidyādhara*).

ñ. Bien qu'à l'époque moderne il y ait une stricte correspondance entre la nasale palatale du tibétain et la nasale palatale du sanscrit, notre texte accuse des divergences assez nombreuses; la nasale palatale du sanscrit y est fréquemment rendue par la nasale dentale. Ce sont là des faits particuliers à la prononciation tibétaine, faits qu'il serait peut-être permis de rapprocher de l'emploi de *cha* et de *ca* pour rendre

les occlusives palatales sourdes aspirées et non aspirées du sanscrit, alors que *čha* et *ča* paraissaient parfaitement convenir à ce rôle.

$\tilde{n} > n$: *can-ca-la* (*cañcala*) — *pan-ja* (*pañca*) — *pan-ca* (*pañca*) — *pan-ci* (*pañci*) — *man-ju-sri* (*Mañjuśrī*) — *byen-'ja-na* (*vyañjana*).

\tilde{n} disparaît dans *a-'ja-na* (*añjana*) — *'byi-'ja-na* (*vyañjana*).

§ 12. Cérébrales. $t > t$ (exception, II, § 2).

$t > th$: *a-rtha* (*aṣṭa*).

$\check{d} > 'd$: *pyin-'da* (*piṇḍa*); $\check{d} > r$: *ka-ra-ka* (*khaḍga*) — *kha-ra-ka* (*khaḍga*); avec insertion dans *sa-ra-ka-ti* (*śaḍagati*) — *śa-ra-a-sid-ti* (*śaḍaṣṭi*) — *sro-ra-sa* (*śoḍaśa*); disparaît dans *cha-da-ra-sa-na* (*śaḍdarśana*).

$\check{n}\check{d} > \check{n}$: *a-na-'ja-ta-ka* (*aṇḍajāta-ka*) (J. Bloch, *Le dialecte des fragments Dutreuil de Rhins, Journal Asiatique*, X^e série, tome XIX, p. 332; Sten Konow, *Bemerkungen über die Kharoṣṭhī-Handschrift des Dhammapada, Festschrift für Ernst Windisch*, p. 85 ss.).

$\check{n}\check{d} > \check{d}$: *pu-'da-ri-ka* (*puṇḍarīka*).

§ 13. Dentales. t . (Transcriptions correctes. Changement en sonore, II, § 2.)

Réduplication dans *ji-byid-ti* (*jīvati*) — *a-sid-ti* (*aṣṭi*).

$t > th$ dans *a-ti-tha* (*atīta*); $t > r$: *ka-ri* (*gati*).

$th > tth$ ($d - th$) : *tad-tha-ta* (*tathatā*).

d . (Transcription correcte. Changement en sourde, II, § 1.)

$\check{d} > 'd$: *'dag-khyi-na*, *'dag-khri-na* (*dakṣiṇa*) — *'da-sa* (*daśa*) — *'da-sra* (*daśa*) — *'di-ri-kha-a-yo* (*dirghāyukh*) — *'di-ba* (*deva*) — *'de-ba* (*deva*) — *'da-ba* (*dvā*) — *'dvi-śa-ta* (*dviśata*) — *'di-pa* (*dvīpa*).

d disparaît dans *a-pu-tha* (*adbhuta*).

dh. (Changement en sourde, II, § 1.)

Dans la plupart des cas, *dh* est rendu par 'd ou *d*. Dans un seul cas, il est rendu par *h* = *ba-he-ra-bad-ta* (*badhiravat*).

n. La nasale dentale est transcrite correctement; dans deux cas cependant elle s'assimile en palatale par suite de son contact avec la voyelle palatale: *kha-ñi-ba-la* (*khānibala*) — *zo-go-ñi-rod* (*yoganirodha*).

§ 14. Labiales. **p.** (Transcriptions correctes et changement en sonore, II, § 2.)

p est rendu par *ph* dans *phrag-khya-da'* (*prakhyātāh*); par *d* (*t*, voir II, § 1) dans *sad-ta* (*sapta*); par *s* dans *srid-ña* (*prajñā*).

b. (Changement en sourde, II, § 1.) (Mouillure, I, § 2.)

Dans les autres mots, *b* est rendu par 'b : 'ba-le (*bāli*) — 'byi-la (*bila*) — 'bar-ma (*brāhma*) — 'bu-ta (*Buddha*) — 'bu-tha (*Buddha*) — 'bu-da (*Buddha*) — 'bu-tha-yā (*Buddhāya*) — 'bu-de (*Buddhe*).

bh. (Changement en sourde, II, § 1.) (Mouillure, I, § 2.)

Dans les autres mots, *bh* est rendu par *b* et 'b.

bh est rendu par *b* dans 'jam-ba-la (*Jambhala*) — bu-ta (*bhūta*) — kar-rba (*garbha*) — sa-ya-'bu (*svayambhū*) etc.

m. A l'initiale, traitement correct (voir index).

Dans le corps du mot, transcription correcte dans *a-mo-ga-pa-sa* (*Amoghapāśa*) — ka-ma (*Kāma*) — kra-ma (*krama*) — na-ma-ra (*dāmara*) — na-mo (*namo*) — pra-tha-ma (*prathama*) — bram-ma (*Brahmā*) — 'bar-ma (*brāhma*) — 'ja-ma (*Yama*) — sa-ma (*sama*) — sa-ma-ja (*samāja*) — śa-ma-ya (*samaya*) etc.

m est changé en *r* dans *da-ra-ra-ja* (*dharmarāja*).

m disparaît dans *sa-ya-bu* (*svayambhū*).

A la finale, *m* subit le traitement de l'*anusvara*, c'est-à-dire qu'il se change en la nasale gutturale dans *bu-to-haṇ* (*Buddho 'ham*) — *ba-jra-'da-ro-haṇ* (*Vajradharo 'ham*).

On relève un changement de *m* en *v* dans *su-ve-ru* (*Sumeru*), changement qui rappelle certains faits *prācrits* (Pischel, *Grammatik*, § 251).

3° Semi-voyelles.

§ 15. *y*. Maintenu dans les mots suivants : *ga-ya* (*kāya*) — *gu-ya* (*guhya*) — *tra-ya* (*traya*) — *dra-ya* (*traya*) — *dar-ma-ya* (*Dharmāya*) — *na-ra-ya-na* (*Nārāyaṇa*) — *ni-la-ya* (*nilaya*) — *'bu-tha-yā* (*Buddhāya*) — *ma-ha-ya-na* (*Mahāyāna*) — *byi-'ja-na* (*vyañjana*) — *saṇ-ga-yā* (*saṃghāya*).

A l'initiale, *y* subit différentes modifications :

a) Traitement *prācrit* : changement en *j* (et '*j*'), comme en *Mā-gadhi*, *paśaci* etc. (Pischel, *Grammatik*, § 252) : *'ja-ma* (*Yama*) — *ju-byi-sti-ra* (*Yudhiṣṭhira*) — *'jo-ga* (*yoga*) — *'jo-gi* (*yogi*).

On note également la préfixation de *m* dans *mjo-ga* (*yoga*).

b) Changement en *z* ou '*z*' : *zo-go* (*yoga*) — *zo-go-ñi-rod* (*yoganirodha*) — *zo-go-'o-tro* (*yogottara*) — *zo-gi-ni* (*yoginī*).

Dans le corps du mot :

a) Changement en *j* dans : *ar-ja* (*ārya*) — *tri-ja-ka* (*tiryak*).

b) Changement en *jy* dans *a-rjya* (*ārya*). M. Paul Pelliot me signale une transcription *arja* dans un texte bouddhique ture utilisant la graphie tibétaine; la transcription *a-rjya* pourrait donc être le résultat d'une contamination graphique.

c) Changement en *ñ* dans *byid-ña-da-ra* (*vidyādhara*).

y disparaît dans *bu-na* (*punya*) — *bha-byi-śa* (*bhaviṣya*) — *byig-ka-ma-byi-tha* (*Vikramāditya*).

y apparaît dans *brya-ka-ra-na* (*prakaraṇa*); enfin *y* est changé en *i* dans *prad-ti-ka* (*pratyeka*).

r. Maintenu lorsqu'il se trouve à l'initiale ou en position intervocalique. *rad-na* (*ratna*) — *ra-ja*, *ra-ca* (*rāja*) — *ra-hu* (*Rāhu*) — *a-pa-ra* (*apara*) — *a-ba-da-ra* (*avatāra*) — *a-su-ra* (*asura*) — *i-spa-ra* (*iśvara*) — *na-ra-yā-na* (*nārāyaṇa*) — *ñi-rod* (*nirodha*) — *ma-hri-sva-ra* (*maheśvara*) — *ma-ri-ji* (*mārīcī*) — *lo-ke-śva-ra* (*Lokeśvara*) — *byi-ba-ra-na* (*vivaraṇa*).

Groupes consonantiques. r est maintenu dans : *ca-kra*, *cag-kra* (*cakra*) — *su-kra* (*śukra*) — *dar-ma-ya* (*Dharmāya*) — *sar-ba* (*sarva*).

r subit l'assimilation *prācrite* dans *byig-ka-ma-byi-tha* (*Vikramāditya*) (*Mahārāṣṭri : vikkama°*; Pischel, *Grammatik*, § 287); en éliminant deux particularités tibétaines : la mouillure et le changement de la sourde en sonore (I, § 3 et § 6), on restitue la forme *prācrite vikkama*.

r disparaît dans *ca-tu-a-so* (*caturasra*) — *tiñ-sad-ta* (*triṃśat*) — *bra-bad-'ji-to* (*pravrajito*) — *sra-ha-śa-ni* (*sahasraṇi*) — *sba-ha-sa* (*sahasra*).

r est changé en m dans *ca-tu-ra-a-sa-ma* (*caturasra*) et en s dans *ca-tus-pri-sti* (*caturbr̥ṣi*).

r apparaît dans les mots suivants : *u-prag-śa* (*upekṣā*) — *kar-kor-da* (*Karkoṭa[ka]*) — *'gur-ti-ka* (*guḍika*) — *ja-tra-ka* (*jātaka*) — *'da-sra* (*daśa*) — *dar-tu* (*dhātu*) — *ma-hri-sva-ra* (*Maheśvara*) — *'byin-srag* (*viṃśaka*) — *śar-tri* (*ṣaṣṭi*) — *sra-ha-śa-ni* (*sahasraṇi*) — *sro-ra-sa* (*śoḍaśa*) — *ha-ri-sra* (*harṣa*).

1. Transcription correcte. Une seule exception : *man-dal-la* (*maṇḍala*).

v > u dans *'dui-śa-ta* (*dviśata*), r dans *tri-pa* (*dvīpa*).

Dentale + *v*. Deux traitements.

1° $t + v > t + p$ et, en raison de particularités tibétaines $d + p$ (I, § 6) : *cad-pa-ri* (*catvāri*); on relève également une forme *cad-ba-ri*; la mutation paraît donc se faire par l'intermédiaire du *b* et aboutit à une perte de sonorité.

2° $d + v > t$: *ti-pa* (*dvīpa*). Ces traitements se retrouvent en *marathe* ($t + v > t$). M. Jules Bloch signale que, « parmi les inscriptions d'Aśoka, celles de Girnar sont les seules qui aient protégé et même renforcé l'articulation labiale » (J. Bloch, *Formation de la langue marathe*, § 129, p. 133).

Il convient de noter également le changement de *sv* en *sp*, assez fréquent en iranien. Le manuscrit donne les exemples suivants : *i-spa-ra* (*īśvara*) — *ba-gi-spa-ra* (*Vāgīśvara*) (P. Pelliot, *J. A.*, septembre-octobre 1914, p. 390 et 391; *J. A.*, avril-juin 1920, p. 137 et 138).

4° Sifflantes.

§ 16. L'essai de transcription tibétaine de l'alphabet sanscrit (ligne 94—98 du manuscrit) ne révèle aucune distinction entre les sifflantes, les réduisant toutes à la sifflante dentale; cette unification se rencontre dans un certain nombre de dialectes *prācrits* de « l'époque bouddhique et de l'époque classique, sauf en un seul, le plus oriental de tous : c'est la *ḍhakkī* qui distingue encore *ś* issu de sanscrit *ś*, de *s* issu de sanscrit *s* et *ṣ* » (Pischel, *Grammatik*, § 228, et J. Bloch, *Formation de la langue marathe*, § 15, p. 19). Cette distinction est partiellement observée dans le corps de notre texte qui maintient très fréquemment la distinction entre la sifflante dentale et la sifflante palatale.

ś. a) Transcriptions correctes. *śa-ta* (*śata*) — *'da-śa* (*daśa*) — *lo-ke-śva-ra* (*Lokeśvara*) — *va-śi-ka-ra-na* (*vaśīkaraṇa*) — *sa-byi-śa* (*sadṛśa*).

b) *ś* > *s* dans les mots suivants : *sa-bu-ka* (*śambuka*) — *sa-ta* (*śata*) — *sa-ni-ca-ra* (*Śanaiścara*) — *sa-saṅ-ga* (*Śasāṅka*) — *si'u-ci* (*śuci*) — *su-ti* (*śuddhi*) — *sra-ba-ka* (*śrāvaka*) — *sri* (*śrī*) — *sro-tra* (*śrotra*).

Dans le corps du mot : *aṅ-su* (*aṃśu*) — *a-mo-ga-pa-su* (*Amoghapāśa*) — *a-sid-ti* (*aśiti*) — *ku-sa-la* (*kuśala*) — *tiṅ-sad-ta* (*triṃśat*) — *'da-sa* (*daśa*) — *'da-sra* (*daśa*) — *da-ra-sa-na* (*darśana*) — *byiṅ-srag* (*viṃśaka*) — *sa'di-sa* (*sadṛśa*) — [*a*]-*sra-ya* (*āśraya*) — *bai-sra-ma-na* (*Vaiśramaṇa*) — *man-ju-srī* (*Mañjuśrī*) — *ma-hrī-sva-ra* (*Maheśvara*) — *ba-gi-spa-ra* (*Vāgīśvara*).

ś disparaît dans *ka-cid-ta* (*kācit*).

ś. La sifflante cérébrale est rendue par :

a) La sifflante palatale dans les mots suivants : *a-byi-śe-gi-ta* (*abhiṣikta*) — *a-byi-śa-ga* (*abhiṣeka*) — *a-byi-śi-ga* (*abhiṣeka*) — *ri-śi* (*ṛṣi*) — *bha-byi-śa* (*bhaviṣya*) — *ba-ri-śa* (*varṣa*) — *ha-ri-śa* (*harṣa*).

b) Par la sifflante dentale à l'état isolé ou en groupe avec une nasale : *sa-ra-a-nag-khya-ra* (*śaḍanakṣara*) — *sro-ra-sa* (*śoḍaśa*) — *ma-nu-sa* (*manuṣa*) — *ba-ri-sa* (*varṣa*) — *kris-na* (*Kṛṣṇa*) — *'byi-sṇu* (*Viṣṇu*).

c) Par *r* ou *r-r* dans *a-rtha* (*aṣṭa*) — *a-rta* (*aṣṭa*) — *ar-ta* (*aṣṭa*) — *ar-rta* (*aṣṭa*) — *śar-tri* (*śaṣṭi*).

d) Par *čh* et *ch* (Pischel, *Grammatik*, § 211) dans *myi-čha* (*mṛṣṭa*) — *cha-da-ra-sa-na* (*ṣaḍ darśana*).

s. La sifflante dentale est a) maintenue dans les mots suivants : *sa-ma-jo-ga* (*saṃyoga*) — *sa-ma-ja* (*saṃāja*) — *sa-myag* (*sa-myak*) — *sar-ba-ag-ṇa-ya* (*sarvajñāya*) — *sar-ba 'bu-ta* (*sarva Buddha*) — *sa-a-sra* (*sahasra*) — *sra-ha-śa-ni* (*sahasrāṇi*),

b) changée en sifflante palatale dans les mots suivants : *śa-tri-śa* (*sadṛśa*) — *śa'di-sa* (*sadṛśa*) — *śa-ba-ta* (*sapta*) —

śa-ma-ya (*samaya*) — *sra-ha-śa-ni* (*sahasrāṇi*) — *śa-da-na* (*sādhana*) — *śi-ta* (*siddha*) — *śi-da'* (*siddha*) — *śin-ti* (*siddhi*) — *śag-kan-ta* (*skandha*).

5° Aspirée.

§ 17. *h* est a) maintenu dans *he-ru-ka* (*Heruka*) — *ma-ha-ya-na* (*Mahāyāna*),

b) changé en *j* dans *'gu-jya* (*guhya*).

c) *h* disparaît dans *a-ran-ta* (*arhanta*) — *'gu-ya* (*guhya*) — *bri-ya-spa-ti* (*Bṛhaspati*) — *bra-ma* (*Brahmā*) — *'bar-ma* (*brāhma*) — *sa-a-sra* (*sahasra*).

d) *h* est changé en *'* dans *gra'a* (*graha*).

§ 18. Insertion de voyelles dans les groupes consonantiques. Ce phénomène ne présente aucun caractère de constance.

1° Insertion de *a* (Pischel, *Grammatik*, § 132) : *ka-ra-ka* (*khaḍga*) — *kha-ra-ka* (*khaḍga*) — *'da-ba* (*dva*) — *ba-ja-ra* (*vajra*) — *bra-ba-da'* (*prāpta*) — *ba-jra-svad-tva* (*Vajrasattva*) — *ba-jra-am-'bri-ta* (*vajrāmṛta*) — *ta-ra-ka* (*tarka*) — *da-ra-sa-na* (*darśana*) — *śa-ba-ta* (*sapta*) — *śag-kan-ta* (*skandha*).

2° Insertion de *i* (Pischel, *Grammatik*, § 133) : *a-byi-śe-gi-ta* (*abhiśikṭa*) — *ca-tu-ra-a-sa-ma* (*caturasra*) — *di-ri-kha-a-yo* (*dirghāyuh*) — *ni-ri-pa-na* (*Nirvāṇa*) — *bag-gyi-myi* (*vāgmi*) — *ba-ri-śa* (*varṣa*) — *ba-ri-sa* (*varṣa*) — *śa-pa-da* (*sapta*) — *śi-ri* (*śrī*) — *ha-ri-śa* (*harṣa*) — *ha-ri-sra* (*harṣa*) (Pischel, *Grammatik*, § 139).

3° Insertion de *u* : *pu-ru-na* (*pūrṇa*).

4° Insertion d'une consonne : *am-'bri-ta* (*amṛta*). On doit tout d'abord remarquer que *r* (voyelle cérébrale) est rendu par *ri*; cette transcription fait perdre à *r* sa valeur de voyelle; on se trouve ainsi ramené à un phénomène commun aux

dialectes *prācrits* : l'insertion d'une occlusive labiale sonore entre la nasale labiale et *r* (Pischel, *Grammatik*, § 295).

§ 19. Métathèse : *kyi-rya* (*kri-yā*). On pourrait être tenté de ne voir, dans ce phénomène, qu'une simple insertion; on doit se rendre compte qu'il y a mouillure du *k* et que *i* qui doit suivre *r* le précède, Pischel (*Grammatik*, § 135) donne un exemple régulier d'insertion pour le même mot, mais sous la forme *kiriā*.

tri-ja-ka (*tiryak*) — 'bar-ma (*brāhma*) — *myir-ga* (*mṛga*).

VIII

BIBLIOGRAPHIE

- Bhandarkar, *Who was the Patron of Vasubandhu?* (*Indian Antiquary*, vol. XLI, p. 1 ss.).
- Bloch (Jules), *Le dialecte des fragments Dutreuil de Rhins* (*Journal Asiatique*, IXe série, tome XX, p. 193 ss.).
- Bloch (Jules), *La formation de la langue marathe* (*Bibliothèque de l'Ecole des Hautes Etudes, sciences historiques et philologiques*, 215e fascicule). Paris, 1915.
- Bushell, *The early History of Tibet from Chinese Sources* (*Journal of the Royal Asiatic Society*, new series, vol. XIII, p. 435 ss.).
- Chandra Das (Sarat), *Dpag-bsam ljon-bzañ. History of the Rise, Progress and Downfall of Buddhism in India by Sum-pa mkhan-po ye-ses dpal-'byor*. Calcutta, 1908, in 8°.
- Chandra Das (Sarat), *A Tibetan-English Dictionary with Sanskrit Synonyms*. Calcutta, 1902.
- Feer (Léon), *Analyse du Kandjour et du Tandjour* (*Annales du Musée Guimet*, tome II). Lyon, 1881.
- Foucaux (Ph. Ed.), *Rgya Tch'er Rol Pa ou développement des jeux contenant l'histoire du Buddha Sakya-mouni* (1ère partie, texte tibétain; 2e partie, traduction française). Paris, 1847 et 1848.
- Foucaux (Ph. Ed.), *Le Lalita-vistara* (*Annales du Musée Guimet*, tome VI). Paris, 1884.
- Francke (A. H.), *The Rock Inscription at Mulbe* (*Indian Antiquary*, vol. XXXV, 1906, p. 72 ss.).

- Francke (A. H.), *A History of Western Tibet, one of the Unknown Empires*. Londres, s. d. (1908).
- Francke (A. H.), *Ladvags rgyal rabs, the Chronicles of Ladakh, according to Schlagintweit Ms. (Journal and Proceedings of the Asiatic Society of Bengal, vol. VI, p. 393 ss.)*.
- Francke (A. H.), *Notes on Sir Aurel Stein's Collection of Tibetan Documents from Chinese Turkestan (Journal of the Royal Asiatic Society, 1914, p. 37 ss.)*.
- Grünwedel (Albert), *Padmasambhava und Verwandtes (Baessler-Archiv, Band III, Heft I, p. 1 ss.)*. Berlin, 1914.
- Grünwedel (Albert), *Die Geschichten der vierundachtzig Zauberer (Mahāsiddhas). Aus dem Tibetischen übersetzt (Baessler-Archiv, Band V, Heft 4/5)*. Berlin, 1916.
- Konow (Sten), *Bemerkungen über die Kharoṣṭhī-Handschrift des Dhammapada (Festschrift für Ernst Windisch, p. 85 ss.)*.
- Laufer (Berthold), *Der Roman einer tibetischen Königin*. Leipzig, 1911.
- Laufer (Berthold), *Dokumente der indischen Kunst, erstes Heft, Malerei. Das Citralakṣaṇa nach dem tibetischen Tanjur herausgegeben und übersetzt*. Leipzig, 1913.
- Laufer (Berthold), *Bird Divination among the Tibetans (Notes on Document Pelliot no. 3530 with a Study of Tibetan Phonology of the Ninth Century (T'oung Pao, vol. XV, 1914, p. 1 ss.)*.
- Lévi (Sylvain), *Mahāyāna-sūtrālamkāra, tome II (Bibliothèque de l'Ecole des Hautes Etudes, sciences historiques et philologiques, 190e fascicule)*. Paris, 1911.
- Marx (Karl), *Documents relating to the History of Ladakh (Journal of the Asiatic Society of Bengal, vol. LX, p. 97 ss.)*.

- Meillet (Antoine), *La finale uh de skr., pituh, viduh, etc.* (*Mélanges Sylvain Lévi*, p. 17 ss.). Paris, 1911.
- Minaev et Mironov, *Mahāvvyutpatti*, 2e édition (*Bibliotheca Buddhica*, XIII). Petrograd, 1910.
- Müller (Max) and H. Wenzel, *Dharmasaṅgraha, an Ancient Collection of Buddhist Technical Terms*. Prepared for publication by Kenjiu Kasawara. (*Anecdota Oxoniensia, Aryan Series*, vol. I, part V). Oxford, 1885.
- Nanjio (Buniyu), *Catalogue of the Chinese Translation of the Buddhist Tripitaka, the Sacred Canon of the Buddhists in China and Japan*. Oxford, 1883.
- Pelliot (Paul), *Kao-tch'ang, Qoço, Houo-tcheou et Qarâ-khodjo* (*Journal Asiatique*, X^e série, tome XIX, 1912, p. 599 ss.).
- Pelliot (Paul), *Quelques transcriptions chinoises de noms tibétains* (*T'oung Pao*, vol. XVI, 1915, p. 1 ss.).
- Peri (Noël), *A propos de la date de Vasubandhu* (*Bulletin de l'Ecole française d'Extrême-orient*, X, p. 1 ss.).
- Pischel (R.), *Grammatik der Prākṛit-Sprachen* (*Grundriß der indo-arischen Sprachen*, Band I, Heft 8). Strasbourg, 1900. (Pischel, *Grammatik*.)
- Rockhill (W. W.), *Tibet, a Geographical, Ethnological and Historical Sketch, derived from Chinese Sources* (*Journal of the Royal Asiatic Society*, vol. XXIII, 1891, p. 1 ss., p. 185 ss.).
- Ross (Sir E. Denison) and Mahāmahopādhyāya Satis Chandra Vidyābhūṣana, *Sanskrit-Tibetan-English Vocabulary, and Edition and Translation of the Mahāvvyutpatti*, by Alexander Csoma de Kőrös (*Memoirs of the Asiatic Society of Bengal*, vol. IV, part I, p. 1 ss.; part II, p. 129 ss.). Calcutta, 1910 et 1916.

- Schiefner (A.), *Tāranātha's Geschichte des Buddhismus in Indien, aus dem Tibetischen übersetzt*. Petrograd, 1869. (Tāranātha.)
- Schlagintweit (E.), *Die Könige von Tibet (Abhandlungen der Kgl. Bayerischen Akademie der Wissenschaften, I. Klasse, Band X, Abt. III)*. Munich, 1866.
- Stein (Sir M. Aurel), *Ruins of Desert Cathay, Personal narrative of Exploration in Central Asia and Westernmost China*, vol. I et II. Londres, 1912, in 8°.
- Takakusu (J.), *The Life of Vasubandhu by Paramārtha (T'oung Pao, II, p. 272)*.
- Takakusu (J.), *La Sāṅkhya-kārikā (Bulletin de l'Ecole française d'Extrême-Orient, IV, 1904, p. 1 ss.)*.
- Takakusu (J.), *A Study of Paramārtha's Life of Vasubandhu and the Date of Vasubandhu (Journal of the Royal Asiatic Society, 1905, p. 33 ss.)*.
- Waddell (L. A.), *Ancient Historical Edicts at Lhasa (Journal of the Royal Asiatic Society, 1909, p. 923 ss.; 1910, p. 1247 ss.; 1911, p. 389 ss.)*.

IX
INDEX

(Les chiffres en *italiques* renvoient aux lignes du texte tibétain, les chiffres ordinaires renvoient aux pages du volume.)

A.

- abhiññā* (*a-byid-ñā*) 37, 85, 90, 96, 99
abhiṣeka (*a-byi-śa-ka*, °ga) 56, 84, 90, 93, 97, 105
abhiṣeka (*a-byi-śi-ga*) 78, 90, 97, 105
abhiṣeka rāja 78, 78
abhiśikṭa (*a-byi-śe-gi-ta*) 56, 90, 105, 106
Acara 69, 36, 75, 76
°adbhuta (*a-pu-ṭha*) 19, 100
A-dge 129, 40
Ādimukuta (*a-di-mu-ku-ti*) 59
Āditya (*a-byin-tya*) 37, 90
Advaya siddhi tantra (*ad-dva-śin-ti-tan-tra*) 21
agati° (*a-ga-ti*) 47
agati (*a-ka-ti*) 96
agati gati (*ka-ti ka-ri*) 92
agrégats (cinq) 37
ājñā (*ag-ñā*) 91
Ājñā siddhi 91, 80
ākāra (*a-ka-ra*) 86
ākārādi (*a-ka-ra-di*) 87, 96
akaro (*a-ka-ro*) 55
ākaro (*a-ka-ru*) 97
alamkṛta (*lañ-kṛi-da*) 88, 96, 97, 98
alikalī 39, 103
alphabets (trente-quatre) 38
Amoghapāśa tantra (*a-mo-ga-pa-sa-tan-tra*) 17, 95, (*Amoghapāśa*) 99, 101, 105
°amṛta (*am-'bri-ta*) 18, 94, 97, 106
aṃśu (*añ-su*) 27, 98, 105
anāgata (*a-na-ka-ta*) 77, 92
anākṣara (*a-nag-lkhyā-ra*) 99, 91, 98
Ananta (*a-nan-ta*) 39
anḍajātaka (*a-na-'ja-ta-ka*) 48, 100
andhavat (*an-ta-ba-ta*) 114, 93
Avjānasiddhi (*a-'ja-na-sid-ti*) 90, 80, 92, (*añjana*)
anusṭhāna (*a-no-sṭa-na*) 46, 96
anutpanmotpāda (*a-a-nod-spa-na-spa-ba-da*) 50
Anuttara(*samyakśambodhi*) (*a-no-tra-[sam-myg-sam-'bu-ti]*) 48, 96
Anuyoga (*a-nu-'jo-ga*) 10, 61
anye (*ag-ñā*) 62
āpaḥ (*a-pa*) 36
apara (*a-pa-ra*) 103
Aparagodāvārī (*a-pa-ra-ko-da-a-ba-ri*) 28, 32, 33, 63, 92 (et *ap°godā*) 95, 96
Aparagodāvārī (*a-pa-ra-'go-da-a-ba-ri*) 27, 95, 98
Aparagodānīya 46, 47
apara siddha (*a-pa-ra-sid-ta*) 94
ardhacandra (*ar-rda-can-tra*) 27
ardhacandra (*a-rda-can-tra*) 28
Arhanta Buddha (*a-ran-ta-'hu-ta*) 4
artha (*a-rṭha*) 55
artha (*a-rṭu*) 55, 97
arūpa (*a-ru-pa*) 95
arūpadhātu (*a-ru-pa-ṭha-du*) 45, 46

ārya (ar-ja, a-rjya) 102
Ārya Buddha (a-rjya-'bu-tha) 4
Āryamahāsaṅga (ar-ya-ma-ha-saṅ-
 ga) 73, 36, 77
Āryanūgarjuna-jñāna 78, 78
Asaṅga VIII
°asiti (a-sid-ti) 6, 87, 94, 96, 100,
 105
akṣiti vyañjanāni 80
°aśoka (a-so-ka) 61
°āśraya (sra-ya) 53, 105
aṣṭa (ar-rta) 37, 105
aṣṭa (a-rtha) 34, 87, 100, 105
aṣṭa (ar-ta) 6, 105
aṣṭa (a-rta) 27, 39, 41, 93, 105
Aṣṭamahābhaya siddhi (a-rta-ma-ha-
 pha-ya na-sti) 93, 38, 80
aṣṭau lokapālāḥ 34, 63
aṣṭāvīṃśati nakṣatrāṇi 41, 64
asura (a-su-ra) 103
Atiśa VIII, 74
atīta (a-ti-tha) 100
Atiyoga (a-ti-'jo-ga) 10, 61
°ātmaka (ad-ma-ka) 114
°avali (a-ba-li) 24
Avalokiteśvara 40
Aratūra tantra (a-ba-da-ra-tan-tra)
 21, 103
āyuh (ai-ba) 96

B.

Bacot (Jacques) VII, IX
badhīravat (ba-he-ra-bad-ta) 115, 91,
 96, 101
bālī ('ba-le) 101
Bālirāja ('ba-le-ra-ja) 58
balau (pa-lo) 93
balo (pa-lo) 55
ban-chen 123

BHANDARKAR 77
bhaviṣya (ba-byi-sa) 46, 90, 102, 105
bha-ya (pha-ya) 93
bhūmi (pu-myi) 54, 90
bhūta (bu-ta) 46, 101
bhūta ('bu-ta) 20, 36
bila ('byi-la) 92, 90, 101
Bilasiddhi ('byi-la-sid-ti) 92, 80
BLOCH (J.) IX
bodhisattva (bo-ti-svad-tva) 77, 91, 93
Brahmā (bram-ma) 35, 106
brāhma ('bar-ma) 52, 101, 106, 107
bram-ze 35
Brhaspati ('bri-ya-spa-ti) 37, 97, 106
br̥si (pri-sti) 18, 93, 97
Buddhas (cing) 37
Buddhas (sept) 31
Buddha ('bu-ta) 16, 77, 92, 101
Buddha ('bu-tha) 1, 2, 3, 4, 5, 92, 101
Buddha ('bu-da') 3, 101
Buddha guṇa ('bu-tha-ku-na) 92
Buddhāya ('bu-tha-yā) 1, 92, 101, 102
Buddho'ham (bu-to-han) 102
Budha ('bu-'da') 3
Buddhe ('bu-de) 97, 101
byams-pa 51
Byaṅ-čhub-'od VIII
Byaṅ-gi-sgra-myi-sñen 27, 30
byol-son 47
dBañ-bskur-ba 56
dBañ-po 61
dBañ-phjug 54
dBañ-thob-pa 56
°āyuh (a-yo) 31, 32, 33
°āyuh (a-'i-ba) 31
dBu-dum-brcan 71, 74
dByig-dur-bcan 74
'Bog rdo-rje rgyal-po 128, 40
'Bro(dkon-mchog-dpal) 131, 40
'byuñ-po 20

C.

cakra (ca-kra) 94, 103
cakra (cag-kra) 30, 62, 91, 94, 103
cakra maṇḍala (ca-kra-man-da'-la) 28
°cakra-vartināja 62
caḥṣuḥ (cag-khu) 85, 91, 94, 98
cañcala (can-ca-la) 94, 100
cañcalagati (can-ca-la-ka-ti) 92
Cañ-ma 72
Candra (can-tra) 27, 29, 92, 94
Candragomirāja (can-tra-go-myi-ra-ja) 63
[Candra] guhya tilaka tantra 17
Candraprabharāja (can-tra-pra-bha-ra-ja) 58
can-po 69, 52
Caturbr̥ṣi tantra (ca-tu-spri-sti-tan-tra) 18
catuḥ śaṣṭi (ce'u-śar-tri) 42, 96
caturāṣṭi (ca-tu-ra-sid-ti) 94
caturasra (ca-tu-ra-a-sa-ma) 30, 95, 103, 106
caturasra (ca-tu-a-so) 28, 94, 103
caturbr̥ṣi (ca-tus-pri-sti) 94, 103
catvāri (cad-pa-ri, cad-bari) 46, 91 (et cad-ba-ri) 93, 94, 96, 104
catvāro brāhmaciḥārāḥ 66
catvāri vyākaraṇāni 60
catvāro yonayakḥ 65
catvāryapramāṇāni 66
CHANDRA DAS (Sarat) VIII et pass.
Chañs-pa 35
che 31
chos 6, 50, 61, 80
chos-kyi-dbyiṣṣ 76
chos-kyi-rgyal-po 25, 51
chos-kyi-rgyu 51, 50
chos-thams-cad ye-nas mkhyen-par sgrub-pa 92

chul khrims 54
Cinq agrégats 37
Cinq Buddhas 37, 79
Cinq désirs 37, 79
Cinq familles 37
Cinq grands éléments 34, 64
Cinq natures du corps 37
Cinq organes 37, 79
Cinq savoirs 37
Cinq sciences 37
Cinq super-savoirs 37, 78
Cinq voyelles 39
Cinq sortes d'yeux 37
citta (cid-ta) 91, 94, 96
Citta tantra 16, 17
cittotpāda (rei-to-ta-pa-da') 77
lCan-po 66, 99
lCun-len-gi dños-grub 80
gCañ-ba 53
gCañ-ma 71, 72, 74
mCho-ma-pham 55
mCho-ma-pham 120

D.

daḥṣiṇa° ('dag-khri-na) 28, 98, 100
daḥṣiṇa° ('dag-khyi-na) 26, 90, 91, 98, 100
daḥṣiṇa Jambudvīpa 26, 28
°dāmara (na-ma-ra) 20, 101
Dar-ma 71, 72, 74
darśana (da-ra-sa-na) 6, 92, 105, 106
daśa ('da'-sa) 46, 53, 95, 100, 104, 105
daśa ('da-sra) 53, 54, 64 etc., 100, 103, 105
daśa grīva ('da-sra-kri-ba) 92
daśa kuśala karmapatha 53
daśa kuśalāni 66
désirs (cing) 37
deva (de-ba) 24, 36, 57, 60, 92, 97
deva ('di-ba) 47, 97, 100

deva ('de-ha) 50, 97, 100

devanopika 24, 63

Devendra (de-hyin-tri) 97, ^{obyin} 92, 95

Devendra rāja (de-hyin-tri-ra-ja) 60, 90

devī (de-hye) *Devī māyājāla tantra* 15, 92, 97

dhara (da-ra) 62

dhara (tha-ra) 116

dharmā (dar-ma) 6, 50, 62, 80, (thar-ma) 93

dharmacakravartināja 62

dharmadhātu (dor-ma-dar-tu) 76

dharmamudrā (dar-ma-mu-tra) 104, 81

dharmarāja (thar-ma-ra-ja) 25

dharmarāja (dar-ra-ra-ja) 51, 101

Dharmasaṃgraha VII et pass.

Dharmāśokarāja (dar-ma-so-ka-ra-ja) 61, 78

dharmāya (dar-ma-yā) 95, 102, 103

dhātu (dar-tu) 76, 103

dhātu (tha-du) 45, 87, 93, 94

dhātuka (tha-du-ka) 45, 93, 94

Dhṛtarāṣṭra 63

dhūli (maliṇa) (thu-'u-lī-(ma-la-na) 111, 93, 96

Dhyāna siddhi ('tya-na-sid-ti) 90, 80

dialectiques (six) 31

Dīpankaraśrījñāna VIII

Dirghāyusiddhi ('di-ri-kha-a-yo-sid-ti) 93, 80, 92, (dirghāyus) 100, 106

divya ('di-pi) 96

dix bhūmi 54, 35

dix forces 55

dix pāramitā 53, 35, 66

dix pāramitā disciplinaires 53, 35, 66

dix pāramitā fondamentales 53, 35, 66

dix pāramitā de pureté 53, 35, 66

dix vertus célestes 52

dix mille nopika 24, 32, 62

don-sgrub 55

dui-phud 59

Dui-phud-pa'i rgyal-po 59

dvā ('da-ha) 100, 106

dvātrīṃśat lakṣaṇāni 80

dvīpa (ti-pa et tri-pa et 'di-pa) 27, 28, 29, 31, 33, 92, 95, 96, 100, 103, 104

dvīśata ('dui-śa-ta) 100, 103

lDe-bar gsegs-pa 3

lDud-rei bgrub-pa 90

gDan 18

lDe-dpal-khor-bcan VIII, 74, 76

lDe-bcun-mgon VIII, 74, 75, 76

lDe-gcug-mgon VIII

lDiñ-khri 72

mDo-sde 5, 8, 11, 13, 74

rDo-rje-chen 53

rDo-rje-dban-po thub-pa'i rgyal-po 60, 51

rDo-rje rgyal-po 56

rDo-rje-sems-dpa' 15

E.

ekākṣa° (i-ka-ca) 114, 97

Ekāṃśa 60

Ekayāna 61

éléments (cinq grands) 34

étoiles (10.000.000.000.000.000) 34

êtres (six classes d') 34

F.

familles (cinq) 37

femmes (cinq) 37

fil et filles de famille (mille quatre-vingt six) 34

FINOT (L.) IX

forces (dix) 35

forme extérieure (trois divisions dans la) 49

FRANCKE (A. H.) 55 et pass.

G.

gagana° (ga-ga-na) 43, 92

gandha° (kan-'da) 113

Gaṇṣ-ti-si(se) 119, 81

°garbha (ka-rbha) 18, 101

gatayah saṭ 65

°gati (ka-ti) 111

°gati (ka-ri) 5, 100

°gati ('ga-ti) 50, 98

gi-gu 86

gītika ('gi-ti-ka) 113

Gopādevī ('go-ha-de-be) 81, 78

graha (gra'a) 37, 92, 106

grīva (kri-ba) 64

Grub-pa'i saṇṣ-rgyas 3

GRÜNWEDEL VIII et pass.

Guḍika siddhi (gur-ti-ka-sid-ti) 90,

80, 92, (guḍika) 93, 103

Gu-ge 75

Guhya ('gu-jya) 98, 102, 106, ('gu-ya)

106

Guhyagarbha ('gu-ya-ka-rbha) 18, 92

Guhyasamāja ('gu-ya-sa-ma-ja) 17

gulma (kul-ma) 49

guṇa (ku-na) 5

hGegs-kyi rgyal-po 36

dGa'-ba 52

dGe-ba 53

dGra-bcom-pa-saṇṣ-rgyas 4

rGya-gar-ḥos-kyi rgyal-po 51

rGya rje 123

sGo-mo 6

sGra-gcan 38

sGrub-pa 19

hsGrub thabs 24, 46

'Gro-ba rigs-drug srid-pa'i rce-mo 36

H.

Ha-bdi-ba'i gdan 60

Hanuman (ha-mu-man-ta) 64

Haracandra (ha-ra-can-tra) 63

Harṣa (ha-ri-sra) 103, 105, 106

Heruka (he-ru-ka) 18, 93, 97, 106

Herukādbhuta tantra (he-ru-ka-a-pu-
tha tan-tra) 18

Himayāna 61

huit gardiens du monde 63

huit grands périls 38

huit grandes siddhi 37

huit planètes 34

huit prophéties 31

huit rois nāga 34

I.

Icchākūmikā siddhi (i-pi-ca-ka-myi-
ka-sid-ti) 91, 80, (icchākūmikā)
90, 96

īvara (i-spa-ra) 54, 115, 93, 103, 104

Indra ('yin-tra) 61, 92, 96

Indrabodhi ('yin-tra-bo-ti) VIII, 81,
78, 93

Indrarāja (iyn-tra-ra-ja) 35, 96

indriya (in-tri-ya) 86

J.

°jāla ('ja-la) 14

°jāla (jva-la) 14, 15

Jambhala siddhi ('jam-ba-la-sid-ti)
92, 80, 101

Jam-dpal-gzo[n]-nu 72

Jam-dpal-ye-ses-sems-pa'i rgyud-
sgyu-'phrul-dra-ba) 15

jaṅgama (ža-ṇa-ma) 48, 98, 99

jarājātaka (ja-ra-za'-ta-ka) 48

jātaka (ja-tra-ka) 48

jātaka (za'-la-ka) 48, 99
jātaka (ja-tra-ka) 48, 103
jigs-pa 93
jīra (je-i-ha) 49, 99
ḥivati (ji-hyid-ti) 112, 90, 95, 96
jñāna (ña-na) 78
jñāna (g-kye-na) (pan-cag-kye-na) 85
jñānasambhāra (ya-na-sam-ba-ra)
 84, 99

Jñānasiddhi ('gya-na-sid-ti) 89, 80, 99
ñāni ('gya-ni) 99

K.

Kailāsa parvata 40, 81
kalārādi (kha-ka-ra-di) 87, 93, 96, 98
kākasvara (ka-ka-sva-ra) 96, 95
kal-pa (kal-pa) 19, 93, 95
Kāmadeva (ka-ma-de-ba) 36, 48, 93,
 101
kāmadhātu (ka-ma-tha-tu) 45, 93
Kanaka (ka-na-ka) 80, 78
Kanaradevarāja (ka-na-ra-de-ba-ra-
 ja) 60
Karkoṭa [ka] (kar-kor-da) 39, 94, 103
karmamudrā (kar-ma-mu-tra) 104, 81
°karmapatha (kar-ma-pa-tha) 53
karṇa (kar-na) 93
Karṇa rāja (kar-na-ga-ra-ja) 61
Karṇa rāja (kar-na-ra-ja) 57
Karunā (ka-ru-na) 52, 114, 93
karuṇātmaka (karuṇātmaka) 91
kaścit (ka-cid-ta) 109, 110 à 116,
 91, 93, 96, 105
kaścit gandha (ka-cid-ta-kan-da) 92
kāya (ga-ya) 16, 94, 102
kāya (ka-ya) 99, 93
Kāyatānta sarvabuddha samāyoga
 (ga-ya-tan-tra sa-rba-'bu-ta-sa-ma-
 jo-ga) 16, 62
kāyātma (ka-yad-ma-ka) 84, 91, 93

Kāya vāḥ citta tantra (ga-ya-bu-ga-
 cid-da-tan-tra) 16, 62
khaḍga (ka-ra-ka) 100, 106
khaḍga (kha-ra-ka) 94, 100, 106
Khaḍgacakra-vartī (ka-ra-ka-ca-cag-
 kra-bar-ti) 63
Khaḍga siddhi (ka-ra-ka-sid-ti) 91, 80
Khaḍgatwiga rāja (ka-ra-ku-tuḥ-ga-
 ra-ja) 62
khakkhalavat (ka-la-ba-ta) 115, 95
Khams 45, 87
Khāmibalasiddhi (kha-tū-ba-la-sid-ti)
 91, 80, 94, 101
Khyi'ri rgyal-po 80
Khri-geug-lde-brean 65, 36, 68, 70, 71
Khri-geug-lde-brean-ral-pa-čan VIII,
 68, 70, 72, 74
Khri-lde 36, 75, 76
Khri-lde-geug-bean (Khri-lde-breug-
 brean) VIII, 68, 70, 71, 72, 73, 74
Khri-lde-geug-brtan-mes-ag-choms
 72
Khri-lde-mgon 36, 75, 76
Khri-lde-sroṅ-bean VIII, 70, 71, 72,
 74
Khri-bkra-sis etc. . . . , v. bKra-sis etc.
Khri-ral 68
Khri-kyi-liṅ VIII, 36, 67, 74, 76
Khri-sroṅ-lde-bean 68, 70, 71, 72, 74
Khri-sroṅ-lde'u-bean 72, 74
Khri-sruom-lde-m-bean 65, 36, 68, 74
Kiuan V
K'o-li-k'o-tsou 70
krama (kra-ma) 7, 49, 93, 101
kriyā (kīr-ya, kīr-ya) 96
kriyā (ki-rya) 10, 95
kriyā (kyir-ya, kyir-rya) 9, 91, 93, 107
kriyā (quatre) 9, 10, 61
Kṛṣṇa rāja (kris-na-ra-ja) 60, 93,
 (kris-na) 96, 97, 105

Kukkura rāja (*ku-ku-ra-ca*) VIII, 80,
78
kuḷa (*ku-la*) 34, 86, 93
kuḷika (*ku-li-ka*) 39, 93
kumbhasvara (*kum-ba-sva-ra*) 97
kuśalakarmapatha (*ku-sa-la-kar-ma-
pa-tha*) 53, 93, (*kuśala*) 103
Kuśalakamapatha (*dix*) 53
Kum-dges-pa'i dños-grub 92
bKa'-luñ-ñan-bar dños-grub 91
bKra-śis-mgon 68, 36, 75, 76
bKra-śis-rcags-pa-dpal VIII, 36, 68,
75
bKra-śis-brcegs-pa-dpal 75
dKon-mchog-dpal 40
dkyil-'khor 28
mKa'-sphyod-gyi-dños-grub 80
rKañ-mgyogs-kyi-dños-grub 90, 80, 81
sku'i dños-grub 90
skya-phud 129, 40
skyiḍ-ldc 69, 75, 76
sKyid-ldc-ñi-ma-mgon VIII, 74, 75,
76
'Khor-los sgyur-ba'i rgyal-po 62

L.

lakṣa (*lag-lkra*) 43, 91
lakṣa (*lag-śa*) 31, 91, 98
lakṣaṇa (*lag-śa-na*) 102, 91
lakṣaṇa (*lag-sa-na*) 88, 91, 98
Lakṣmīsādhana-tantra (*lag-lkhi-mi-
sa-da-na-tan-tra*) 19, 90, (*Lakṣmī*)
91
Lañkāvatāra-tantra (*lañ-ka-a-ba-da-
ra-tan-tra*) 22, 93, (*lañkāvatāra*)
95—99
latāgulma (*la-ta-kul-ma*) 49
LAUFER (Berthold) V, 70 et pass.
Laukika devatāḥ 63
Leg geug mgon 36, 68, 75, 76

Lévi (Sylvain) IX et pass.
Lha-chen-dpal-gyi-mgon 74, 76
Lha-chen-po 35
Lha'i-dban-po'i thub-pa'i rgyal-po 60
Lha(s)-byin thub-pa'i rgyal-po 63, 51
*Lha-ma-yin-gi sgo-phye-ba'i dños-
grub* 92
Lha-mo 16, 19
Lha-rje 72, 73, 75
Lha-sa V, VII
Lha-čig-čag-še 70, 36, 75, 76
Lho'i-jam-bu-glin 28, 33
Lhun-grub 72, 74
loka (*lo-ka*) 93
lokapāla (*lo-ka-ba-la*) 93, 95
Lokēśvara (*lo-ke-śva-ra*) 15, 93, 97,
103, 104
Lo Tchen-qu VII
kLun-grub 79
kLu-sgrub 52
kLu-sgrub-sñiñ-po 79
gLañ Dar-ma VIII, 71 n., 72, 74
rLuñ-gi rgyal-po 42

M.

Madhyasumeru (*mad-tya-su-mye-ru*)
26
mahābhaya (*ma-ha-pha-ya*) 92
mahābhūta (*ma-ha-'bu-ta*) 36
Mahāmudrā (*ma-ha-mu-tra*) 105, 81
Mahāvīryapatti VII et pass.
Mahāyāna (*ma-ha-ya-na*) VIII, 77,
36, 61, 102, 106
Mahāyoga (*ma-ha-'jo-ga*) 9, 103, 39, 61
Maheśvara (*ma-hri-śva-ra*) 35, 96, 97,
103, 105
Maitrī (*mai-tri*) 51, 97
malinaḥ (*ma-la-na*) 96
Mandahastī rāja (*man-dha-sti-ra-ja*)
59

maṇḍala (ma-da'-la) 28
maṇḍalanopika (ma-dal-la-no-phyi-
 ka) 24, 62, (*maṇḍala*) 103
maṅgala (mañ-'ga-la) 37, 99
Mañjuśrākumāra (mañ-ju-sri-ku-ma-
 ra) 72, 86, 92, (*Mañjuśrī*) 100, 105
Mañjuśrīmāyājālatantra (mañ-ju-sri-
 ma-ya-jra-la-tan-tra) 15
man-nag 130
Manojavasiddhi (ma-no-ja-ba-sid-ti)
 91, 80, (*manojava*) 92
Mantramudropadesa 130, 40
Mantrasiddhi (ma-tra-sid-ti) 91, 80
manuṣa (ma-no-sa) 30, 96
manuṣa (ma-nu-ṣa) 29, 47, 105
Māricīkalpatantra (ma-ri-ji-kal-pa-
 tan-tra) 19, 94, (*māricī*) 103
maunagataḥ (mau-no-ga-da') 111, 92,
 97, 98
māyā (ma-ya) 14, 15, 16
Megharāja (mye-ga-ra-ja) 42, (*megha*)
 90
meghasvara (mye-ga-sva-ra) 97
mères secrètes (quatre) 39
mig-sman-gi-dños-grub 80, 81
mille quatre-vingt six fils et filles de
famille 34
mi-snañ-ba'i dños-grub 80
moyens (quatre) 32, 61
myga (myir-ga) 90, 107
mygasvara (myir-ga-sva-ra) 97, 92
myiṣṭa (myi-ṣṭa) 112, 90, 96, 105
Mu-bcan 71
muditā (mu-ti-ta) 52, 92, 94
mudrā (mu-tra) 39, 103, 104, 105, 92
mukhasvara (mu-ka-sa-ra) 96
Mu-khri-bcan-po 72
mukṣa (ma-ku-ta) 88
mūla (mu-la) 17
Mu-ni bcan-po (Mu-ne) 71, 74

munindro (mu-nān-do) 55
Mu-tig bean-po 71, 72, 74
mya-nan-'das-pa 76
myed 89
myi 89
dMyal-ba 47
dMyig 47
dMyig-sman-gi-dños-grub 90, 80, 81
dMyig-myi-bzan 33
dMyig-gsum-pa 65
sMan-yi 'bras-lu 90

N.

nāgarāja (na-ga-ra-ca) (huit) 41,
 (naga) 92
nāgarāja (na-ga-ra-ja) 39, 40, 41
Nāgārjunahṛdaya 79, (*Nāgārjuna*)
 92
Nāgārjunajñāna (na-ga-rju-na ña-
 na) 99
naissances (quatre sortes de) 34
nakṣatra (na-kha-tra) 41, 98
nakṣatra (vingt-huit) 34
nāma (na-myi) 40, 95, 96
nāma (na-me) 39, 40, 41, 95
namo (na-mo) 1, 2, 101
nānā (na-na) 116
NANJIO (Buniyu) 61, 62
Ñan-thos-kyi sañs-rgyas 4
naraḥ (na-ra) 110
naraka (na-ra-ka) 47
Nārāyaṇa (na-ra-ya-na) 35, 102, 103
nātho (na-thu) 94, 97
nava (na-ba) 7
nava grahāḥ 64
naya (na-ya) 54
neuf véhicules 31
ñilaya (ñi-la-ya) 30, 110, 102
ñi-ma 91
nūmīta (ñi-myi-ta) 44, 90, 94

nirōdha (ñi-rod) 21, 103
ñirvāṇa (ñi-ri-pa-na) 76, 106
nopika 24, 32, 62
nor-gi-lha 92
mNon-par-śes-pa 85
mNa-ris 74
dnos-grub 55, 89
rNal-'byor 125
rNal-'byor-'phren-thogs 126
rNal-'byor-slob(s)-dpon 129
rNam-thos sras 34
sNags 130
sNin-rje 52

O.

'*O-lde* ('Od-lde) 36, 69, 75, 76
'*Od-zer-čan-ma* 19
'*Od-sruñ* VIII, 74

P.

Padalepana(siddhi) (pa-du'-le-pa-na^o) 90, 80, 94, 95, 96
Padma (pad-ma) 41
Padmasambhava VIII, 68
pañca (pan-ca et pan-ja) 94, 99, 100
pañca abhijñāḥ 78
pañca Buddha mukuta (pan-ca-'bu-ta ma-ku-ta) 88
pañca cakṣuṃṣi 78
pañca jñāna (pan-cag-kya-na) 99
pañca jñānāni 78
pañca mahābhūtāni 64
pañca mahābhūta (pañca mā-ha-'bu-ta) 36
pañcaskandha (pan-ca-sag-kan-ta) 85
pañca skandhāḥ 78
pañca skandha vivaraṇa tantra 62
pañca śrīṣa parvata 81
pañcendriya (pan-cin-tri-ya) 86, 95, 96, 97

pañcendriyāṇi 79
pañci (pan-ci) 96, 100
pañci buddha (pan-ci-'bu-lha) 2, 86
pāramitā (pa-ra-myi-ta) 53, 35, 66, 90, 94
pāramitānaya (dic) 35, 66
pāramitāśraya (dic) 35, 66
pāramitāśuddhi (dic) 35, 66
Paraśurāma (pa-ra-su-ra-ma) 56
paricaranti (pa-ri-ca-ran-ti) 116
Parinirvāṇa (pa-ri-ni-ri-pa-na) 76
Pariprechā 60
paripūrṇa (pa-ri-pu-ru-na) 87, 96
 PELLIOU (Paul) V et pass.
 PERI (Noël) 77
pha-rol(tu)-phyin-pa 53
piṇḍa (pyin-da) 90, 96, 100
Piṇḍasiddhi (phyin-'da-sid-ti) 90
piṭaka 33
planètes (huīt) 34
Prācśīkayāna 61
prajñā (srid-ña) 99, 101
prakaraṇa (brya-ka-ra-na) 6, 93, 95, 102
prakaraṇa (seize) 6, 31
prakhyātūḥ (phrag-khya-da') 61, 91, 98, 100
Prajñā (srid-ña) 86, 95
prāpta (bra-ba-da) 87, 94, 95, 106
pratiśṭhātāḥ (pra-ti-sti-da') 94, 98
prathama (pra-tha-ma) 35, 94, 101
Pratyeka Buddha (prad-ti-ka-'(bu-lha) 4, 91, 94, 97, 102
pravrajito^o (bra-bad-'ji-to) 110, 95, 96, 103
preta (bre-da') 47, 94, 97
prthivī (phri-thyi-byi) 97
Puṇḍarīka (pu-'da-ri-ka) 40, 64, 100
punya^o (bu-na) 84, 95, 102
Purañ 75

pūruṇa° (*pu-ru-na*) 87, 106
Pūru (*pu-ba*) 94
Pūrvadvīpa (*pur-ba'di-pa*) 28
Pūrvavideha 33
Pythirī (*phri-thi-byi*) 36, 90
 [d]*Pal-byin-mgon* 36, 67, 74, 76
dPal-lde 36, 68, 75, 76
dPal-lde-rig-pa-mgon 75, 76
dPal-pa-rgyud 14
 [d]*Pe-byad* 101
sPreu-gi-rgyal-po-hu-nu-man-ta 64
sPrul-pa 49, 54, 57, 50, 51
sPyan-ras-grigs-kyi-dbañ-phyug 71
'Phags-pa'i-saṅs-rgyas 4
'Phags-skyes-po 33
'Phuñ-po 86
'Phrul-gi-rgyal-po 65
'Phyag-rgya 103, 104, 105
'Phyag-rgya-then-po 105

Q.

quarante-neuf rois du vent 34, 64
quatre grands rois 33, 63
quatre kriyā 32, 61
quatre mères secrètes 39
quatre moyens 32, 61
quatre mudrā 39
quatre naissances 34, 65
quatre vérités du grand véhicule 39
quatre-vingts lettres 38
quatre-vingts marques secondaires 37,
 39
quatre-vingt-quatre mille services du
dharma 31

R.

Rāhu (*ra-hu*) 64, 103
rāja (*ra-ja*) 33—38, 58—62, 92, 103
rāja (*ra-ca*) 80, 92, 103

rākṣasa (*rag-kha-sa*) 64, 91, 98
rākṣasa (*ra-kha-sa*) 113, 98
Ral-gr'i dños-grub 91, 80, 81
Ral-pa-čan 36, 68, 71, 72
Rāmarāja (*ra-ma-ra-ja*) 57
Rāmadeva (*ra-ma-de-ba*) 57
Raṅ-saṅs-rgyas 61
Rasasiddhi (*ra-sa-sid-ti*) 90, 80
Rasendra (*ra-sin-ti*) 97
Rasendraraāja (*ra-sin-ti-ra-ja*) 60
ratna (*rad-na*) 6, 91, 103
ratnāvali (*rad-na-a-ba-li*) 95
Ratnāvali tantra (*rad-na-a-ba-li-tan-*
tra) 22, 96
Rāvaṇa 64
Ri-bo-rcé-lha 124
rig-pa 92
Rig-pa'i rgyal-mo'i 'bru'i dños-grub
 92, 80
Ri-rab 26
Ril-bu'i dños-grub 80
rim-mgro 122
rim-'gro 122
rois du vent (quarante-neuf) 34, 64
rois des nuages (soixante-quatre) 34, 64
 Ross (Sir E. Denison) VII
r̥si (*ri-si*) 42, 96, 97, 105
rūpādhara (*ru-pa-tha-ra*) 93, 95

S.

sa 91
sa' 36
saḍagati (*śa-ra-ka-ti*) 47, 100
saḍanākṣara (*sa-ra-a-nag-khya-ra*)
 99, 105
saḍasīti (*śa-ra-a-sid-ti*) 100
saḍasīti sahasra r̥si (*śa-ra-a-sid-ti-*
sa-a-sa-ri-ti) 42, 65
saḍ darśana (*cha-da-ra-sa-na*) 6, 100,
 105

- sādhanu* (*sa-da-na*) 19, 105
sādhananopika (*sa-da-na-no-pi-ka*) 24
Sad-na-legs 72
sadṛśa (*sa-byi-śa*) 115, 96, 104
sadṛśa (*sa-tri-śa*) 114, 92, 105
sadṛśa (*sa-'di-su*) 116, 96, 105
sahasra (*sba-ha-sa*) 103
sahasra (*sa-a-sra*) 32, 42, 105, 106
Śahasra [*bāhu*] *arjuna* (*sba-ha-sa* [] *rju-na*) 57
sahasrāṇi (*sra-ha-śa-ni*) 43, 103, 105, 106
 SAKAKI (Ryōsaborō) VII et pass.
Śakyabodhi (*śag-kyā-bo-de*) 81, 78, 91, 93, Śakya, 98
Śākya-muni (*śag-kyā-mu-ni*) 76
sama (*sa-ma*) 101
°samāja (*sma-ja*, *sa-ma-ja*) 14, 17, 101, 105
samaya (*sa-ma-ya*) 101, 105
Samayamudrā (*sa-ma-ya-mu-tra*) 105, 81
Samayasiddhi (*śa-ma-ya-sid-ti*) 22
Samāyoga (*sa-ma-jo-ga*) 16, 105
Samṃbuddha (*saṃ-bu-tha*) 5
Samṃbuka devarāja (*sa-bu-ka-de-ba-ra-ja*) 60, 105
saṃgha (*saṃ-ga*) 98
saṃghāya (*saṃ-ga-yā*) 1, 95, 99, 102
saṃskṛta (*saṃ-skṛi-ta*) 5, 94, 98
°saṃvara (corr. *saṃbhāra*) 84
samyak (*sa-myag*) 5, 91, (*saṃ-myak*) 94, 105
Śaṇāścara (*sa-ni-ca-ra*) 38, 105
sang p'i tche V
śaṅkha (*śaṅ-ga*) 94, 99
Śaṅ-rgyas 3—7
Śaṅs-rgyas 3—7
Ša-'og-gi-gter šes-pa'i dños-grub 91, 80, 81
sapta (*śa-ba-ta*) 3, 94, 105, 106
sapta (*sud-ta*) 101
saptadaśārūpadhātu (*śa-pa-da-'dā-śa-[a-ru-pa-tha-du]*) 46, (*sapta*) 106
sapta Tathāgataḥ 59
Śar-gi lus-'phags-po 26
sarva^o (*sa-rha*) 16, 103
sarva buddha (*sa-rba 'bu-ta*) 105
Sarvajñāya (*sa-rba-aj-ñā-ya*) 2, 95, 99, 105
sarvata (*sa-rba-ta*) 77
sarvatraya (*sa-rba-dra-ya*) 94
sarve (*sa-rbe*) 77
sarveto (*sa-rba-de*) 77
Śasāṅkarāja (*śa-saṅ-ga-ra-ja*) 59, (*śasāṅka*) 105
Śasāṅka (*sa-saṅ-ga*) 94
śastī (*śar-tri*) 103, 105
śata (*sa-ta*) 31, 32, 104, 105
śaṭtarka (*cha-ta-ra-ka*) 6
śaṭtriṃśadyogatantra (*cha-ti-śa-ṣo-ga-tan-tra*) 7, 61
savoirs (*cing*) 37
sciences (*cing*) 37
siddha (*'si-da'*) 106
siddha (*śid-ta*) 96
siddha (*śi-ta*) 64, 92, 106
Siddhabuddha (*śi-da-'bu-da'*) 3
siddhi (*śin-ti*) 21, 106
siddhi (*śi-ti*) 94, 92
siddhi (*śid-ti*) 89, 96
siddhi (*śin-di*) 96
siddhi (*śin-ti*) 87
siddhir astu (*śi-ti-ra-stu*) 98, 92, 96
siddhi (*huit grandes*) 37, 38
skandha (*śkan-da'*) 19, 93
skandha (*śag-kan-ta*) 85, 106
śa-ra-ba 127, 55
śoḍaśa prakaraṇa (*śro-ra-sa-brya-ka-ra-na*) 6, 100, (*śoḍaśa*) 103, 105

śrāvaka (*śra-ba-ka*) 93, 105
Śrāvaka Buddha 4
śrī (*śri*) 105
Śrī haṁsa (*śi-ri-ha-ri-śa*) 80, 78, (*śrī*, *śrī*) 106
śrīsamāja tantra (*śrī-sma-ja-tan-tra*) 14
Sroṇ-brean-sgam-po 65, 36, 68
śrotra (*śro-tra*) 116, 105
 STEIN (Sir M. Aurel) VI, 68 et pass.
sthāpanīya 60
sthāvara^o (*tha-bu-ra*) 48
Sthiramati (*thi-ra-ma-ti*) VIII, 73, 77
*śuci*² (*śi-'u-ci*) 112, 96, 105
°suddhi (*su-ti*) 53, 92, 105
sug-ču 125, 40, 82
Sugata Buddha (*su-ga-ta-'bu-da'*) 3, 92, (*sugata*) 94
Sugata tilaka tantra (*su-ga-ta-ti-la-ka-tan-tra*) 23
śu-kra (*su-kra'*) 38, 98, 103
śul-kar (v. *bsul-khar*) 125
Sumeru (*su-be-ru*, *su-mye-ru*, *su-re-ru*) 26, 27, 90, 97, 101
super-savoirs (cinq) 37
Svayambhū (*sa-ya-'bu*) 48, 101
bsam-gtan 90
bsam-yas 121, 40, 68, 81
bsod-nams 82, 84
bsul-khar (v. *sul-kar*) 55
gsad-na-legs 72, 74
gsaṅ-ba 17
gsin-rje 35, 113, 54
gsuñ 17
gsuñ-gi-dban-phyug 115

T.

TAKAKUSU (Jyun) 77
Takṣaka (*tag-śa-ka*) 40, 93, 94

tantra (*tan-tra*) 7, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 94
tantra (trente-six grands) 31, 32, 61
Tantrasiddhi (*tan-tre-sid-ti*) 89, 80
tārakā (*da-ra-ka*) 43, 65, 94
tarka (*ta-ra-ka*) 6, 31, 93, 94, 106
Tathāgatabuddha (*ta-tha-ga-ta-'bu-tha*) 3, 92, 94
Tathatābuddha (*ta-tha-ta-'bu-tha*) 3, 91, 94, 100
theg-pa 7, 8, 9, 67, 70, 76, 77, 107, 127
 THOMAS (F. W.) 81
thugs- 16, 17, 83, 91, 101, 127
 Tibet V
°tilaka (*ti-la-ka*) 17, 23, 93, 94
tiñ-ñe-'jin (v. *tiñ-ñe-*) 107
tiñ-ñe-'jin (v. *ti-ñe-*) 54
tiryak (*tri-ja-ka*) 47, 102, 107
 TOUEN-HOUANG V
 TOUSSAINT (G. C.) VIII
traya (*tra-ya*) 24, 102
traya (*dra-ya*) 25, 102
trayāya (*tra-ya-ya*) 2, 94
trikoṇa (*tri-ko-na*) 29, 93, 94, 96
°trimśat (*tiñ-sad-ta*) 88, 96, 98, 103, 105
°trimśat (*ti-śa*) 7, 98
Ts'ien-fō-tong V, VI

U.

Unmattakesarirāja (*un-ma-ta-ki-sa-ri-ra-ja*) 59
upāya (*u-pa-ya*) 9, 12
upāya (quatre) 12, 61
upekṣā (*u-prag-śa*) 52, 91, 97, 98, 103
uṣṇajāṭaka (*u-sna-'ja-ta-ka*) 48
uttara (*u-tra-ra*) 28
Uttarakuru (*u-ta-ra-ri-an-ku-da'*) 27
Uttarakuru (*u-tra-ra-an-'gu-ra*) 30

V.

- vacana* (ba-ca-na) 118
Vāgīśvara (ba-gi-spa-ra) 115, 93, 104, 105
Vāgmi (ba-gyi-myi) 90, 106
Vairocanamāyājālatantra (be-ro-ja-na-ma-ya-jva-la-tan-tra) 14, 94, (Vairocana) 97
Vaiśramāṇa (vai-sra-ma-na) 34, 97, 105
Vajra (ba-ja-ra) 106
Vajracatu(h)ḥṣi tantra (ba-jra-ca-tu-spri-sti) 18
Vajradharo 'ham (ba-jra-'da-ro-haṇ) 89, 102
Vajrāmṛtatāntra (ba-jre-am-'bri-ta-tantra) 18, (vajrāmṛta) 106
vajrarāja 127
Vajrasattva (ba-jra-svad-tva) 15, 106
vāk (ba-ga) 101
VALLÉE POUSSIN (Louis de la) 63
vartamāna (bar-ta-bha-na) 16, 99
varṣa (ba-ri-sa) 106
varṣa (ba-ri-sa) 31, 105, 106
Vaśīkaraṇasiddhi (ba-śi-ka-ra-na-sid-ti) 92, 80, 93, 104
Vasubandhu (pa-su-ban-du) VIII, 64, 77
Vasudharāsiddhi 92, 80
Vāsuki (ba-su-ki) 39, 93
Vāyu ('ba-yo) 36, 96
Vāyurāja (ba-ya'i-ra-ja) 48
véhicules (neuf) 31
vibhajya 60
Vibhū ('byi-phu) 90, 93
Vidyādhara (byid-'ña-da-ra-cag-kra-bar-ti-ra-ja) 63, 90 (vidyādhara) 93, 99, 102
Vighnarāja 34

- vihāra* (bya-ha-ri) 52, 90, 95, 96
Vikramāditya (byig-ka-ma-byi-tha) 58, 90, 91, 98, 102, 103
vimala (bya-ma-la) 114, 90, 96
viṃśaka ('hyin-srag) 46, 90, 98, 103, 105
viṃśati ('hyin-sa-ti) 98
Vināyaka (byi-na-ya-ka') 36, 90
Virūdhaka ('byi-ro-ta-ka) 33, 90, 92, 96
Virūpākṣa (byi-ro-pag-cha) 33, 90, 91, (byi-ro-pag-sa) 96, 98
Viṣṇu ('byi-sñu) 35, 90, 105
Vītarāga buddha ('byi-ta-ra-ga-'bu-tha) 4, 90, 92, 94
vivāha (bya-'ba-da) 86
vivaraṇa (byi-ba-ra-na) 19, 90, 103
vividhāsi (byid-tya-si) 113, 93
vrddha ('bri-ta) 92, 96, 97
Vṛddhadāra (byi-'da-ra-ka-sid-ti) 93, 80
vyañjana^o (byen-'ja-na) 87, 99
vyañjana (byi-'ja-na) 94, 95, 99, 100, 102
vyākaraṇa (bya-ka-ra-'na) 6, 60, 95

W.

- WADDELL V, 69 et pass.
wou t'ai chan 40, 81

Y.

- Yamarāja* ('ja-ma-ra-ja) 35, 101, 102
Yaśomitra 63
Ye-śes-'od VIII
yeux (cinq sortes d') 37
yi-dvags 47
yig-phrug 109
yoga ('jo-ga) 10, 92, 102
yoga (zo-ga) 14, 92
yoga (mjo-ga) 9, 61, 102

Yoganīrodha tantra (zo-go-ñi-rod-tan-tra) 21, 92, 101, 102

yogi ('jo-gi) 116, 125, 102

yoginā (zo-gi-nā) 102

Yoginātantra (zo-gi-ni-tan-tra) 21, (yoginā) 92

yogottara (yo-go-'o-tro) 95, 97, 102

Yogottaratāntra (zo-go-'o-tro) 20, (yogottara) 92

Yudhiṣṭhira (ju-byi-sti-ra) 56, 90, 102

Yum-brtan 74

Yum-rten 74

Z.

zla-ba 63, 91

zlum-po (v. *zum-po*) 47

zum-po (v. *zlum-po*) 30

gza' 38

gŽon-nu (v. *gŽo-nu* et *gŽu-nu*)

gŽo-nu (v. *gŽon-nu*) 35, 93

gŽu-nu (v. *gŽon-nu*) 72, 52